

Jaana Jääskeläinen 1105305

Väitteitä kasvatuskumppanuudesta -

Kasvatuskumppanuuden toteutuminen monikulttuurisessa
päiväkodissa

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Hyvinvointi ja toimintakyky
Sosiaalialan ylempi AMK S0411S6
Opinnäytetyö 7.1.2013
Opettajat: Aini Ronkainen & Mervi
Nyman

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Jaana Jääskeläinen Väitteitä kasvatuskumppanuudesta – Kasvatuskumppanuuden toteutuminen monikulttuurisessa päiväkodissa 60 sivua + 4 liitettä 7.1.2013
Tutkinto	Sosiaalialan ylempi AMK – tutkinto (Sosionomi YAMK)
Koulutusohjelma	Hyvinvointi- ja toimintakyky
Suuntautumisvaihtoehto	-
Ohjaaja(t)	Lehtori Aini Ronkainen Lehtori Mervi Nyman
<p>Opinnäytetyössä tutkittiin yksityisen päiväkodin vanhempien näkemyksiä ja kokemusta kasvatuskumppanuudesta monikulttuurisessa viitekehyksessä. Haluttiin selvittää vaikuttaako vieras kieli ja monikulttuurinen tausta perheiden ja henkilökunnan väliseen kasvatuskumppanuuteen. Opinnäytetyö toteutettiin suomeksi, mutta opinnäytetyössä käytettiin myös englanninkielisiä käsitteitä.</p> <p>Opinnäytetyössä tutustuttiin kasvatuskumppanuudesta aiemmin tehtyihin tutkimuksiin, joiden keskeisten käsitteiden avulla perusteella luotiin viitekehys. Näitä ovat muun muassa kasvatuskumppanuus, monikulttuurisuus ja dialogisuus. Teorian avulla luotiin kyselylomake, joka koostui pääosin kasvatuskumppanuutta tukevista väitteistä. Vanhempia pyydettiin arvioimaan Likertin neliportaisella asteikolla kuinka samaa tai eri mieltä he väitteen kanssa olivat. Internetissä toteutetussa kyselylomakkeessa oli myös kaksi avointa kysymystä, joissa ensimmäisessä vanhempia pyydettiin määrittelemään kasvatuskumppanuus käsitteenä. Toinen oli avoin kommentille niin itse kyselyn kuin yhteistyöyhteyden toiminnan suhteen.</p> <p>Vastauksia analysoitiin avointen kysymysten osalta sisällönanalyysillä. Väitteitä käsiteltiin niille annettujen pisteiden mukaan. Esimerkiksi vastauksista laskettuja keskiarvoja verrattiin joko kasvatuskumppanuutta täysin tukevan tai kasvatuskumppanuutta tukemattoman toiminnan maksimipisteiden muodostamien raja-arvojen välillä. Mitä lähempänä ykköstä (1) vanhempien antamien vastausten arvo oli, sitä toimivampana vanhemmat kasvatuskumppanuuden keinoja pitivät.</p> <p>Saatujen tulosten perusteella monikulttuurisella taustalla ja vieraalla kielellä ei ole suurta eroa kasvatuskumppanuuden toteutumisessa ja käsitteellistämisessä. Viitekehukseen ja aiempiin tutkimuksiin verraten, myös monikulttuurisilla vanhemmilla näyttäisi olevan teorian kanssa samankaltainen käsitys kasvatuskumppanuudesta. Vanhemmat nostivat esille paljon kasvatuskumppanuuteen liittyviä tärkeitä osa-alueita, kuten ajan löytämisen kohtaamiselle, vastavuoroisuuden ja päivittäisen kuulumisten vaihdon tärkeyden.</p>	
Avainsanat	kasvatuskumppanuus, vanhemmuus, päiväkotikieli, monikulttuurisuus, englanninkieli, dialogisuus, yhteistyö

Author Title Number of Pages Date	Jaana Jääskeläinen Statements about Parental Partnership - Parents as Partners in Multicultural Daycare 60 pages + 4 appendices January 2013
Degree	Master in Social Services
Degree Programme	Social Services
Specialisation option	Social Services
Instructors	Aini Ronkainen, Senior Lecturer Mervi Nyman, Senior Lecturer
<p>The object of this thesis was to find out whether a multicultural setting between staff and families made a difference in parental partnership in an English speaking kindergarten. The main objective was to find out how parents define and describe parental partnership and how well the staff's way of executing parental partnership in this particular multicultural setting meets the need of the parents. The thesis itself has been written in Finnish, but according to the multicultural approach of the thesis English was used in some parts of the study.</p> <p>The theoretical framework was formed around the core concepts, for example parents as partners, dialogue, cooperation, multiculturalism which were derived from different theories and earlier studies about parents as partners. As part of the thesis, parents were asked to take part in an internet survey about parental partnership. They had to rate the statements according to Likert scale (1 – Fully agree ... 4 - Completely disagree). The questionnaire also had two open questions: in the beginning where parents were asked to give their definition about parental partnership as they experienced it. Second was at the end of the survey, where parents were given a chance to comment on the survey or the overall service they had been getting from the collaborative company.</p> <p>Content analysis was used to analyze the open questions. Parents' answers to the statements were evaluated based on the numeric values given to them and then evaluated according to the scale of "Fully agree" (<1) versus "completely disagree" (<4). This meant that the closer the numeric value was to one, the closer parents' point of view was to the contributory and beneficial methods of parental partnership.</p> <p>According to the results of the survey, parents raised up several concepts that could be found from the theoretical framework, for example from everyday encounters with the kindergarten staff and the importance of time management to dialogical feedback. It can be concluded that the multicultural setting among parents and kindergarten staff did not make a difference to how different parents saw the parental partnership and what kind of methods they felt benefitted it most.</p>	
Keywords	parental partnership, parents as partners, kindergarten, day-care, multicultural, dialogue, cooperation

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Opinnäytetyön lähtökohdat	4
2.1	Kasvatuskumppanuus laatukriteerinä varhaiskasvatuksessa	5
2.2	Kasvatuskumppanuus päiväkodissa	7
3	Kasvatuskumppanuuden viitekehys	9
3.1	Kasvatuskumppanuuden keskeiset käsitteet	12
3.2	Bronfenbrennerin ekologinen teoria	14
3.3	Kumppanuusmalli	17
3.4	Dialogisuus	18
3.5	Vanhemmat ja kasvatuskumppanuus	19
3.6	Kasvatuskumppanuus ja Early Years Foundation Stage	20
3.7	Kasvatuskumppanuus International Childcare and Education Centre:ssä	21
4	Monikulttuurisuus kasvatuskumppanuudessa	22
4.1	Kulttuurinen sensitiivisyys varhaiskasvatuksessa	22
4.2	Monikulttuurinen työntekijä	23
4.3	Monikulttuurinen työyhteisö luo kasvatuskumppanuuskulttuuria	25
5	Kasvatuskumppanuuskulttuuri kohtaamispintana	26
6	Tutkimuskysymykset	29
7	Kyselyn toteutus ja analysointi	30
7.1	Aineisto ja otanta	30
7.2	Kyselylomake	31
7.3	Aineiston analysointi	33
8	Tulokset	34
8.1	Vastausprosentti	35
8.2	Otannan taustatiedot	36
8.3	Kyselyn tulokset	37
8.3.1	Yleisiä väittämiä kasvatuskumppanuudesta	39

8.3.2	Kasvatuskumppanuuden toteutuminen I.C.E.C.:ssä	42
9	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	46
10	Johtopäätökset	49
11	Pohdinta	50
	Lähteet	55
	Liitteet	
	Liite 1. Kyselylomake	
	Liite 2. Juliste	
	Liite 3. Julisteen saatekirje henkilökunnalle	
	Liite 4. Kyselyn graafiset tulokset	

1 Johdanto

Vanhemmat jakavat nykyaikana usein lastensa kasvatustaskuun eri instanssien kanssa lapsen koko elämän ajan. Neuvolat, päiväkodit ja koulut pyrkivät tekemään yhteistyötä vanhempien kanssa lapsen parhaaksi. Erityisesti päivähoidossa on yhteistyöhön kiinnitetty huomiota, sillä läheisen yhteistyön perheen ja päiväkodin välillä, on todettu edistävän korkealaatuista varhaiskasvatusta. Yhteiskunta kuitenkin muuttuu. Monikulttuurisuus lisääntyy, kuntia yhdistetään, palveluita karsitaan ja resursseja on käytössä vähemmän. Samaan aikaan olisi kuitenkin pidettävä huoli, että perheille tarjottavat peruspalvelut säilyvät korkealaatuksina ja palvelevat sitä tarkoitusta, johon ne on alunperin luotu. Mikäli tarve muuttuu, on myös palvelurakennetta tarkistettava uudestaan. Vastaako yhteiskunta edelleen asukkaidensa tarpeisiin?

Kasvatustasku kuuluu harvoin enää vain vanhemmille. Perheitä halutaan tukea ja kaikille lapsille taata tasavertaiset lähtökohdat. Päiväkodissa tähän pyritään vanhempien ja päivähoidon henkilökunnan läheisen yhteistyön kautta. Kasvatuskumppanuus, kuten tätä prosessia nimitetään, on vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten yhdessä muodostama kokonaisuus. Yksi sen korostuneista osa-alueista on dialogisuus ja molemminpuolinen informaation vaihtaminen. Esimerkiksi kasvatusteskustelun aikana vanhemmat ovat valmiita usein keskustelemaan ja kertomaan omasta lapsestaan, kunhan heillä on vastaanottavainen ja hyväksyvä kuuntelija. Monikulttuurisuus voi kuitenkin luoda kumppanuuteen omat haasteensa. Yhteistä kieltä voi olla hankala löytää. (Heikka - Hujala - Turja 2009: 112.).

Minkälainen kokemus vanhemmalle kasvatuskumppanuudesta sitten muodostuu kun päiväkoteja näyttävät vaivaavan jatkuva kiire, vanhempainkeskusteluihin ei välttämättä koeta olevan aikaa ja päiväkodin kasvatustimetit ja -tavoitteet voivat erota suurestikin perheen omista arvoista? Voidaanko paras mahdollinen kasvatuskumppanuus silti saavuttaa? Toimivatko tällä hetkellä käytössä olevat keinot vai olisiko tarvetta kääntää huomiota johonkin asiakkaiden kokemuksista nousevaan näkökulmaa ja sen perusteella pohtia kasvatuskumppanuuden merkitystä päivähoidossa uudestaan?

2 Opinnäytetyön lähtökohdat

Koska kasvatuskumppanuudessa on mukana sekä vanhempia, päiväkodin työntekijöitä että lapsia, on tärkeää määritellä kenen näkemyksestä ollaan kiinnostuneita. Kasvatuskumppanuus, jota avataan käsitteenä myöhemmin, on hyvin monitahoinen, monella eri tasolla toteutuvaa yhteistyötä, jolla pyritään lapsen parhaaseen. Kuten Kekkonen (2012: 21 – 22) väitöskirjassaan kertoo yhteistyön diskurssista, on tapa puhua yhteistyöstä vaihtumassa käytäntöön, jossa korostetaan perheen ja päivähoidon välistä yhteistoimintaa osana varhaiskasvattajien ja vanhempien kasvatuksellista kumppanuutta. Tässä opinnäytetyössä kasvatuskumppanuutta lähestytään ammattilaisten käsitysten ja heidän toteuttamiensa menetelmien kautta ja haluttiin selvittää, kuinka hyvin kasvatuskumppanuus vanhempien mielestä tätä viitekehystä vasten toteutuu.

Aiemmin yhteistyötä on toteutettu asiantuntijalähtöisesti, jossa vanhemmat on nähty enimmäkseen vain tarjotun tuen passiivisina vastaanottajina. Tällöin on vaarana, ettei vallitseva kasvatuskumppanuuskulttuuri käytännössä vastaakaan vanhempien todellisia tarpeita. Kuten Kekkonen (2012) Alasuutaria ja Forsbergiä lainaten sanoo, kumppanuusyhteistyössä on todettu ilmenevän ammattikasvattajien ja vanhempien suhteen asymmetrisyyttä, jossa kasvattajien valta säätelee vanhempien kokemusasiantuntijuutta sekä hämärtää rajaa yksityisen perheen ja julkisen päivähoidon yhdyspinnalla (Alasuutari 2007; 2010; 2011 - Forsberg 2007 teoksessa Kekkonen 2012: 31). Onnistuneen yhteistyön takia olisi tärkeää tutkia, kuinka lähellä vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan käsitykset kasvatuskumppanuudesta todella ovat. Onko vanhempien keskuudesta nousemassa tarve yhteistyömuotojen uudelleenarvioimiselle, pitäisikö kasvatuskumppanuudesta keskustella enemmän vai onko nykyinen toimintamuoto toimiva ilman varsinaista kehittämistarvetta?

2.1 Kasvatuskumppanuus laatukriteerinä varhaiskasvatuksessa

Kasvatuskumppanuus on päiväkodin arkeen jo suhteellisen saumattomasti kytketty toimintamalli, josta puhutaan vanhempien ja päiväkodin jaettuna vastuuna lapsen kasvatuksessa. Päiväkodin henkilökunnalla on päävastuu kasvatuskumppanuuden luomisesta ja sitä tukevan ilmapiirin ylläpidosta (ks. Stakes: Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005). Ajatuksena on, että vanhempien ja päiväkodin aikuisten yhteistyö luo jatkumoa ja turvallisuutta lapselle hänen tärkeimpinä kehitysvuosinaan. Kasvatuskumppanuutta luovat molemminpuolinen luottamus ja kunnioitus, sillä ilman avoimuutta ja palautetta on mahdoton tietää, palveleeko päiväkodin kasvatuskumppanuuskulttuuri oikeasti vanhempia vai olisiko lähestymistavassa vielä parantamisen varaa. Kasvatuskumppanuuden on todettu olevan tärkeä painopiste vanhempien ja päivähoidon välisessä kanssakäymisessä. Se ulottuu kaikkialle, kuten Kirsti Karila luennossaan Educa 2012 – messuilla totesi (Karila 2012). Karila tarkoittaa tällä kasvatuskumppanuuden linkittymistä holistisesti koko päivähoidon toimintaan. Kasvatuskumppanuus on määritelty vanhempien ja päiväkodin yhteistyön muodoksi Suomessa mm. varhaiskasvatussuunnitelmassa (ks. Stakes 2003 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet). Yhteistyötä on kuvattu eri lähteissä mm. sanoilla *päivähoidon perusta*, *kasvatustyön ydin* ja *osapuolien kohtaaminen tasavertaisina kumppaneina*. Kasvatuskumppanuudessa korostuu avoin, kiireetön, arvostava ja rehellinen dialogisuus, yhteisymmärrys molemmin puolin lapsen parhaasta sekä luottamus lapselle läheisten aikuisten kesken. Kasvatuskumppanuuden toteutuminen päiväkodin arjessa johtaa myös kokonaisvaltaisesti laadukkaampaan varhaiskasvatukseen yhteiskunnan tasolla. (Järvinen – Laine – Hellman-Suominen 2009; 164 – 165.)

OECD:n (Organisation for Economic Co-operation and Development) tutkimusten mukaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella on laaja vaikutus pitkällä tähtäimellä paitsi lapsen myös koko perheen hyvinvointiin. Laadukas varhaiskasvatus parantaa lasten oppimista ja hyvinvointia, se edistää tasa-arvoa, vähentää köyhyyttä, edesauttaa naisten työllistymistä sekä sosioekonomista kasvua yhteiskunnallisella tasolla (OECD 2012). Perustavanlaatuisen roolinsa takia yhteiskunnan hyvinvoinnissa, laatu on varhaiskasvatuksessa pyrittävä pitämään korkealla. Ja koska kasvatuskumppanuus on yksi korkean laadun edellytys, on perusteltua seurata sen toteutumista sekä ammattilaisten että vanhempien näkökulmasta.

Luonteensa vuoksi varhaiskasvatusta ei voida arvioida täysin samalla tavoin kuin muita aloja. Ruokolainen ja Alila (2006) ovat pohtineet varhaiskasvatuksen laatukysymystä, joka on aiheen mainita tässä yhteydessä. Olisiko mahdollista käsitteellistää laatua jollakin uudella tavalla ottamalla huomioon erilaiset kontekstit, lasten ja perheiden erilaisuus, ihmisen subjektiivisuus, asioita koskevat erilaiset tulkinnat ja niin edelleen? Voisiko ymmärrys laadusta syntyä eri toimijatahojen yhteisesti jakamana tulkintana? Varhaiskasvatus on laaja-alainen, hyvinkin heterogeeninen palvelujen verkosto, joten voidaanko yhtenäisiä kriteerejä edes saavuttaa? Vai pitäisikö laatukysymykset kokonaan jättää kunkin instituution omien – kiinnostuksen kohteiden, arvojen ja tulkintojen – määritelmien varaan? Eräässä määritelmässään laadun tarkkailun yhteydessä Ruokolainen ja Alila ovat jakaneet laadun erilaisiin prosesseihin, joiden avulla varhaiskasvatusta olisi yhden mallin mukaan mahdollista arvioida. (Ruokolainen & Alila 2004: 83 – 84.)

Rakenteelliset kriteerit viittaavat resursseihin ja erilaisiin varhaiskasvatusinstituutiota kuvaaviin ulottuvuuksiin, kuten ryhmäkokoo, henkilökunnankoulutus, aikuinen-lapsi suhdeluku tai opetussuunnitelman olemassaolo ja sisältö. Prosessikriteerit kohdistuvat siihen, mitä varhaiskasvatusinstituutiossa tapahtuu: esimerkiksi lasten toiminnot ja aktiviteetit, henkilökunnan toiminta tai lasten ja aikuisten välinen vuorovaikutus. Tähän kategoriaan on myös liitetty esimerkiksi päiväkodin ja vanhempien välinen yhteistyö eli kasvatuskumppanuus. Tulokriteerit on tavallisesti määritelty esimerkiksi joinakin haluttuina tai toivottuina kehityspiirteinä, kuten esimerkiksi lasten myönteiset kokemukset, lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen, vanhempien tyytyväisyys varhaiskasvatuspalveluihin ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus. (Ruokolainen & Alila 2004; 82–84.). Opinnäytetyö voidaan nähdä osana suurempaa varhaiskasvatuksen laadun arviointia, sillä se tarkastelee yhtä oleellista varhaiskasvatuksen avainmenetelmää.

2.2 Kasvatuskumppanuus päiväkodissa

Tutkimus kytkeytyy varhaiskasvatuksen laajempaan kontekstiin työelämän kautta. Opinnäytetyössä yhteistyökumppanina toimii The International Childcare and Education Centre (myöhemmin I.C.E.C.), joka on yksityinen, monikulttuurinen ja englanninkielinen päiväkotiyritys. I.C.E.C. on kokemusta päiväkotityöstä yli 20 vuoden ajalta. Päiväkodissa toteutetaan Englannin varhaiskasvatusmallia Early Years Foundation Stage (myöhemmin EYFS) yrityksen omiin käytäntöihin, jonka antamien suuntaviivojen avulla luotua kasvatuskumppanuuskulttuuria on pyritty tässä opinnäytetyössä tutkimaan. Sekä yrityksen asiakaskunta että henkilöstö ovat taustaltaan monikulttuurisia ja koska kasvatuskumppanuuden muodot suodattuvat aina yhteisön omien normien, arvojen ja kulttuuristen siteiden kautta, on syytä tutkia kasvatuskumppanuuden toteutumista tilanteessa, jossa vallitsee vaihteleva kulttuurinen tausta ja yhteisesti käytetty kieli ei välttämättä ole kummankaan osapuolen äidinkieli (ks. Alasuutari ”4 Kulttuuriset kehykset kasvatusvuorovaikutuksessa” teoksessa Karila – Alasuutari – Hännikäinen – Nummenmaa & Rasku-Puttonen 2006). Opinnäytetyön toteutusta ja tarpeellisuutta on puoltanut se, että tulevaisuudessa voidaan olettaa tarpeen maahanmuuttajille suunnatuille palveluille lisääntyvän. Maahanmuuttajien ikärakenne johtaa siihen, että maahanmuuttajaväestö lisääntyy muuta väestöä nopeammin (Helsingin Kaupunki n.d.; 7.). Tämä tarkoittaa mm. lisätarvetta kansainvälisille päiväkodeille, jolloin on tärkeää tutkia laadun takaamiseksi, vaatiiko kasvatuskumppanuuden toteutuminen tulevaisuudessa uudenlaista lähestymistapaa tai erityistä huomiota.

I.C.E.C.:llä on tällä hetkellä lukuisia toimipisteitä Helsingissä, Espoossa ja Inkoossa. Toiminta keskittyy lapsiin aina 1-vuotiaista esikoululaisiin saakka. Muutamissa toimipisteissä on tarjolla myös iltapäivätoimintaa juuri koulunsa aloittaneille lapsille. Päiväkotitoimintansa ohella I.C.E.C. on myös virallinen kouluttajataho (”training center”) National Vocational Qualification in Early Years Care and Education Centre (myöhemmin N.V.Q.). Tämä vastaa Englannin sosiaalialan pätevyitymistasoa 2. ja 3. (ks. Council for Awards in Care, Health and Education 2011, myöhemmin CACHE). Yrityksessä on mahdollista pätevyitä oppisopimuksella assistentista (vrt. lastenhoitaja) johtajaksi asti. (I.C.E.C. 2011b.)

I.C.E.C. toteuttaa Englannin kansallista varhaiskasvatussuunnitelmaa EYFS (Early Years Foundation Stage) ja Keystage 1. Päiväkotit täyttää kaikki päivähoidolle asetetut vaatimukset niin Suomessa kuin Englannissakin (esimerkiksi laki lasten päivähoitosta 19.1.1973/36). Varhaiskasvatussuunnitelmassa, jota kunnilta edellytetään, vaadittu päiväkotikohtainen toimintasuunnitelma on selvennetty yrityksen toimintaohjeissa. Toimintaohjeet ja käytänteet kertovat kuinka yrityksen toiminnassa saavutetaan sekä Suomen että Englannin asettamat tavoitteet varhaiskasvatukselle, kuinka toimintaa harjoitetaan ja mitkä ovat yrityksen päämäärät (ks. I.C.E.C. Policies 2011).

EYFS:ssä lapsia kuvataan sanoin *"creative learner"*, luova oppija. I.C.E.C.:ssä annetun opetuksen ja ohjauksen tavoitteena on auttaa lapsia saavuttamaan ala-asteikään mennessä hyvät tiedot kaikilla kehityksen osa-alueilla luovuuden ja leikin keinoin sekä jo joitakin Keystage 1 osa-alueita (I.C.E.C. 2011a: 23). Toimintaohjeiden mukaisesti yksi henkilökunnalta vaadituista asioista on myös yhteistyö vanhempien kanssa. Tavoitteena yhteistyössä on, että lapset viihtyvät ja tuntevat olonsa turvallisiksi vanhempiensa ollessa poissa. Vanhemmat toivotetaan tervetulleeksi osallistumaan toimintaan alusta saakka ja tätä suhdetta kuvataan englanniksi kirjoitetuissa käytänteissä *parents as partners*, eli *vanhemmat yhteistyökumppanina*. (ICEC 2011a: 34.)

Opinnäytetyön aihe on noussut sekä yrityksen jatkuvan kehittämisen näkökulmasta että tutkijan omasta mielenkiinnosta. Korkealaatuisen palvelun takaamiseksi nyt sekä tulevaisuudessa on sekä yrityksen että sen henkilökunnan tehtävä jatkuvaa itsereflektiota, jotta yhteiskunnan muutoksiin kyetään vastaamaan jatkossakin oikeanlaisilla palveluilla. Kuten Huuhka (2010: 151) kirjassaan toteaa, nykyään ei yksikään yritys selviä vain ajoittaisilla uudelleenjärjestelyillä, vaan muutos tulisi hyväksyä jatkuvana osana jokapäiväistä toimintaa. Yrityksen sisäiset muutosvalmiit rakenteet vaativat sekä metodien että henkilökunnan osaamisen jatkuvaa kehittämistä ja olemassa olevien rakenteiden arvioimista. Kuten Kesti (2010) ilmaiseekin, esimerkiksi henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä varmistetaan parhaiten strategian onnistuminen (Kesti 2010: 20). Tämän opinnäytetyön tuloksia pyritään hyödyntämään vanhempien kokeman kasvatuskumppanuuden laadun arvioinnissa sekä jatkossa lisäämään kasvatuskumppanuustietoisuutta kasvatustieteen ammattilaisten kesken, jolla voidaan tulevaisuudessa parantaa valmiuksia vastata perheiden tarpeisiin.

Yrityksen ympäristö sekä henkilö- että asiakaskunta tarjosivat kasvatuskumppanuuden tutkimiselle mahdollisuuden monikulttuuriseen viitekehykseen, joka ei varhaiskasvatuksen tutkimuksessa ole vielä yleistynyt. Minkälainen käsitys eri kulttuureista tulleilla vanhemmilla kasvatuskumppanuudesta on?

3 Kasvatuskumppanuuden viitekehys

Karila (2006: 92–94) kertoo, että päiväkodin henkilökunnan ja vanhempien välistä vuorovaikutusta on eri aikoina kuvattu eri näkökulmista. Sitä on kuvattu muun muassa sanoilla: yhteistyö, tukeminen ja uusimpana kumppanuus. Hän korostaa, että kumppanuusajattelu pohjautuu molemminpuoliselle kunnioitukselle ja sille, että molemmilla osapuolilla ajatellaan olevan oleellista tietoa lapsen kehityksestä ja molemmilla on yhteisiä tavoitteita lapsen kasvatuksen suhteen. Kasvatuskumppanuuden tyhjentävän määrittelyn vaikeudesta kertoo se, että kasvatuskumppanuudesta on käyty monipuolista keskustelua ammattilaisten kesken ja sitä on päädytty tulkitsemaan eri tavoin. Vaihtelevuutta päiväkotien välille on muodostunut. Käyttöön on saatettu ottaa uusia sanoja, mutta sen varsinaista käytännön merkitystä ei ole pohdittu ollenkaan. Toisaalta on myös päivähoitopaikkoja, jossa on tietoisesti luotu kasvatuskumppanuuskulttuuri, kehitetty kasvatuskumppanuuden osaamista ja vahvistettu vanhempien osallisuutta.

Marjatta Kekkonen (2012) on tutkinut paljon kasvatuskumppanuutta ja sen rakentumista. Hän on tutkinut muun muassa vanhempien tapoja kuvailla kasvatuskumppanuutta. Hän on eritellyt kasvatuskumppanuutta sosiaalisen konstruktionismin mukaisesti sosiaalisessa toiminnassa ja kielenkäytössä muotoutuvina puhetapoina. Vanhempien ja päivähoidon henkilökunnan suhde vaihtelee, jolloin se on yksilöllinen jokaisen vanhemman kanssa eikä laadukkuutta voida määritellä sen mukaan, ottaako jokainen perhe yhtä paljon osaa päivähoidon toiminnan suunnitteluun. Pää tavoite on, että jokaiselle perheelle muodostuu heidän tarpeitaan vastaava kasvatuskumppanuus päiväkodin kanssa. Kekkonen on luokitellut tutkimuksessaan vanhempien käyttämästä kuvailemasta kumppanuudesta ”puhe” – termiä yhtenä alaotsikkona eri diskursseille, joissa kumppanuus päiväkodin kanssa on tullut esille (ks. Kekkonen 2012: 100). Hän on nostanut esille tulleesta aineistosta ”ytimiä”, joiksi hän vanhempien yhteistyölle antamia mielikuvia nimittää. Näitä ”ytimiä”

hän on kuvaillut nimillä ystävyyspuhe, vertaissuhdepuhe, läheissuhdepuhe ja henkilökemiapuhe. Puheen eri muotojen määrästä selviää, kuinka erilaisiin sosiaalisiin suhteisiin vanhempi voi kumppanuuden toimivuuden mukaan suhteuttaa. (Kekkonen 2012: 50, 178, 101 – 112.)

Kasvatuskumppanuuden jakautuminen aloitus- ja työskentelyvaiheeseen on Kekkonen (2012) mukaan yleisesti hyväksytty prosessi. Alussa luodaan pohja vanhempien ja päiväkodin keskinäiselle luottamukselle. Erityisesti päivähoitosuhteen alussa vanhemmat saattava usein olla epävarmoja omasta roolistaan ja asemastaan yhteistyön osapuolina. Päiväkodin henkilökunnan tehtävä on tukea vanhempien vastavuoroisen roolin syntymistä kasvatuskumppanuuden prosessissa. Työskentelyvaiheessa toimintatavat vakiintuvat ja lapsesta käytyjen keskustelun sisältöjä syvennetään yhdessä. Vuorovaikutuksesta tulee vastavuoroista, jossa jaetaan lasta koskevia kokemuksia ja tietoja. (Kekkonen 2012: 183 – 185, 189 – 190.)

Kasvatuskumppanuuden toinen osapuoli, päiväkodin työntekijät ovat kuvanneet kasvatuskumppanuutta Alasuutarin (2010) mukaan kahdella tavalla. Kuvaustavat voidaan luokitella joko vertikaalisiksi tai horisontaalisiksi. Vertikaalisessa kuvaustavassa korostuu vanhemman ja työntekijän roolien asymmetria. Vanhemman rooli on olla kuuntelija, mukautuja, myötäilijä ja hyväksyjä, joka ei puutu päiväkodin asiantuntijarooliin. Vanhempaa palvelee asiakkaana mahdollisuuksien mukaan. Vanhemmilta ei odoteta samanlaista asiantuntijuutta omasta lapsestaan. Horisontaalisessa kuvaustavassa päiväkodin henkilökunta ja vanhemmat toimivat rinnakkain ja vanhempien uniikki tieto lapsesta on oleellinen osa päivähoidon asiantuntijuutta. Alasuutari kuvaa horisontaalisessa tavassa vanhempien ja ammattilaisten asiantuntijuuden toisiaan täydentäväksi, jolloin lapsen kehityksestä saadaan laaja käsitys. Horisontaalisessa kuvaustavassa vanhempien ja asiantuntijoiden välille muodostuvaa suhdetta kuvataan luottamukselliseksi ja läheiseksi, joka on edellytys hyvälle yhteistyölle. (Alasuutari 2010: 42–50.)

Ammattikasvattajien ja vanhempien välille muodostuva kumppanuus luo rajapinnan, jossa kohtaavat julkisten instituutioiden ja perheen lasta, lapsuutta ja kasvatusta koskevat ajattelutavat ja käytännöt. Kasvatuskumppanuus ei ole vain molemminpuolisten määritelmien antamista, joista sitten katsotaan kuinka lähelle ne

kohdatessaan osuvat. Kasvatuskumppanuutta kehystää muun muassa kulttuurinen kasvatuskäsitys, joka on vanhempien ja päivähoidon henkilökunnan välisessä kanssakäymisessä otettava huomioon. Kulttuurisessa kasvatuskäsityksessä pohdittavia asioita ovat kasvatuksen arvopäämäärät, hyvän kasvatuksen menetelmät ja mitä tarkoitetaan hyvällä lapsuudella, perheellä tai vanhemmuudella. Vanhemmille tärkeiksi asioiksi kasvatuskumppanuudessa ovat muodostuneet ammattilaisen hyvät vuorovaikutustaidot, aito lapsista välittäminen ja lapsen hyväksymisen kokemus päiväkotiympäristössä sekä kuulluksi tuleminen arkisissa ja joskus myös ajankohtaisissa kasvatuskysymyksissä. Vanhemmat myös yleensä pyrkivät luomaan kasvatuskumppanuussuhteen lapsiryhmän kaikkiin työntekijöihin, joskus koko päiväkotiin. Alasuutari (2006) huomauttaa kasvatuskumppanuudesta puhuessaan, että vanhemmat voivat myös jäsentää kanssakäymistilanteita ristiriitaisesti, toisaalta yhteisymmärryksessä käydyksi kanssakäymiseksi ja toisaalta ammattilaisten vallankäytöksi. (Alasuutari 2006: 84 – 85; Karila 2006: 95 – 99, 102, 104.)

Poikolaisen (2002) mukaan suurin osa vanhemmista kaipaa eniten varmuutta ja vahvistusta omille, oikeille toimintatavoilleen. Sitoutuminen kasvatuskumppanuuteen voi olla vanhemmille haastavaa., sillä yhä useammin hoivaamistehtävä on siirtynyt yhteiskunnan hoidettavaksi ja hajaantunut siellä monen eri sektorin vastuulle. Lapsen kasvattaminen on hyvin henkilökohtainen asia, johon vaikuttavat monet eri tekijät. Tilanteessa, jossa kasvattaja kaipaa selkeää tukea, onkin vaarana, että päiväkotihenkilökunta imeytyy vain ohjeistajan rooliin eikä välttämättä arvosta vanhemman käytännön kokemustietoa samanarvoisena oman teorian tietonsa ohella. Kasvatuskumppanuudesta tulee asymmetrinen, jossa ammattilainen pitelee ohjaksia käsissään ilman aitoa vanhemman näkökulman kuulemista ja tiedon vaihdon dialogisuutta. Alasuutarin (2010) vertikaalinen kuvaustapa tukee tämän kumppanuustyyppin mahdollisuutta. Kumppanuudessa kasvatustuloksi tulisi pyrkiä jakautumaan tasaisesti päivähoidon ja vanhempien kesken. Koska osa vanhemmista voi kokea tarvitsevänsä apua vain ajoittain, toiset jatkuvasti ja osa ei koskaan, vaaditaankin asiantuntijalta herkkyyttä löytää se yksilöllinen intensiteetti, jolla kasvatuskumppanuus luodaan jokaisen vanhemman kanssa. (Poikolainen 2002: 37 – 38, 62 – 64.)

Tutkimuksensa lopuksi Poikolainen vielä summaa, että vanhempien vaihtelevat tavat jäsentää ja määritellä kasvattamista sekä kasvattajuuttaan kertovat kulttuurissa vallitsevasta hajanaisuudesta. Osa vanhemmista toteuttaa autoritaarista kasvatustapaa, osan mielestä lapselle riittää, että tämä asuu perheen kanssa. Noin puolet vanhemmista omasi demokraattisen ja dialogisen, laajan käsityksen lapsen kasvatuksesta. Tutkimuksen perusteella myös yhteiskunnan ja vanhempien välinen työnjako oli vanhemmille epäselvä, sillä nykykulttuuri korostaa yksilöllisyyttä, mutta toisaalta yksilö ei pärjää ilman yhteisön tukea. (Poikolainen 2002: 129, 131.)

3.1 Kasvatuskumppanuuden keskeiset käsitteet

Kasvatuskumppanuuskäsite on käsitteenä mainittu jo aiemmin, mutta prosessin-ominaisuutensa vuoksi sen selventäminen vielä lyhyesti tässä vaiheessa on tärkeää. Tätä opinnäytetyötä kehystävä monikulttuurisuus selvennetään, jotta kyetään paremmin tarkastelemaan sen vaikutusta kasvatuskumppanuuteen. Dialogisuus on mainittu erikseen, sillä monikulttuurisessa päiväkodissa, jossa sekä päiväkodin työntekijöiden että asiakkaiden käyttökielenä on englanti, vastavuoroinen kommunikointi vaatii erityistä huomiota.

Kasvatuskumppanuus

Kumppanuus -käsite näyttää Suomessa korvaavan ja täydentävän yhteistyön, yhteistoiminnan, verkostoitumisen, verkottumisen, yhteydenpidon, kilpailun, asiakastyön ja kanssakäymisen käsitteitä. On myös huomattava, että yksi tätä opinnäytetyötä ohjannut tekijä on englanninkielestä täysin samaa kasvatuskumppanuutta tarkoittavan vastineen puuttuminen (Kekkonen 2012: 47). Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö rakentuu yhteisen suunnittelun ja arvioinnin varaan ja juuri tähän vastavuoroiseen suhteeseen kasvatuskumppanuus perustuu. Yhteisen toiminnan tavoitteena on luoda mahdollisimman monipuolinen ja eheä kuva lapsesta ja hänen suhteestaan hänen ympäristöönsä eri konteksteissa. Erona pelkkään yhdessä työskentelyyn, kasvatuskumppanuus pyrkii ottamaan huomioon jokaisen perheen yksilölliset lähtökohdat ja suunnitelmat, jotka määrittävät sitä, millaiset vuorovaikutuksen muodot toimivat ja mitkä asiat kulloisenkin asiakasperheen kohdalla nousevat toiminnan keskiöön. Kasvatuskumppanuuden lähtökohtia ovat tasa-arvoisuus, kasvatustuun jakaminen, toisen kuunteleminen ja arvostaminen, sekä informaation

jakaminen puolin ja toisin. Päävastuu kasvatuskumppanuudesta säilyy silti päiväkodin henkilökunnalla. (Heikka – Hujala – Turja 2009: 72 – 73.)

Dialogisuus

Dialogisuus nousee esiin tärkeänä käsitteenä puhuttaessa kasvatuskumppanuuden synnystä ja ylläpidosta. Dialogisessa kohtaamisessa molemmat osapuolet ottavat osaa keskusteluun, voivat ilmaista mielipiteensä ja näkemyksensä luottavaisesti ja toista kunnioittaen. Avoimen dialogisen ympäristön luomiseen vaikuttavat myös äänen painot, ilmeet ja eleet. On yhtä tärkeää ammattilaisena pohtia *mitä* sanoo kuin myös *miten* asia ilmaistaan. Kasvatuskumppanuudessa dialogisuudella pyritään osallistamaan vanhempia lapsesta käytyihin keskusteluihin ja luomaan kattavampi kokonaiskuva lapsen tarpeista ja kehityksestä. Ilman dialogisuutta ammattikasvattajan ja vanhemman suhde on asymmetrinen ja vanhemman tehtäväksi jää vain ottaa vastaan ammattilaisen arvioita ja kommentteja lapsen kehityksestä ilman mahdollisuutta täydentää.

Kasvatuskumppanuuskulttuuri

Kun tässä opinnäytetyössä puhutaan kasvatuskumppanuuskulttuurista päiväkodissa, tarkoitetaan sitä ilmapiiriä, niitä henkilökunnan lähtökohtia ja edellytyksiä sekä käytännön tietotaitoa, joka mahdollistaa kasvatuskumppanuuden syntymisen. Voitaisiin myös puhua yhteistyön muodoista tai vuorovaikutustilanteista, mutta usein kasvatuskumppanuuskulttuuri ylittää näiden käsitteiden rajat, joten voidaan olettaa edellä mainittujen käsitteiden sisältyvän kulttuuriin. Hyvään kasvatuskumppanuuskulttuuriin ei pidä suhtautua pysyvänä instanssina, joka saavutetaan vain kerran, vaan prosessina, johon koko henkilökunta ottaa jatkuvasti osaa. Vastuu toimivasta kasvatuskulttuurista on päiväkodin jokaisella työntekijällä. Ilman kasvatuskumppanuutta tukevaa työkulttuuria, voi kasvatuskumppanuuden syntyminen olla hyvin vaikeaa, tavallista haasteellisempaa tai estyä lähes kokonaan. Kekkosen (2010: 59) mukaan esimerkiksi henkilökohtaiset ja epämuodolliset kohtaamiset luovat vankimman yhteistyön vanhemman ja varhaiskasvattajan välille.

Monikulttuurisuus

Monikulttuurisuudella tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä sitä kulttuurista kontekstia, jossa työntekijöiden ja vanhempien tausta ja empiiriset kokemukset ovat muusta kuin suomalaisesta kulttuurista. On mahdollista, että monikulttuurisuus vaikuttaa sekä asiakkaiden että varhaiskasvatushenkilökunnan luomaan kasvatuskumppanuuskulttuuriin muun muassa kommunikaatiossa sekä arvojen ja toimintamallien esiintumisessa arjen kohtaamistilanteissa. Monikulttuurisuus voidaan nähdä sekä kasvatuskumppanuutta edistävänä että haasteellisena erityispiirteenä.

3.2 Bronfenbrennerin ekologinen teoria

Opinnäytetyön peruslähtökohtana on Urie Bronfenbrennerin ekologinen teoria, josta yhdessä yllä selitettyjen käsitteiden kanssa muodostetaan kokonaiskuva kasvatuskumppanuuden perusluonteesta. Bronfenbrennerin teoria korostaa erityisesti yksilön ja ympäristön välistä vuorovaikutusta, jossa keskeisessä asemassa on erityisesti yksilön antama merkitys ympäristössään tapahtuville asioille. Kasvatuskumppanuus nähdään tässä yhtenä lapseen vaikuttavana tekijänä tämän elinympäristössä. Urie Bronfenbrenner on luonut 1979 ekologisen systeemiteorian, joka kuvailee yksilön ja ympäröivän maailman suhdetta toisiinsa. Teoriassa ilmennetään yksilön ja häntä ympäröivien eritasoisten ympäristöjen ja niiden muuttuvien ominaisuuksien vaikutuksia yksilön kehitykseen. Teoriaa on pidetty hyvin perustavanlaatuisena erityisesti kehityspsykologiassa ja teoriaa on kuvattu lukuisilla kaavioilla ja kuvioilla erityisesti lapsen näkökulmasta. Teoria on alun perin jaettu neljään eri kategoriaan, joskin Bronfenbrenner on myöhemmin lisännyt vielä yhden tason teoriaansa, kronosysteemin, joka käsittää ympäristöjen ajassa tai kehityskulussa tapahtuvia muutoksia. Tässä opinnäytetyössä keskitytään kuitenkin vain tunnetuimpiin neljään ympäristökompleksiin. (Härkönen 2007: 21 – 22, 32.)

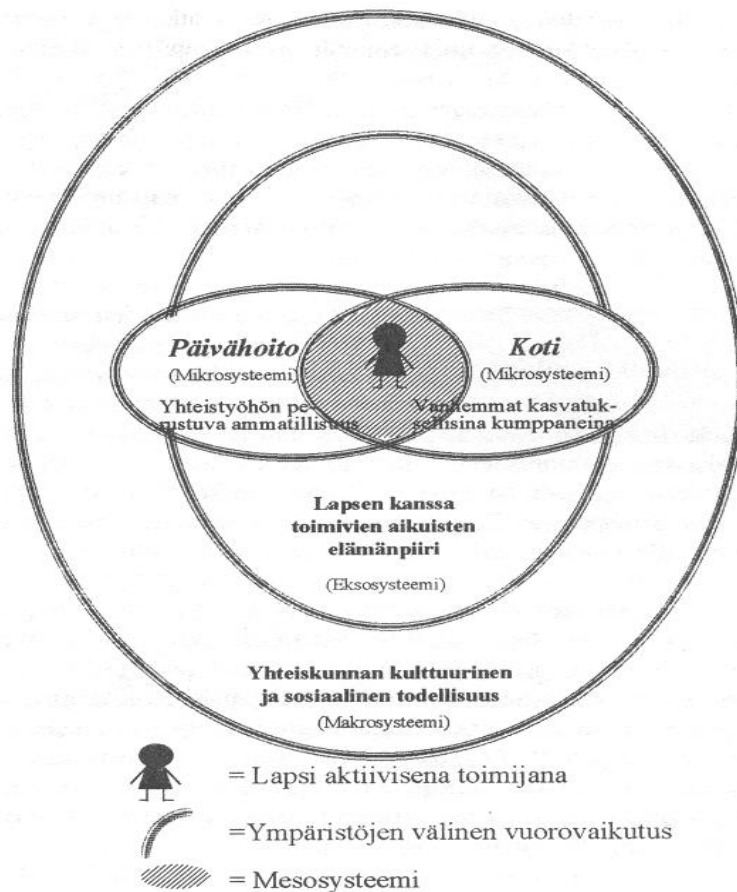
Bronfenbrenner kuvaa eritasoisia ympäristöjä systeemeinä. Teoriassa lasta lähinnä oleva ympäristö on mikrosysteemi. Siinä kaksisuuntaiset vuorovaikutukset yksilön ja ympäristön välillä ovat voimakkaimmat ja niillä on suurin vaikutus lapseen. Mikrosysteemin määritelmän mukaisesti riippuu henkilön osallisuudesta, missä raja mikrosysteemiin menee. Kaikki ympäristöt, joissa kehittyvä henkilö on aktiivisesti mukana, ovat hänen mikroympäristöjään. Tässä tutkimuksessa mikrosysteeminä toimii päiväkotia ja kotia sekä siinä toimivat aikuiset, pitäen sisällään vanhemmat ja päiväkodin

henkilökunnan. Bronfenbrenner mainitsee teoriassaan myös muiden ihmisten tärkeyden lapsen kehityksessä. Tällöin vain äiti tai isä ei ole lapsen kehityksen kannalta merkittävä, vaan myös vanhempien suhde muihin ihmisiin elinympäristössä, positiiviset kokemukset erilaisista ihmisistä, erilaisissa rooleissa ja vuorovaikutustilanteista ovat vähintään yhtä merkittäviä kuin vanhempien antama välitön malli. (Bronfenbrenner 1977: 514; Härkönen 2007: 27 – 28; Puroila & Karila 2001: 211 – 212.)

Mesosysteemi liittää yhteen lapsen mikrosysteemit ja on käytännössä eri mikrosysteemien ilmenemisympäristö. Päiväkodin ja kodin molempien ollessa lapsen mikrosysteemi, juuri kasvatuskumppanuus on yksi mesosysteemissä olevista tekijöistä. Mesosysteemi luo toisiinsa vaikuttavia yhteyksiä eri mikrosysteemien välille. Tämä tarkoittaa tilannetta, jossa esimerkiksi lapsen kotiympäristössä tapahtuu jokin käyttäytymiseen vaikuttava muutos (esimerkiksi vanhemmat eroavat) ja lapsi alkaa ilmentää menetyksen pelkoa ja takertumista ihmissuhteisiin päiväkodissa. Olennaista on sosiaalistumiseen vaikuttavien tekijöiden saman- tai erisuuntaisuus eli se, tukevatko eri mikrosysteemit toisiaan vai kokeeko kehittyvä yksilö niissä ristipaineita erilaisten vaatimusten ja odotusten välillä. Kuten sanottu, suurin painoarvo on niillä merkityksillä, joita yksilö itse antaa omille kokemuksilleen. Tasapainoinen mikrosysteemien yhteensovittaminen edistää mesosysteemin toimivuutta ja tukee lapsen tasapainoista kehitystä. (Härkönen 2007: 30; Puroila & Karila 2001: 213).

Eksosysteemi on ikään kuin mesosysteemin jatke. Se sitoo yhteen yksilöön vaikuttavat kokemukset, tapahtumat ja kontekstit tasoa ylempää. Kun mesosysteemissä lapsen hylätyksi tulemisen pelko näkyy suoraan päiväkotihenkilökuntaan kiinnittymisessä, eksosysteemissä kokemus välittyy yhdeltä alueelta toiselle välillisesti. Tällöin ympäristö ei sinällään sisällä yksilöä, mutta vaikuttaa tämän kehitykseen kiertotietä. Eksosysteemissä voivat olla esimerkiksi vanhempien työpaikat, joiden tapahtumissa lapsi ei ole osallisena, mutta jotka vanhempien välityksellä vaikuttavat myös lapseen. Teoriassa tutkittavana voi siis olla yhtä aikaa useampiakin ympäristöjä, joissa henkilö on osallisena, mutta henkilö ei ole varsinaisena toimijana. Härkönen (2007: 30 - 31) kyseenalaistaa artikkelissaan, voiko määritelmä tarkoittaa myös sitä, että henkilö ei olisi missään ympäristössä jäsenenä, mutta ympäristöjen suhteet muodostaisivat henkilön eksosysteemin? Näin ilmeisesti on, koska hänen mukaansa joissakin lähteissä eksosysteemin yhteydessä on tuotu esiin vain sellaiset esimerkit, joissa kehittyvä henkilö ei ole lainkaan osallisena.

Makrosysteemi on kaikki yllämainitut systeemit kattava kokonaisuus. Makrosysteemi koostuu muun muassa yksilön kulttuurista, perheen sosioekonomisesta asemasta, etnisyydestä, elämän tavoista sekä muista häntä ympäröivistä epäsuorista, mutta vaihtelevista kokonaisuuksista, esimerkiksi perheen varallisuudesta tai yleisesti yhteiskunnassa vallitsevasta kasvatuskulttuurista. Makrosysteemistä löytyvät kasvatukselliset arvot ja kasvatustajajärjestelmät. Kun nähdään ympäristön ja siinä vallitsevien suhteiden merkitys yksilön kehityksessä, kuten Bronfenbrenner sitä kuvaa, on selvää, että kasvatuskumppanuuteen ja yhteistoimintaan vanhempien ja päivähoiton välillä on kiinnitettävä erityistä huomiota. (Härkönen 2007: 31 – 32; Puroila & Karila 2001: 222.).

KUVIO 1. Kontekstuaalisen kasvun malli perheessä ja päivähoidossa kasvavan lapsen näkökulmasta (Hujala, Puroila, Parrila-Haapakoski & Nivala 1998: 15 artikkelissa Härkönen 2007: 34.)

Hujala, Parrila-Haapakoski ja Nivala ovat mallintaneet Bronfenbrennerin teorian (kuvio 1). Hujala (2006) korostaa kontekstuaalisuutta, arjen oppimista eli lapsen ja ympäristön suhdetta kehityksessä, josta kontekstuaalisen mallin nimikin tulee. Hän pitää tärkeänä myös kasvatusyhteistyötä vanhempien kanssa sekä pedagogisesti tietoista kasvattajaa. Lapsilähtöisyys ja lapselle merkityksellisten toimintojen ja ympäristöjen tukeminen nousee keskiöön. Erona Bronfenbrenneriin Hujala kuvailee lapsen aktiivisena toimijana ympäristössään varhaiskasvatussuunnitelmaan vedoten, jolloin lapsen omien merkitysten antaminen korostuu kehityksessä entisestään. Hujala (2006) on maininnut kontekstuaalisen kasvun mallissaan muutamia teesejä, jotka vaikuttavat lapsen kehitykseen ja kasvuun. Näitä ovat muun muassa: lapsen ainutlaatuinen kokemusmaailma on kasvun perusta, lapsella on aktiivinen rooli yhteiskunnassa ja ympäristössään joko välittömästi tai välillisesti, lapsi vaikuttaa omaan ympäristöönsä kasvatuksellisen vuorovaikutuksen osapuolena, varhaiskasvatus on yhteistyöprosessi. Sekä Hujala että Bronfenbrenner ovat yhtä mieltä siitä, että lapsen tietoisuuden lisääntyessä omista vaikutusmahdollisuuksistaan ympäristössään, aiheuttaa tämä hänessä suurta voimaantumista.

3.3 Kumppanuusmalli

Hilton Davis:n kumppanuusmalli on varhaiskasvatuksessa toiminut kasvatuskumppanuuden yhtenä lähtökohtana. Kumppanuusmalli, jonka Davis (2003) kuvailee sairaan lapsen vanhempien ja eri ammattilaisinstanssien väliseksi yhteistyöksi, on sovellettavissa päiväkotiympäristöön vanhempien ja päiväkodin välillä tapahtuvaksi kasvatuskumppanuudeksi. Siinä kumppanuuden tehokkuus piilee vanhempien ja ammattilaisten välille kehittyvästä suhteesta. Onnistuakseen kumppanuus vaatii selkeän käsityksen siitä, mitä tavoitellaan. Varhaiskasvatuksessa käydyt kasvatuskeskustelut ovat erityisesti hoitosuhteen alussa mitä parhaimpia keinoja luoda perusteet onnistuneelle ja yksilölliselle kasvatuskumppanuudelle. Kumppanuudessa Davisin mukaan oleellista on osapuolien läheinen yhteistyö ja täydentävä asiantuntijuus. On tärkeää ymmärtää, ettei yksi ihminen voi tehdä kaikkea ja esimerkiksi vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan asiantuntemus lapsesta tukevat toisiaan. On tärkeää tiedostaa erilaiset roolit kumppanuudessa: ammattilaisilla on yleensä enemmän teoreettista tietoa lapsesta, mutta vanhemmat tuntevat lapsensa. On otettava huomioon, että lapseen vaikuttavat myös vanhempien omaamat arvot ja

kulttuuri, tiedot ja taidot, tavoitteet sekä heidän vahvuutensa ja heikkoutensa. (Davis 2003: 42 – 43.)

Molemminpuolinen kunnioitus voi olla joskus haastavaa ja vaatiikin huomion kiinnittämistä myös neuvotteluun ja kommunikaatioon. Kumppanuus ei tarkoita sitä, että kumpikin osapuoli olisi jatkuvasti samaa mieltä toistensa kanssa ja näin ollen yhteenottoja voi arjessa tulla eteen. Kommunikaation on tarkoitus olla kaksisuuntaista viestintää, ei ohjeiden tai määräysten ilmoittamista ammattilaisilta vanhemmille tai toisinpäin. Tämän takia on tärkeää olla sekä rehellinen että joustava, jotta viestinnän sisältö, oli tieto sitten positiivista tai negatiivista, varmasti tulee ymmärretyksi jokaisen kumppanuuden vaatimalla yksilöllisellä tavalla. (Davis 2003: 42 – 44.)

Kumppanuus on siis paljon enemmän ja kokonaisvaltaisempaa kuin pelkkä yhteistyö. Kumppanuus vahvistuu kun vanhemmilla on kokemus kuulluksi tulemisesta ja he voivat ottaa osaa päiväkodin arkeen haluamallaan tavalla ja intensiteetillä. Vanhemmuuden ollessa äärimmäisen henkilökohtainen osa-alue, on tärkeää kiinnittää huomiota erityisesti ihmisten välisiin kohtaamisiin liittyviin haasteisiin, jotka ylittämällä voidaan saavuttaa kaikkia osapuolia tukeva ja voimaannuttava kasvatuskumppanuus.

3.4 Dialogisuus

Marjatta Kekkonen on nostanut esille kasvatuskumppanuuden 4 periaatetta: dialogisuus, kunnioitus, kuunteleminen ja luottamus. Yhdessä ne muodostavat kasvatuskumppanuuden prosessin, joka alkaa siitä hetkestä kun vanhempi hakee päivähoitopaikkaa lapselleen ja tulee tutustumaan päiväkotiin. Kumppanuuden ollessa prosessi, se samanaikaisesti sekä kannattelee että vaatii huomiota päivittäisessä kanssakäymisessä. Kekkonen sanoo, että yksi kasvatuskumppanuuden erityisenä tavoitteena on tunnistaa herkästi lapsen erityisen tuen tarve ja luoda vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan välille kumppanuutta tukeva ilmapiiri. (Kekkonen 2010.)

Koska vanhemmilla ja päivähoiton henkilökunnalla on molemmilla tavoitteenaan lapsen etu ja lapsen tarpeisiin parhaiten vastaava hoito, on kuuntelu yksi kasvatuskumppanuuden perusoletuksista. Ilman kuuntelemista, ei kumpikaan osapuoli kykene ottamaan vastaan toisella olevaa tietoa. Kuuntelu luo pohjan luottamukselle ja kunnioitukselle. Kekkonen tuo esille myös muutamia seikkoja, joita olisi hyvä

huomioida kasvatuskumppanuutta rakennettaessa. Päiväkodin puolelta olisi tärkeää, että tiedottamisen sijasta pyritäisiin dialogiin ja tulkinnoista ymmärtämiseen. Kasvatuskumppanuus pitäisi myös nähdä jatkumona, ei vain yksittäisinä tapahtumina toistensa perään. Vanhempien ja ammattilaisten välisen keskustelun tulisi olla samanarvoista. Molemminpuolinen tieto voi olla erilaista, mutta yhtä tärkeää. (Kekkonen 2010.)

Päiväkodissa dialogisuus toimii eräänlaisena yläkäsitteenä, jonka pitäisi muodostua vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan välille kuuntelemisen, kunnioituksen ja luottamuksen seurauksena. Dialogisuus on kaksisuuntaista tiedon vaihtoa esimerkiksi päivittäin tapahtuvissa lapsen haku- ja tuontitilanteissa. Dialogisuuteen olisi erityisesti keskityttävä vanhempien ja henkilökunnan yhteisissä keskusteluissa, joissa toisen rooli helposti jää paitsioon ilman aktiivista dialogisuuden tarpeen tiedostamista. Dialogisuudesta tekee haastavan myös usein arjessa koettu kiire. On mahdollista, että ajoittain lastentarhanopettajilla tai vanhemmilla ei välttämättä koeta olevan aikaa edes lyhyeen kuulumisten vaihtoon. Siten takia on dialogisuuden pyrkimys pidettävä mielessä ja siihen on päiväkodin henkilökunnan aktiivisesti pyrittävä.

3.5 Vanhemmat ja kasvatuskumppanuus

Vanhemmille kasvatuskumppanuuden käsittäminen normaalista kanssakäymisestä erilliseksi toimintamalliksi voi olla haastavaa. Vanhemmat eivät välttämättä uskalla antaa omaamalleen käytännön läheiselle tiedolle tarvittavaa arvoa, he voivat tuntea epävarmuutta ammattilaisten seurassa eivätkä jokapäiväinen kiire, stressi ja väsymys helpota tilannetta. Kekkonen (2009) oli tutkinut alle 3-vuotiaiden lasten vanhempien odotuksia kasvatusyhteistyöstä ja tärkeiksi kohdiksi nousivat erityisesti rauhallisen keskustelutilan mahdollistaminen ja avoin vuoropuhelu, päivittäiset kohtaamiset, vastuukeskustelut, sekä säännölliset tiedotteet. Webster-Stratton (2009) on koonnut vanhemmille muutamia ohjeita ja neuvoja, jotka auttavat heitä näkemään yhteistyön hyvät puolet sekä kertoo kuinka he voivat vaikuttaa omilla toimillaan onnistuneeseen kasvatuskumppanuuteen. Tiivis yhteydenpito päivähoidon henkilökuntaan ja yhteisten pelisääntöjen luominen heti alusta lähtien luo lapselle turvallisuutta sekä madaltaa kynnystä ottaa kipeitäkin asioita esille. Tapahtumien ja kokemusten jakaminen lapsen opettajille auttaa heitä ymmärtämään lasta kokonaisuutena tapahtuivat nämä sitten

puhelinsoittojen, päivittäisten tuonti- ja hakutilanteiden lomassa tai vaikka sähköpostitse. (Webster-Stratton 2009: 212–215.)

Webster-Stratton painottaa, että on tärkeää, että molemmat osapuolet tekevät oman osansa ja täydentävät yhteistyötä tietojensa ja taitojensa puitteissa. Ammatillaiset näkevät lapsen sosiaalisissa tilanteissa, heillä on teoreettista tietoa oppimistarpeista sekä opetusmenetelmistä, vanhemmalla taas on käsitys lapsen temperamentista, aiemmista kokemuksista sekä kasvatustavoista, jotka lapsen kohdalla ovat olleet menestyksellisiä aikaisemmin. Avoin ja välitön ongelmien tai haasteiden esille ottaminen on onnistuneen yhteistyön ydin. Kun lapset näkevät sekä kodin että päiväkodin välittävän heistä, heille muodostuu turvallisuuden tunne, joka varsinkin pienelle lapselle on hyvin tärkeää. Usein aikapula ja kiire vaivaavat sekä lastentarhan työntekijöitä että vanhempia, jolloin on ylitettävä monta erilaista estettä ja haastetta, jotta yhteistyöstä voi saada parhaimman mahdollisen hyödyn irti. Kumppanuus voi kuulostaa vaativaltakin, mutta on avain lisätukeen ja laadullisesti parempaan mahdollisuuteen tukea lasta hänen kehitystehtävissään. Toimivassa kumppanuudessa vanhemmilla säilyy määräämisoikeus oman aktiivisuutensa tasosta päiväkodin arjessa. (Webster-Stratton 2009: 215–227.)

3.6 Kasvatuskumppanuus ja Early Years Foundation Stage

Englanniksi kasvatuskumppanuus määritellään useimmiten joko sanoilla *parents as partners* tai *parental partnership* (EYFS 2007). Vanhempien kanssa toimiminen määritellään EYFS:ssä yhteistyöksi, jota perustellaan positiivisella vaikutuksella lapseen ja tämän oppimiseen tilanteessa, jossa lapsen vanhempi ja lähin hoitaja tekevät yhteistyötä. Annetuilla ohjeilla pyritään luomaan kumppanuuden edellytykset sekä toimintaan että ympäristöön, jossa yhteistyö olisi paras mahdollinen kuitenkin jättäen tilaa päiväkodin omille mahdollisuuksille toteuttaa kasvatuskumppanuutta. Lapsi tuntee suurempaa kuuluvaisuutta ympäristöönsä kun hänen vanhempansa ovat oleellinen osa sitä myös ollessaan töissä. Lapsen nähdessä päiväkodin henkilökunnan ja vanhempiensa työskentelevän yhdessä, tämä luo lapselle jatkuvuutta ja turvallisuuden tunteen. (Practice Guidance for the Early Years Foundation Stage 2007, myöhemmin PgEYFS: kohdat 1.1–2.1.)

Ammattilaisilta Englannin käytänteet vaatii muun muassa herkkyyttä vanhemmilla ja isovanhemmilla olevalle tiedolle lapsesta ja tämän tiedon arvostamista. Tämän tiedon avulla yhdessä henkilökunnan ja vanhempien kanssa päätetään siitä, mikä on lapselle parasta ja kaikkein hyödyllisintä. Englannin yhteistyöohjeissa painotetaan vanhempien ja perheiden ymmärtämistä ja yhteistyötä lähdetään rakentamaan sen perusteella, mikä on yksilöllisen lapsen tarve heti ensimmäisestä päivästä lähtien, kuten Suomessakin. Ohjeissa korostetaan, kuinka tärkeää on näyttää, ettei etnisyys, kulttuuri tai sosiaalinen status ole millään tavalla este tai hidaste perheen lapsen kehitykselle ja tämän takia ympäristö kehoitetaan muokkaamaan mahdollisimman kutsuvaksi kaikille kulttuureille. Kommunikaatiota ei kuvailla vain puheeksi, vaan ohjekirjasessa (ks. Practice Guidance for the Early Years Foundation Stage 2007.) mainitaan erikseen eleet, ilmeet, vartalon asennot ja äänen painotukset, joihin tulisi erikseen kiinnittää huomiota (luku 2.2). Vanhempia tuetaan kuuntelemalla, kommunikaatiolle avoimeksi luodulla ympäristöllä. Tämä kaikki luo EYFS:n mukaan perustan yhteistyölle, jossa vanhemmat ovat selvillä päiväkodin tarpeista ja käytänteistä. (PgEYFS 2007: 2.2.)

3.7 Kasvatuskumppanuus International Childcare and Education Centre:ssä

I.C.E.C.:ssä (International Childcare and Education Centre) kasvatuskumppanuus määritellään toimintasuunnitelman mukaisesti avoimeksi yhteistyöksi. Tämä tarkoittaa muun muassa avointen ovien politiikkaa, jolloin vanhemmat ovat tervetulleita päiväkotiin milloin vain. Heillä on mahdollisuus tutustua lapsensa kasvun kansioon (käytetään nimitystä *portfolio*) näin halutessaan, jonka he myös saavat kotiin lapsen päättäessä päiväkodin asiakkuutensa. Vanhempaintapaamisia pyritään pitämään kahdesti vuodessa ja sosiaalisia tapahtumia järjestetään päiväkodeissa pitkin vuotta, jossa vanhemmille ja henkilökunnalle pyritään luomaan asteen verran epävirallisempi ilmapiiri sosialisoida, tutustua ja pitää yllä kasvatuskumppanuuden vaatimaa vuorovaikutussuhdetta. Näitä ovat esimerkiksi: iltajuhlat, äitien- tai isäinpäiväaamukahvit, taideprojektit yms. (I.C.E.C. 2011a: 34–36.)

4 Monikulttuurisuus kasvatuskumppanuudessa

I.C.E.C.:llä on asiakkaina perheitä monesta eri kulttuurista. Myös suurin osa henkilöstöstä on muusta kuin suomalaisesta kulttuurista, heillä on vaihteleva koulutustausta eikä englanti ole kaikilla heidän äidinkieltänsä. Eri kulttuurit tulevat esille sekä työntekijöiden että vanhempien kesken päivittäin. Ihmiset rakentavat kuvaa todellisuudesta muun muassa kielensä kautta. Todellisuuskuva kuitenkin näyttäytyy erilaisena ja on altis vääristymille kun kyseessä ei enää olekaan ihmisten äidinkieli ja ihmiset joutuvat toimimaan ja kommunikoimaan itselleen vieraalla kielellä. Vuorovaikutussuhteissa käyttäytymisen säännöt eivät ole niin universaaleja tai välttämättä samankaltaisia kuin länsimaissa, vaan erilaiset käyttäytymissäännöt vaihtelevat sen mukaan, miten läheinen vastapuoli on, millainen on osapuolien välinen asema ja millainen konteksti tilanteessa on läsnä. Ihmissuhteet ovat toisiaan täydentäviä, epäsymmetrisiä, ja ne koetaan molemminpuolisesti velvoittavina (Alitolppa-Niitamo 1993: 131). Tämä herättää kysymyksen, kuinka erilainen kulttuuritausta vaikuttaa kasvatuskumppanuuden kokemiseen eri osapuolien kesken vai vaikuttaako?

4.1 Kulttuurinen sensitiivisyys varhaiskasvatuksessa

Monikulttuurisuus voi tarkoittaa asennetta tai suhtautumista. Käytännössä tässä opinnäytetyössä yhteistyön kontekstissa se merkitsee esimerkiksi työyhteisöä, jossa on monesta eri kulttuurista kotoisin olevia työntekijöitä. Monikulttuurisessa yhteisössä eri kulttuuriset ryhmät säilyttävät omat ominaispiirteensä ja hyväksyvät sen, että muut ryhmät tekevät samoin. Kulttuuri on kokonaisuus, joka muodostuu niistä tiedoista, uskomuksista, moraalikäsityksistä, laeista, tavoista ja tottumuksista, joita yksilö on elämässään omaksunut. (Vartia – Bergbom – Giorgiani – Huuhtanen — Rintala-Rasmus – Riala – Salminen 2007: 178-179.). I.C.E.C.:llä monikulttuurisuutta sekä tuetaan että vahvistetaan. Eri kulttuurien juhlapäiviä juhliitaan pitkin vuotta ja kyseisen yhteisön tapoja, tottumuksia ja uskomuksia pohditaan ja niihin tutustutaan sekä lasten että työtovereiden kesken.

Monikulttuurisuus on sekä haaste että etu työyhteisölle. Se voi tarjota monia eri näkökulmia toimintatapoihin, mutta myös aiheuttaa sekaannuksia ja väärinymmärryksiä, mikäli yhteisiä sääntöjä ja yhteistä linjaa ei tarkoin ole määritelty.

Bergbom (2007: 109, 121) kertoo, että sekä suomalaisille että maahanmuuttajille kulttuurinen variaatio on merkittävä sosiaalinen tekijä, sillä samasta kulttuurista tulleet ymmärtävät helpommin saman kulttuurin merkityksiä, joita ei muiden kanssa voida yhtä helposti jakaa. Hän jatkaa, että työpaikoilla työntekijöiden keskinäiset suhteet arvioidaan yleisesti myönteisemmäksi samaan kulttuuriseen ryhmään kuuluvien kesken ja tämä taas edesauttaa positiivisen vuorovaikutussuhteen ja vastavuoroisuuden syntymistä. Tämä pätee niin työntekijöiden, kuin vanhempien ja työntekijöiden kesken, jolloin herää kysymys monikulttuurisen työpaikan vallitsevasta kulttuurista: voiko yhteistä rajapintaa kasvatuskumppanuudelle löytyä? Monikulttuurisuuden näkökulmasta varhaiskasvatussuunnitelma (Stakes 2005) edellyttää hyvää kulttuurista ymmärrystä ja perehtymistä lapsen omaan kulttuuriin. Hänen historiaansa, elämäntapojaan kuuluu arvostaa sekä kaksikielisyyttä että kotoutumista tukea. Kuinka paljon lisäarvoa kulttuurinen haaste sitten luo verrattuna täysin suomalaisen päiväkodin kanssakäymistilanteisiin?

Koska kasvatuskumppanuus on erilaista jokaisen vanhemman kanssa, on hyvin mahdollista, että kasvatuskumppanuuden taso vaihtelee paljonkin päiväkodissa, jossa myös kulttuurista vaihtelevuutta löytyy enemmän. Tämän voisi selittää muun muassa se, että kulttuurinen etäisyys tai ihmisten erilaisuus voi aiheuttaa ennakkoluuloja ja varovaisuutta, minkä vuoksi erilaiselta tuntuvia ihmisiä ei ehkä lähestytäkään samalla tavoin. Kulttuuri- ja kielitaustaltaan erilaiseen ihmiseen tutustuminen voi myös vaatia jonkin verran tavallista enemmän ponnisteluja yhteisen ymmärryksen löytämiseksi. Yksilön erilaisuus tai poikkeavuus voi erilaisten psykologisten ja sosiaalisten mekanismien kautta lisätä todennäköisyyttä jäädä ryhmästä ulkopuolelle. (Bergbom 2007: 121.)

4.2 Monikulttuurinen työntekijä

Puhuttaessa kasvatuskumppanuuskulttuurista päiväkodissa, joudutaan pohtimaan myös päiväkodin sisäisen kulttuurin eri merkityksiä, toimintatapoja ja käsitteitä. Kaiken kaikkiaan niitä tekijöitä, joita yhteisö käyttää luodakseen omia rutiineja ja joita sen sisällä olevat yksilöt yhdessä luovat toiminnalleen ja kohtaamiinsa ihmissuhteisiin. Nämä kohtaamiset ja yhteistoiminta arjessa muun muassa työntekijöiden kesken luovat yrityksen sisälle kulttuuria, joka voi edistää tai haitata esimerkiksi kasvatuskumppanuuskulttuuria, joka taasen luodaan vastaavasti vanhempien ja

henkilökunnan välille. Alasuutari (2007: 193) huomauttaa, että yleensä ne toimijan asemat, joihin ihmiset kuuluvat, luovat heille ajan myötä yhteenkuuluvaisuuden tunnetta ja ryhmätietoisuutta sosiaalisen organisaation makrotasolla. Päiväkotityössä tämä voi tarkoittaa sekä työyhteisön sisäistä harmoniaa että vanhempien ja henkilökunnan välille muodostuvaa yhteisöllisyyden tuntua.

Päiväkotityö voi näyttäytyä hyvin haastavana ilman suurempaa kulttuurista vaihteluakin. Kiire, melutaso, jatkuvasti muuttuvat käytännöt, sosiaaliset suhteet sekä työn asettamat tavoitteet ja haasteet ovat kaikki päiväkotityön peruspiirteitä. Monikansallisena työyhteisönä ihmiset kohtaavat työhön tullessaan paitsi kokonaan uuden kulttuurin, mutta myös työyhteisön ja uuteen työyhteisöön sovittautuminen vie aina oman aikansa. Tulija perehtyy työhön ja oppii työpaikan tapoja tehdä asioita ja tutustuu työtovereihinsa. Työyhteisöön sisälle pääseminen, kuten muihinkin yhteisöihin, on vastavuoroinen prosessi, johon vaikuttavat sekä työntekijän oma käyttäytyminen ja suhtautuminen muihin että työyhteisön asennoituminen uuteen jäseneensä. Ihmiset kaipaavat yhteisöllisyyttä lähes kulttuuriin katsomatta. Vuorovaikutuksen ja yhteistyön ongelmat vaikeuttavat työntekoa, heikentävät työn tuloksellisuutta ja kuormittavat työntekijöitä. Ilman työtoverisuhteita jää helposti myös ulkopuoliseksi työpaikan virallisesta ja epävirallista tiedonkulusta. Työyhteisöltä saatu tuki taas voi toimia voimavarana, joka voi joiltakin osin suojata työhön liittyvältä kuormitukselta ja edistää hyvinvointia työssä. Jos jonkinlaista kulttuurista ei-toivottua eristäytyneisyyttä on havaittavissa, voi se vastaavasti haitata kulttuurisesti monimuotoisten työyhteisöjen toimivuutta. Löyhät suhteet työtovereihin ja toiveiden vastainen vähäinen kanssakäyminen työtovereiden kanssa voivat vaikeuttaa lopullista sovittautumista työyhteisöön ja heikentää työyhteisön toimintaa. (Bergbom 2007: 106, 123.)

On tärkeää, että alati kansainvälistyvässä työelämässä monikulttuuriset työyhteisöt varmistavat, että niillä on tarpeeksi tietoa yhdessä tekemisen pohjaksi, yhteiset pelisäännöt ja rakentavaa vuorovaikutusta työntekijöiden kesken. Tämä voi tarkoittaa muun muassa työpaikalla näkyvissä ja kaikilla tiedossa olevia käytänteitä, joissa voidaan määritellä myös kasvatuskumppanuuden keinot, menetelmät ja tavoitteet. Työpaikoilla tulisi järjestää erilaisia yhteisiä tilaisuuksia, virallisia ja epävirallisia, joissa on mahdollisuus oppia tuntemaan työtovereita ja esimiehiä. Kaiken työhön liittyvän

tiedon, kuten työohjeiden, sääntöjen ja määräysten, tiedotteiden, ymmärtämisessä erityisen tärkeää on puhutun ja kirjoitetun kielen sisäistäminen. Sen varmistamiseksi tarvitaan käännöksiä, kielikursseja sekä havainnollista kuvin ja esimerkein tuettua työhön perehdyttämistä. Pitämällä huolen yhteisestä linjasta yrityksellä on mahdollisuus myös kontrolloida työnsä laatua paremmin riippumatta sen työntekijöiden kansallisuudesta, koulutuksesta tai äidinkielestä. (Vartia, Maarit – Bergbom, Barbara – Giorgiani, Terhi – Huuhtanen, Pekka — Rintala-Rasmus, Anita – Riala, Riitta – Salminen, Simo. 2007: 183–184.)

4.3 Monikulttuurinen työyhteisö luo kasvatuskumppanuuskulttuuria

Vaikka työpaikalla vallitseva kulttuurinen konsensus tai eri kulttuurien välinen toiminta ei välttämättä suoraan vanhemmille näykään joko positiivisena tai negatiivisena, välittyy palvelun laadun taso heille muun muassa työntekijöiden vuorovaikutuksessa. Karila (2006: 104) nostaakin esille sen, kuinka tärkeää arjen vuorovaikutusta jäsentävän kulttuurisen perustan tiedostaminen on, sillä toimivat ammattilaisten ja vanhempien välisen kumppanuussuhteet edellyttävät perustakseen toimivaa kumppanuuskulttuuria. Työn piirteet ja työjärjestelyt, vuorovaikutukseen liittyvät tekijät sekä organisaation ja työyhteisön käytännöt ja toimintatavat vaikuttavat siihen, miten hyvin työyhteisö kokonaisuutena toimii.

(Vartia, Maarit – Bergbom, Barbara – Giorgiani, Terhi Riala, Riitta 2007: 91).

Työntekijän ei kuitenkaan tarvitse yksin olla vastuussa kasvatuskumppanuuskulttuurin luomisesta. On tutkittu, että mitä enemmän esimiehellä on kokemusta maahanmuuttajataustaisista työntekijöistä, sitä enemmän hänelle kertyy kokemusta ja myös valmiuksia toimia kulttuurisesti moninaisen työyhteisön johdossa (Bergbom 2007: 124). Yksi korkean laadun takaajista, on jatkuva itsereflektointi ja prosessinomainen työmenetelmien arvioiminen ja kehittäminen, johon pitäisi osallistua sekä työnjohdon että alaisten. Työmenetelmät muuttuvat kuitenkin helposti rutiineiksi, jotka olisi tarvittaessa kyettävä perustelemaan. Rutiineihin liittyvä kieli on osa tärkeä osa inhimillistä todellisuutta. Kieli ja diskurssi eivät toimi ainoastaan kenttänä, jolla ihmiset voivat reflektoida omia rutiinejaan eräänlaisena vastapainona kulttuuriselle tiedostamattomuudelle. Jo kielenkäyttö itsessään edellyttää sanaston rutiininomaista hallintaa, mikä taas mahdollistaa koko reflektion, kuten Alasuutari (2007: 226) toteaa. Kuten on aiemmin todettu se, ettei monikulttuurisessa työpaikassa kaikilla ole yhteistä,

yhtä vahvaa kieltä, tekee tämän dialogisen diskurssin haastavaksi, muttei kuitenkaan mahdottomaksi.

5 Kasvatuskumppanuuskulttuuri kohtaamispintana

Kasvatuskumppanuudesta puhuttaessa on tärkeää myös miettiä sitä metafyyssistä kontekstia ja tilaa, jossa vanhemmat ja varhaiskasvattajat kohtaavat. Koska maailma näyttäytyy eri tavoin eri ihmisille, vaatii tietoista huomioimista, että kykenee saamaan otteen siitä maailmankuvasta, joka vastapuolella on. Tässä luvussa syvennetään opinnäytetyön viitekehystä kuvailemalla niitä lukuisia vaikuttavia tekijöitä, joita ihmiset kantavat mukanaan kulttuurin, kasvatuksen, uskomusten ja kokemustensa muodossa ollessaan muiden ihmisten kanssa tekemisissä. Luvun tarkoituksena on nostaa esille niitä tietoisia ja tiedostamattomia taustatekijöitä, jotka vaikuttavat esimerkiksi kasvatuskumppanuuskulttuurin syntymiseen. Tavoite on kuitenkin myös herättää lukija näkemään tämän näkymättömän tilan muut aspektit sivuamalla myös vanhempien ja yksittäisten ihmisten roolien vaikutusta suhteessa päiväkodin henkilökunnan kesken vallitsevaan kasvatuskumppanuuskulttuuriin.

Ihmiset käsittelevät monimutkaista todellisuutta suhteellisen vaivattomasti muun muassa sanallisten käsitteiden avulla. Rakennamme todellisuutta usein omista lähtökohdistamme ja annamme asioille niitä määritelmiä, jotka käsitämme todeksi omien kokemustemme ja kulttuuritaustamme takia. Dialogisen ja vuorovaikutuksellisen kielen avulla jäsennetään todellisuutta. Tämän monimuotoisuuden takia turvaudummekin usein rutiineihin, jolloin voimme valita vain sillä hetkellä tärkeät taustat ja käsitteet, joita tilanne vaatii. Usein ihmiset pitävät selvänä suurta osaa siitä, mitä ympärillämme tapahtuu ja luomme ajattelu- ja toimintarutiineja. Pitäessämme asioita kuitenkin itsestään selvinä, vaarana on, ettemme sopeudu uusiin tilanteisiin optimaalisen tehokkaasti. Esimerkiksi uuden kasvatuskumppanuussuhteen luominen on yksi tällainen uusi tilanne. Alasuutari huomauttaa, että olemme kaikki jollain tavalla tietoisia kulttuurisesta alitajunnasta, jossa ajattelumme ja käyttäytymisemme on muuttunut rutiineiksi. Näin ollen, jotta päiväkodissa vallitsisi toimiva kasvatuskumppanuuskulttuuri, on henkilökunnan oltava tietoisia omista vaikutteistaan, käsitteistään ja asenteistaan sekä niiden yksilöllisyydestä. Ihmiset saattavat joskus hämmentyä kun heitä pyydetään kuvailemaan ja selittämään toimintamallejaan. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö itse ilmiötä tai asiaa olisi mahdollista kuitenkin kuvata

kielellisin keinoin tai tarpeellista ajoittain kysyä miksi jokin on juuri näin tai miksi noudatamme juuri tätä toimintatapaa. Kun jokin ajankohtaisista käsitteistä ponnahtaa kulttuurisesta alitajunnasta reflektiivisen huomion kohteeksi, vaikuttaa se aina itse koko diskursiivisuuden alueeseen. Tämän takia on tärkeää tiedostaa kasvatuskumppanuuskulttuurin olemassaolo ja sen vaikutus yhteistyöhön. (Alasuutari 2007: 30 – 31, 36 – 37.)

Jaetun ymmärryksen päivittäminen vuorovaikutuksessa tarkoittaa, että erilaisia pinnan alla olevia oletuksia nostetaan pintaan, kyseenalaistetaan ja rakennetaan uudelleen, kuten juuri aiemmin kasvatuskumppanuuskulttuurin yhteydessä mainittiin. Se, mihin huomiota kulloinkin kiinnitetään, muuttuu jatkuvasti niin ihmisissä itsessään yksilötasolla, kuin myös nyky-yhteiskunnassa makrotasolla. Ihmisyhteisöissä tieto karttuu kaiken aikaa ja ihmiset muovaavat tämän tiedon uusiksi rutiineiksi ja sovituuksiksi. Pysymme toimintakykyisinä ja luovina juuri siksi, että pidämme tiettyjä asioita itsestään selvinä voidaksemme keskittyä siihen, mikä kullakin hetkellä edellyttää reflektiivisyyttä. Päiväkodissa uusia perheitä kohdatessa on hyvä pitää mielessä, että ihmiset eivät tule uusiin tilanteisiin ilman aikaisempia kokemuksia, vaikka erilaisten merkitysten antaminen käsitteille onkin jatkuvasti muuttuva prosessi myös jo tuttujen perheiden kanssa. (Alasuutari 2007: 39, 49, 63.)

Käyttäytymistä aletaan usein pohtia normatiivisessa kehyksessä silloin, kun kansa tai yhteisö joutuu lähelle toista kulttuuria, jolla on omat tapansa ja uskomuksensa. Osa vanhoista tiedostamattomista rutiineista joutuu tarkastelun kohteiksi ja niitä käytetään raaka-aineina kun syntyy uusia tiedollisia käsityksiä. Lähtökohtana tällaisessa tiedonmuodostuksessa ovat havaitut erot kahden eri yhteisön välillä, sekä se kuinka molemmat ryhmät tulkitsevat toisen tulkitsevan maailmaa. Eri kulttuurien välillä vallitsee helposti myös eri kieli. Kuten on jo aiemmin todettu, kieli kuitenkin vaikuttaa sekä kasvatuskumppanuuskulttuurin että itse kasvatuskumppanuuden syntymiseen. Tämä saattaa muodostaa kysymyksiä eri merkitysten välille, sillä kielen avulla voidaan ymmärtää ja selittää ilmiöitä, jotka pystytään yhdistämään jo tuttuihin, ymmärrettyihin asioihin. Josta päästään jälleen kasvatuskumppanuuskäsitteeseen ja tämän opinnäytetyön yhteen peruskysymykseen: millä tavalla tälle käsitteelle vanhempien ja päiväkodinhenkilökunnan antamat eri merkitykset kohtaavat arjessa? (Alasuutari 2007: 72, 82 – 83.)

Miksi yhteistyötä tulisi sitten monimutkaistaa käyttämällä käsitettä *kasvatuskumppanuus*, jonka jokainen kunta, päiväkodin työntekijä ja vanhempi joutuu määrittelemään itselleen sopivaksi aina uudestaan ja uudestaan? Entä miksi kuvata päiväkodissa vallitsevia tietoisia ja tiedostamattomia asenteita, ilmapiiriä ja tietotaitoa kutsumalla sitä *kasvatuskumppanuuskulttuuriksi*? Alasuutari (2007: 120 – 121, 129) vastaa siihen, että usein olemme niin kiireisiä, että meidän on keskityttävä siihen, mitä muut puhujat sanovat ja mitä se kertoo heistä sen sijaan, että miettisimme millä perustein verbaalinen viestintämme on muodostunut. Keskusteluanalyysi on osoittanut puhujien usein noudattavan huomaamattaan tiettyjä keskustelusääntöjä ja kuinka osanottajat ottavat rutiininomaisesti huomioon kaiken sen tiedon ja lähtöoletukset, jotka ovat heille kaikille yhteisiä. Yhtenäistävät käsitteet *kasvatuskumppanuus* ja *kasvatuskumppanuuskulttuuri* säästävät vanhemmat ja päivähoidon henkilökunnan määrittelemästä jokaista keinoa, tapaa ja tahoja aina uudestaan, jolloin voimme keskittyä olennaiseen.

Jaettu tieto on jatkuvasti muotoaan muuttava, jonka päälle kaikki kommunikaatio rakennetaan. Kulttuurisesti tiedostamattomat keskustelun säännöt edistävät siten sopua ja rauhaa. Lähtöoletuksena voi olla esimerkiksi ystävällisyys ja kohteliaisuus toisia keskustelijoita kohtaan. Noudatamme myös muun muassa rutiininomaisesti vuoron vaihtamisen sääntöjä ja odotamme muiden käyttäytyvän samoin. Oletamme usein myös, että käyttämämme sanat ja merkit ovat vastapuolelle tuttuja. Näin ei kuitenkaan aina ole. Monikulttuurinen tai muuten selkeästi erilainen tausta voi saada meidät hämilleen kun vastapuolen tapa kommunikoida onkin erilainen kuin mihin olemme tottuneet. Kasvatuskumppanuus on käsitteenä ehkä hyvin suomalainen, mutta jokaisen vanhemman kanssa ollessa yksilöllinen, yksi yleinen määritelmä antaa viitekehyksen yhteistoiminnalle ja joustavuutta myös monikulttuuriseen suuntaan ja voi siksi toimia rajapintana ja kuvaavana käsitteenä monikulttuurisessa päiväkodissa laajemmin kuin pelkkä yhteistyö. (Alasuutari 2007: 120 – 121, 129.)

6 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset valittiin työelämän ja aikaisempien tutkimusten osoittamasta tarpeesta. Opinnäytetyössä oltiin erityisen kiinnostuneita siitä, millaisena kokonaisuutena kasvatuskumppanuus vanhemmille näyttäytyy teorialähtökohdasta. Valitussa näkökulmassa korostuu se rajapinta, jossa vanhempien ja asiantuntijoiden oletukset, odotukset ja tavoitteet kumppanuudesta kohtaavat. Suhdetietoisuutta tarvitaan selvittämään, mitkä sosiaalisten suhteiden ja kasvattajien tavat pikemminkin ehkäisevät lapsia ja heitä kasvattavia aikuisia liittymästä ja osallistumasta lapsen kasvuyhteisöihin niiden täysivaltaisina kumppaneina, johon kasvatuskumppanuudella pyritään. Selvittämistä tarvitaan, sillä käsitykset kasvatuskumppanuuden tavoitteista, kotien kasvatustyön tukemisen keinoista ja osapuolten rooleista vaihtelevat. Tiilikkaan (2003) viitaten Kekkonen myös muistuttaa, että kumppanuuteen perustuva yhteistyö edellyttää, että henkilöstö tuntee ja ymmärtää vanhempien kasvatuskäsityksiä syvällisemmin, ja selvittää muun muassa mitkä ovat vanhempien käsitykset kasvatuksen tavoitteista, ihanteista, kasvatustieteilästä ja käsitystä kasvatusyhteistyöstä. (Kekkonen 2012: 24, 32–33, 43.)

Tutkimuskysymykset:

1. Mitä kasvatuskumppanuus merkitsee vanhemmille? / What does parents as partners mean to parents?
2. Millaiseen kasvatuskumppanuuteen vanhemmat ovat valmiita? / What level of intensity are parents willing to take part in in parental partnership?
3. Millä tavalla International Childcare and Education Centren käyttämät menetelmät joko edistävät tai estävät kasvatuskumppanuutta? / Do the methods in I.C.E.C. help or hinder the parental partnership?

Ensimmäisellä kysymyksellä pyrittiin saamaan käsitys siitä ensisijaisesta mielikuvasta, joka vanhemmilla on kasvatuskumppanuudesta. Vastausta tutkimuskysymykseen on haettu kyselyssä avoimena kysymyksenä aivan tutkimuksen alussa heti taustatietojen antamisen jälkeen. Toinen tutkimuskysymys pyrki selvittämään kasvatuskumppanuuden haasteita ja hyötyjä. Tämä on kyselyssä eroteltu ensimmäisestä tutkimuskysymyksestä omiksi väitteiksi, jotta vanhempien valmiudesta ja mielipiteistä kasvatuskumppanuuden käytännön keinoja kohtaan saadaan ensimmäistä kysymystä tarkentava ja kattavampi käsitys. Kolmas tutkimuskysymys

nousi erityisesti työelämän tarpeista. Haluttiin saada selville tällä hetkellä käytössä olevien toimintatapojen onnistuneisuus erityisesti monikulttuurisessa ympäristössä.

7 Kyselyn toteutus ja analysointi

Vanhemmille suunnattua internetkyselyä edelsi aikaisempiin tutkimuksiin perehtyminen, käytettävien käsitteiden määrittely sekä niiden operationalisointi väitteiksi. Operationalisoinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä, että jokaiselle kyselyssä käytetylle käsitteelle etsittiin mahdollisimman konkreettinen vastine. Esimerkiksi kasvatuskumppanuuden käsite purettiin erillisiksi, pienemmiksi käsitteiksi. Dialogisuudesta, kunnioittamisesta, luottamuksesta ja kuuntelemisesta luotiin käytännön esimerkkejä. Operationaalisuuden päämääränä oli se, että laadittavat kysymykset ovat mahdollisimman lähellä vastaajien arkea ja kokemusmaailmaa (Alkula – Pöntinen – Ylöstalo 2002: 128). Kyselylomakkeeseen käsitteet ja käytännön esimerkit muotoiltiin väitteiksi. Kuten liitteestä 1 käy ilmi, kyselylomakkeessa on kiinnitetty erityistä huomiota myös I.C.E.C.:n päivähoidon henkilökuntaa ohjaaviin EYFS:ltä ja yrityksen omista toimintasuunnitelmasta tuleviin keinoihin työskennellä vanhempien kanssa.

7.1 Aineisto ja otanta

Aineistossa oli mukana I.C.E.C.:n 5 toimipistettä, joissa käyttökielenä on englanti (Herttoniemi, Töölö, Meilahti, Westend ja Niittykumpu). Kyselyyn toivottiin alun perin ottavan osaa noin 370 perhettä, eli parhaimmassa tapauksessa yli 740 äitiä ja isää. Luvusta on vähennetty jo perheet, joilla yrityksessä on useampia lapsia. Ennakkotietoina otannasta oli, että heidän kulttuurinen taustansa ja äidinkieltensä oli vaihtelevaa. Otannassa on näin ollen mukana sekä täysin suomalaisia että täysin englanninkielisiä vanhempia, mutta koska kysely toteutettiin päiväkodin linjan mukaisesti englanniksi, ei natiiveja puhujia erotella joukosta mitenkään. Yhdistävänä tekijänä on I.C.E.C.:n asiakkuus. Opinnäytetyön aineistona toimivat kyselystä saadut vastaukset, joista avokysymykset analysoitiin sisällönanalyysillä kun taas väitteet muotoiltiin e-lomakkeen valmiin ohjelman avulla tilastoiksi, joita analyysivaiheessa tarkasteltiin.

7.2 Kyselylomake

Kyselylomake (liite 1) jaettiin kolmeen osaan tutkimuskysymysten sisältöjen perusteella. Käytännössä tämä tarkoitti kolmeen hiukan eri näkökulmaan keskittyvää osa-aluetta lomakkeen sisällä, joista jokaisen alueen kysymykset kokonaisuutena vastasivat yhteen tutkimuskysymykseen. Kokonaisvastauksista pääteltiin johtopäätösvaiheessa, mikä todella on vanhempien sen hetkinen kokemus kasvatuskumppanuudesta ja sen toteutumisesta. Kyselylomaketta suunniteltaessa kiinnitettiin huomiota kyselyn ulkoasuun ja aikaan, joka sen täyttämiseen menee (Nardi 2006: 72). Looginen, esteettisesti helppotajuinen ja miellyttävä kysely tuottaa luotettavampia tietoja kuin laajoja käsitteitä sisältävä kysely. Monikymmensivuinen monitulkintaisia käsitteitä sisältävä kysely aiheuttaa vastausväsymystä eikä motivoi vastaajaa keskittymään vaaditulla intensiteetillä (Vehkalahti 2008; 47–48). Motivoitunut vastaaja vastaa rehellisemmin ja keskittyneemmin, tuottaen luotettavaa ja aitoa vastausdataa.

Kyselystä tiedottaminen yrityksen eri toimipisteissä toteutettiin julisteella (liite 2), joka toimi samalla lähetekirjeenä tutkimukselle. Opinnäytetyössä julistetta päädyttiin käyttämään, sillä se on yrityksen yleinen informaationlevitystapa tulevista tapahtumista tai erikoispäivistä. A1 – kokoisia julisteita painatettiin yhteensä 5 kappaletta, jotka pyrittiin sijoittamaan näkyvälle paikalle jokaiseen toimipisteeseen. Julisteissa oli myös saatavilla pieniä muistilappuja, joista selvisi kyselyn osoite ja joita vanhemmat pystyivät ottamaan mukaan. Henkilökuntaa informoitiin roolistaan, tutkimuksen tarkoituksista, tavoitteista ja sisällöstä omalla informatiivisella kirjeellään (liite 3). Koska kyselylomakkeissa ongelmana on yleensä alhainen vastausprosentti, työelämän edustajan ehdotuksesta sovittiin myös kyselyn tiedotusaamusta tai -iltapäivästä (klo 8–10 tai 15–17 välillä) yhtenä päivänä kyselyn avaamisen jälkeen yrityksen eri toimipisteissä. Näiksi paikoiksi valikoitui Töölö sekä Niittykumpu, joista jälkimmäinen peruuntui aikatauluongelmiin. Käynti Westendissä toteutettiin julisteen viemisen aikaan. Vanhempia lähestyttiin myös sähköpostitse niiden päiväkotipisteiden osalta, joilla sähköpostituslista oli käytössä (Töölö ja Herttoniemi). Herttoniemi oli tutkijan oma työpaikka kyselyn aikana.

Kysely toteutettiin Metropolian opiskelijoiden vapaassa käytössä olevalla e-lomakeohjelmalla verkossa, jonne se luotiin englanniksi. Kysely oli avoinna yhden

kuukauden ja sulkeutui automaattisesti. Verkossa toteuttamista puolsi lähtökohtaisesti suurempi todennäköisyys vastausprosenttiin verrattuna postitse lähetettävään tai paperilla vanhemmille jaettavaan kyselyyn. Automaattisesti vastaukset luokitteleva ohjelma vähensi myös inhimillisen virheen mahdollisuutta kyselyn tulosten koontivaiheessa (Nardi 2006; 69.). Kysely hyväksytettiin ennen varsinaisen tutkimuksen aloitusta yrityksen johtoon kuuluvilla englantia äidinkielenään käyttävillä 1-3 ihmisellä sekä muutamilla englantia työkseen käyttävillä päivähoiton työntekijöillä. Heiltä pyydettiin palautetta erityisesti kyselyn väitteiden ja sanojen painoarvojen muotoilun yhteydessä, jonka perusteella kyselylomake muokattiin lopulliseen muotoonsa. Saadun palautteen tavoitteena oli selvittää ovatko kysymykset ja ohjeet ymmärrettäviä, onko kysely tarpeeksi kattava yrityksessä käytettyihin kasvatuskumppanuudenkeinoihin nähden vai puuttuiko lomakkeesta väitteitä (Vehkalahti 2008; 48). Ennen julkaisua varmistettiin vielä käsitteiden yhtenäisyys, sanavalinnat, kielioppi sekä lauseiden muotoilut yhdessä yhteistyössä I.C.E.C.:n kanssa.

Kysely koostui enimmäkseen positiivisesti muotoilluista kysymyksistä, jotka vastaaja arvioi Likertin asteikolla 1-4 (1=Täysin samaa mieltä, 4= Täysin erimieltä / engl. 1 = Fully agree, 4 = Completely disagree) oman kokemuksensa ja näkemyksensä mukaisesti. Vastausvaihtoehtoista on tietoisesti jätetty pois neutraali vaihtoehto. Tavoitteena tässä vastausmahdollisuuksien rajaamisessa oli, että viimeistään kyselyyn vastatessa vanhemmat muodostavat mielipiteen kasvatuskumppanuudesta ja sen toteutumisen kokemuksestaan. Varioivan kielitaidon takia kyselyssä päädyttiin käyttämään suurimmaksi osin valmiita väitteitä. Väitteet myös mahdollistivat kyselyn pitämisen tarpeeksi kompaktina, jotta välttyttiin otannan kyllästymisen aiheuttamalta vääristymältä. Samasta syystä myös avointen kysymysten määrä rajoitettiin kahteen, vaikka ne mahdollisesti olisivat antaneet otannalle suuremman ilmaisumahdollisuuden. (Nardi 2006; 74–80.)

Kysely sisälsi yhteensä 23 kysymystä ja väitettä:

- 1. ja 2. selvittävät vastaajan taustatiedot (rooli perheessä sekä yrityksen toimipaikka, jonka pääasiallinen asiakas perhe on), jonka mukaan vastauksia kyettiin myöhemmin ryhmittelemään
- 3. ja 23. ovat avoimia kysymyksiä, joissa molemmissa vastaajilla on käytössään 500 merkkiä
- 3. kysymys oli pakollinen
- Väitteet 6. & 9. sekä 7. & 13. ovat kontrolliväitteitä keskenään, jolloin samaa asiaa tiedustellaan eri tavalla muotoillulla väitteellä.
- Väitteet 4., 6., 11., 13. ja 21. on muotoiltu kasvatuskumppanuutta estäviksi tekijöiksi

Kysely on jaettu kolmeen eri osa-alueeseen tutkimuskysymysten mukaan, joskin jonkinasteista päällekkäisyyttä varsinkin osien II. ja III. välillä on havaittavissa. Osassa I kysytään vastaajien taustainformaatiota sekä selvitetään heidän tämänhetkinen käsityksensä kasvatuskumppanuudesta (kysymykset 1 – 3). Kyselyn II-osa sisältää yleisiä väitteitä kasvatuskumppanuudesta (kysymykset 4 - 13) ja III -osa keskittyy erityisesti I.C.E.C.:ssä toteutuvaan kasvatuskumppanuuteen ja yhteistyömenetelmiin (kysymykset 14 - 23).

7.3 Aineiston analysointi

Analysointi- ja johtopäätösvaiheissa on tärkeää tiedostaa, mitä toteutettu kysely on mitannut. Paljastiko kysely otannan mielipiteitä, asenteita, käyttäytymistä vai tietotasoa (Nardi 2006; 72). Mikäli saatu aineisto ei vastaa alkuoletuksia, on tärkeää pohtia syitä, miksi näin ei ole. Vastaavasti mikäli aineistosta saadut tulokset tukevat alkuoletuksia, on syytä pohtia sen mahdollistavia tekijöitä. Vastauskato, jonka suuruus riippuu kyselytutkimuksissa usein kyselyn aiheesta, kiinnostavuudesta ja helppoudesta, on otettava huomioon. Lomakkeiden on oltava selkeitä ja loogisia, ja tutkimuksesta on hyvä rakentaa ammattimainen mielikuva (Alkula – Pöntinen – Ylöstalo 2002: 139).

Tulokset on analysoitu vertaamalla keskiarvoja ja vastausten välisiä riippuvuuksia keskenään. Väitteet 4 – 22 (lukuun ottamatta väitteitä 4, 6, 11, 13 ja 21) on pisteytetty niin, että vaihtoehto "fully agree" on yhden (1) arvoinen, "mostly agree" kahden (2), "partly disagree" kolmen (3) ja "completely disagree" neljän (4) pisteen arvoinen.

Kysymykset 4, 6, 11, 13 ja 21, jotka toteutuessaan eivät teorian ja aikaisempien tutkimusten mukaisesti edistä kasvatuskumppanuutta on arvotettu päinvastaisesti, jolloin "fully agree" on neljän (4) pisteen arvoinen, "mostly agree" kolmen (3) jne. Tällöin voidaan laskea maksimaalinen pistemäärä, joka kertoo kasvatuskumppanuuden toteutumisesta. Mikäli vanhemman kokemus on yhtenevä kasvatuskumppanuuden edistävien tekijöiden teorian kanssa ja hän kokee kasvatuskumppanuuden toteutuvan yrityksessä 100%:sti, hänen pisteensä voivat olla maksimissaan 19. Vastaavasti vanhemman ollessa täysin eri mieltä kasvatuskumppanuudesta, hänen pisteensä ovat maksimissaan 79. Analyysivaiheessa voidaan tällöin tarkastella sitä kuinka annetut vastaukset sijoittuvat 19 – 79 pisteen välille. Kyselyn analysoinnissa otettiin huomioon myös väitteiden arvottaminen niin, että mitä pienempi vastausten keskiarvo on, sitä enemmän samaa mieltä vanhemmat väitteen kanssa ovat. Kuten aiemmin on mainittu, kontrolliväitteissä (4, 6, 11, 13 ja 21) pisteytys oli käänteinen, jotta väitteiden 9. & 7. vastausten pisteet eivät kumoa positiivisia väitteitä.

Vastausten välisiä yhteneväisyyksiä on joissakin tapauksissa selvennetty myös keskiarvojen avulla, jossa asteikkona ovat pisteet 1-4. Tämä tarkoittaa sitä, että vastauksista kyetään laskemaan vastaajien keskimääräinen tyytyväisyys ja muun muassa tutkimaan kahden eri vastauksen korrelaatiokertoimia, eli kuinka riippuvaisia kaksi eri vastausta on toisiinsa nähden. Tämä voi esimerkiksi tarkoittaa sitä, että mitä lähempänä vastaajien keskiarvo tietyn väitteen kohdalla on arvoa 1, sitä yhtenevämpi vastaajien näkemys kasvatuskumppanuuden toteutumisesta on suhteessa opinnäytetyössä käytettyyn teoriaan.

8 Tulokset

Päiväkotityössä korkean laadun kannalta oleellista on perushoidon lisäksi yhteistyö vanhempien kanssa. Yhteiskunnan muutosten myötä kasvatuskumppanuuden holistisuus ja prosessinomaisuus tulee kasvamaan. On tärkeää pitää mielessä, että kasvatuskumppanuuteen sisältyvät päivittäisten kohtaamisten ja kasvatuskeskusteluiden lisäksi myös vanhempien ja henkilökunnan käymät puhelin- ja sähköpostikeskustelut sekä tutustumiskäynnit ennen varsinaisen asiakkuuden ja arjen alkamista.

Kaikki kyselyyn liittyvät pylväs- että ympyrädiagrammit on löydettävissä liitteestä 4.

8.1 Vastausprosentti

Kyselyyn osallistui 89 vanhempaa. Tämä antaa 372 vanhemmasta laskettuna kyselyn vastausprosentiksi 11,9 %. Luku on alhainen eikä anna kokonaiskuvaa vanhempien mielipiteestä kasvatuskumppanuutta kohtaan. On kuitenkin otettava huomioon, että mikäli tulosta verrataan aiemmin tehtyihin kasvatuskumppanuutta ja perheitä koskeviin tutkimuksiin, ovat vanhemmat vastanneet niihin usein yhdessä. Tällöin voidaan pitää mahdollisuutena, että suurin osa vastaajista itse asiassa edustaa molempia vanhempia. Tällöin vastaajien lukumäärä olisi mahdollista suhteuttaa perheiden määrään ja vastausprosentiksi tulisi 23,9 %. Määrä ei edelleenkään ole kattava, mutta vastaa lähes neljäsosaa asiakkaista. Pienin vastausmäärä suhteessa perheiden kokonaismäärään saatiin Niittykummusta, jossa noin 120 perheestä vain 6 vanhempaa vastasi kyselyyn. Syyksi vähäiseen vastausmäärään on yrityksen johdon kanssa arveltu kyselyn ajoitusta. Niittykummussa oli samaan aikaan meneillään mittava taideprojekti juuri ja juliste ehti olla seinällä vain puolitoista viikkoa verrattuna toisten toimipisteiden neljään viikkoon. Niittykummussa ei vanhempia myöskään päästy lähestymään sähköpostitse. Mikäli Niittykummun osallisuus mitätöidään vedoten olosuhteista johtuviin erilaiseen tutkimustilanteeseen, voidaan otannan alkuperäisestä määrästä vähentää 120 perhettä ja osaa ottaneista vanhemmista vain kuusi Niittykummun vanhempaa, saadaan perheiden ja vanhempien vastausprosentiksi 32,9 %. Tämä on jo huomattavasti validimpi osuus koko I.C.E.C.:n asiakasmäärästä. Vastaukset jakautuivat sukupuolien välille niin, että noin 75 % vastaajista oli perheen äitejä ja 25 % isiä. Eroja vastauksissa kasvatuskumppanuudesta ei juuri ollut ja näin ollen vastauksia ei erotella toisistaan, vaan ne on käsitelty yhtenä joukkona.

Suurempaan vastausprosenttiin olisi mahdollisesti päästy tekemällä kyselyä tunnetummaksi vanhempien keskuudessa. Niittykummun kohdalla erityisesti toinen ajankohta olisi saattanut nostaa vastausten määrää. Koska vastauksia oli mahdollista seurata reaaliajassa koko kyselyn aukiolon ajan, huomattiin sähköpostilla tehtyjen yhteydenottojen aiheuttavan äkillisen nousun vastausten määrässä jo saman päivän aikana. Voidaankin pohtia, olisiko laajamittaisempi sähköpostiin saatava informaatio kyselystä tuottanut suuremman määrän vastauksia. Sähköpostissa kyselyyn johtava

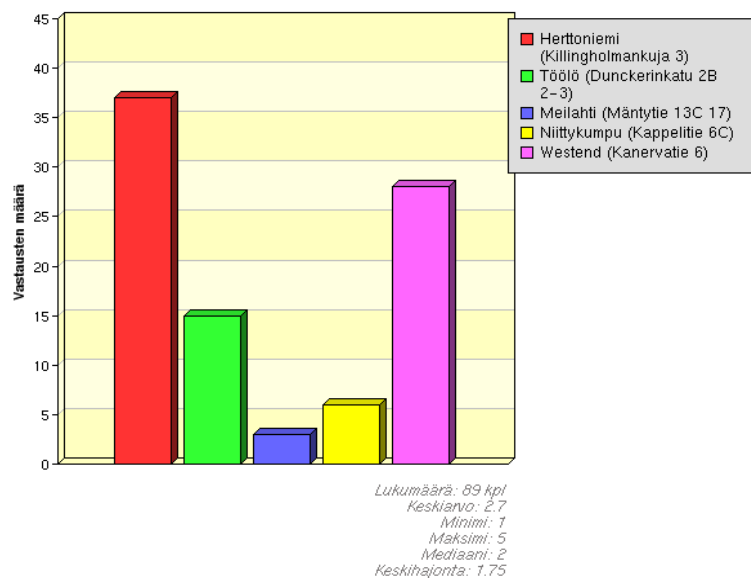
linkki oli helpompi jakaa ja kyselyyn vaivattomampi osallistua verrattuna paperilla olevaan osoitteeseen, joka täytyi erikseen kirjoittaa osoiteriville.

8.2 Otannan taustatiedot

Herttoniemen toimipisteestä saatiin suurin vastausprosentti. Sen kaikista 37 perheestä vastasi yhteensä 37 vanhempaa. Tulokset ovat vastausinnokkuuden perusteella kaikkein parhaiten yleistettävissä juuri Herttoniemen, Westendin sekä Töölön toimipisteisiin.

2. Which kindergarten does your child go to?
Schools:

Vastausten absoluuttinen jakauma

KUVIO 2. Which kindergarten does your child go to?

Vastausten jakautuminen hyvin epätasaisesti äitien ja isien välille (75 % äidit ja 25 % isät) saattaa kertoa paljon siitä, kuinka suuri rooli äideillä edelleen on perheessä ja lasten kasvatuksessa. Eräs isä totesi jopa vastauksessaan, että *"Uskoisin, että useimmat vanhemmat, erityisesti äidit, pitävät sitä tärkeänä."* (*"I think most parents especially mothers find it important."*). Esimerkiksi Väestöliiton Perhebarometrissa vuonna 2005 tutkimassa vanhemmuuden -käsitteestä saadut tulokset osoittavat, että erityisesti naiset toivoivat tukea henkiseen jaksamiseen (Paananen 2005; 82). Kun Poikolaisen (2002; 61) tutkimuksessa kuitenkin molemmat vanhemmat kannattivat

tasa-arvoista askareiden jakamista, herää kysymys, mistä tuen tarpeen kokemus äideille syntyy. On mahdollista, että naisten fyysikaalinen velvollisuus pientä lasta kohtaan luo äideille edelleen näennäisesti suuremman vastuun ja päätäntävällän perheestä ja lapsen asioista, vaikka asenteet ovatkin kasvaneet tasa-arvoisempaan suuntaan myös käytännössä. Tällöin olisi myös luontevaa ajatella, että vaikka julisteessa kehoitettiin molempia vanhempia samasta perheestä erikseen vastaamaan kyselyyn, moni äiti on tehnyt sen isän suostumuksella molempien puolesta. Perhebarometri 2010 tukee tätä oletusta (Lainiala 2010: 44). Siinä selvitettiin isien vastuuta ja todettiin, että vaikka naisten asema on kokenut suuria muutoksia, miesten asema ei ole samassa ajassa vastaavalla tavalla muuttunut ja naiset tekevät työssäkäynnistään huolimatta vieläkin suuremman osan kotitöistä. Asiaan voivat vaikuttaa ihmisten arvot, mutta myös työelämän vaatimukset ja puolisoiden välinen suhde. Barometrissa todettiin myös, ettei isien osallistuminen ole aina vain tahdosta kiinni esimerkiksi erotilanteissa. Osallistuvien isienkin elämässä osallistumisella avio- ja perhe-elämään on erilaisia merkityksiä eri miehille. Näin ollen ei voida tyhjentävästi nimetä yhtä tiettyä syytä miesten pienempään vastausinnostukseen.

8.3 Kyselyn tulokset

Tulosten perusteella voidaan olettaa, että kyselyyn vastanneilla vanhemmilla näyttäisi olevan teorian kanssa yhtenevä käsitys siitä, mitä kasvatuskumppanuus tarkoittaa. Vastaus ensisijaisesti ensimmäiseen tutkimuskysymykseen saatiin vanhempien antamista määräyksistä kasvatuskumppanuudelle kyselyn 3. kysymyksestä (*"3. What does parents as partners / parental partnership mean to you? Describe in your own words in english."*). Kysymys oli avoin. Vastaukset on analysoitu sisällönanalyysia käyttäen. Kysymys oli pakollinen eikä kyselyä voinut lähettää eteenpäin, ellei kysymykseen vastannut. Opinnäytetyön teoriaosuudessa kasvatuskumppanuudelle tärkeitä käsitteitä nousi esiin vanhempien vastauksissa, jotka on luokiteltu samaa tarkoittavina tai samaan asiaa käsittelevinä kuuden yleisimmän eri teeman alle: Kommunikaatio, yhteistyö, arvot, tukeminen, lapsi ja kuunteleminen. Alla olevassa taulukossa on vasemmalla suomeksi yhdistävä tekijä oikealla esitetyille vastausesimerkeille, jotka on poimittu vanhempien vastauksista. Jokainen esille tullut osa-alue on kasvatuskumppanuudessa yhtäläisen tärkeä, vaikka ne onkin taulukossa numeroitu asian selkeyttämiseksi.

Taulukko 1. Vanhempien vastauksista nousseet keskeiset käsitteet kasvatuskumppanuudesta.

1. Kommunikaatio	change of information, dialogue, sharing information, feedback, open discussion
2. Yhteistyö	team work, active cooperation, close relationship, working together, taking care together, collaboration, sharing the responsibility
3. Arvot	shared goals and values, being on the same level, appreciating parents & teachers opinions
4. Tukeminen	support, help (both ways)
5. Lapsi	benefit of the child, supporting kids, develop its potential, child's best possible care
6. Kuunteleminen	listening

Kysymystä ei ymmärretty tai siihen vastattiin vain kysymysmerkillä kolmen vanhemman toimesta. On mahdollista, että näillä vanhemmilla ei kasvatuskumppanuudesta ollut selkeää mielikuvaa tai he eivät ymmärtäneet kysymystä. Muutoin vastaukset olivat muutamien lauseiden mittaisia, lyhyitä kuvauksia joko esimerkein tapahtuvasta kasvatuskumppanuudesta tai huomioita kasvatuskumppanuuden keinoista arjessa. Pienenä kuriositeettina kerrottakoon, että äitien lauseet olivat monisanaisempia kuin miesten vastaukset. Molemmat olivat kuitenkin samoilla jäljillä kasvatuskumppanuuden määrittelyksissään, joista muun muassa kuunteleminen ja kommunikaatio ovat kuin suoraan Davis:n (2003) kumppanuusmallista.

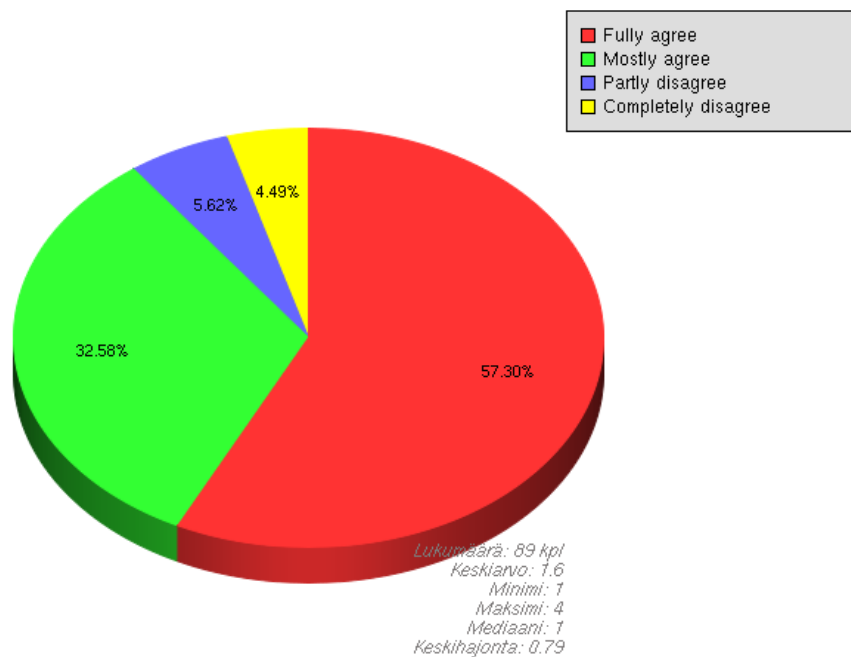
8.3.1 Yleisiä väittämiä kasvatuskumppanuudesta

Kohdat 4 – 13 käsittelivät yleisiä väittämiä kasvatuskumppanuuden toteutumisesta. Väitteissä käsiteltiin esimerkiksi vastuuta suhteen luomisesta, vanhemman roolia ja luottamusta. Eryyisen vahvasti vastauksissa nousi vanhempien mielipiteen yhdenmukaisuus väitteiden 5, 7 ja 9 kohdalla. Väitteessä viisi kysyttiin vanhempien roolista informaation jakajana päiväkodille. Yli 89 % oli samaa tai lähes samaa mieltä, että vanhempien kuuluu jakaa tietojaan lapsesta päiväkodin kanssa. Tämä on tärkeä näkökulma kasvatuskumppanuuteen, joka osoittaa, että myös vanhemmat tiedostavat oman roolinsa kommunikaatiossa ja oman kokemuksellisen tiedon jakamisen tärkeyden päiväkodille.

5. My role as a parent in kindergarten is to share information about my child with the nursery staff.

Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

KUVIO 3. My role as a parent is to share information about my child with the nursery staff.

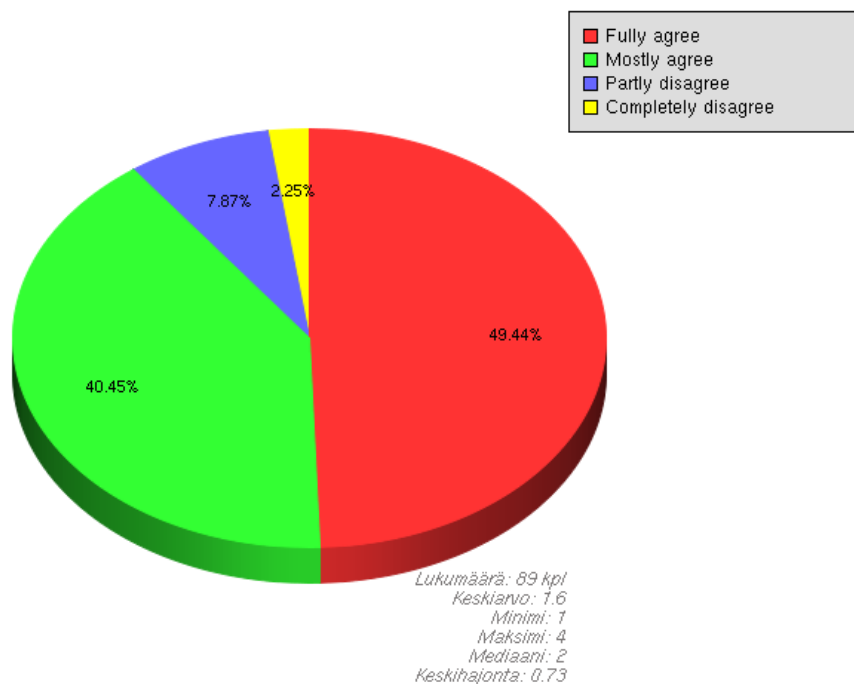
Väitteessä seitsemän kysyttiin vanhempien mielipidettä, kokevatko he voivansa luottaa päiväkodin henkilökuntaan enemmän kun he tuntevat nämä henkilökohtaisesti? Lähes 90 % vanhemmista koki tämän positiivisena piirteenä. Vastaus antaisi ymmärtää, että

kasvatuskumppanuudelle olisin hyödyllistä, jos opettajat eivät välttämättä näyttäydy vain asiantuntijoina, vaan lapselle läheisinä aikuisina, jotka tukevat perheen kasvatustyötä.

7. I feel I can trust nursery staff more when I know them personally.

Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

KUVIO 4. I feel I can trust nursery staff more when I know them personally.

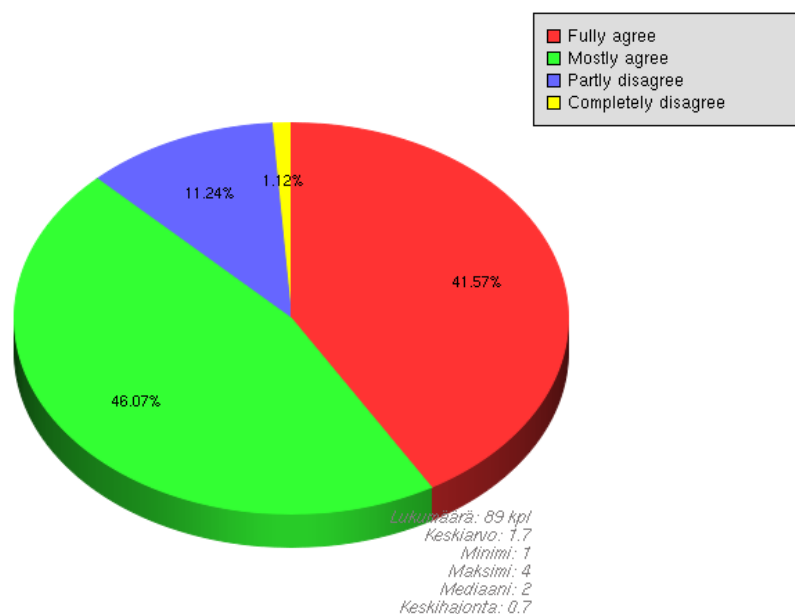
Väite yhdeksän käsitteli vastuun jakamista lapsen kasvatuksesta vanhempien ja päiväkodin välillä. Lähes 88 % vastaajista oli sitä mieltä, että väitteen mukaisesti vastuu päiväkodin ja vanhempien tulee jakaa.

Mielenkiintoinen korrelaatio, oletuksia tukevat vastaukset saatiin kontrolliväitteistä 11 (kontrollikysymys väitteeseen 5). Väitteen viisi keskiarvo oli 1,6 kun sen kontrolliväitteen keskiarvo oli 1,9. Korrelaatio kerroin nousee näiden kahden välillä 0,84, joka on vahva korrelaatio (ks. Kananen 2008: 62). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vanhemmat kokevat, että informaatiota on jaettava sekä vanhemmilta päiväkodille että päivähoidolta vanhemmille. Kontrolliväitteessä, jossa tiedusteltiin

vanhempien näkemystään omasta roolistaan päivähoidossa, vanhemmista suurin osa ei kokenut rooliaan vain informaation vastaanottajina. Kysymysten vastakkainasettelusta saadut tulokset tukevat dialogisuuden tärkeyttä yhteistyössä.

9. Parents and the nursery staff share the responsibility of my child's upbringing.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

KUVIO 5. Parents and the nursery staff share the responsibility of my child's upbringing.

Toinen mielenkiintoinen, korrelaatio tuli esille väitteiden 6. (*"Parents are the only ones to hold responsibility of their child's upbringing"*) ja 9. välille. Positiivisesti esitetyssä, aiemmin avatussa väitteessä keskiarvo vanhempien vastauksessa oli 1,7 ja kontrollikysymyksessä kuusi 2,1. Hajontaa oli enemmän, vaikka yli puolet (noin 67 %) vastaajista olikin sitä mieltä, etteivät vanhemmat yksin ole vastuussa lapsen kasvatuksesta. Näiden kahden välinen korrelaatio tuli vain 0,8 rajalle, joka on kohtalaisen ja voimakkaan riippuvuuden rajalla. Yhteneväisyys vastauksissa kertoo vanhempien kokemasta jaetusta kasvatustehtävästä.

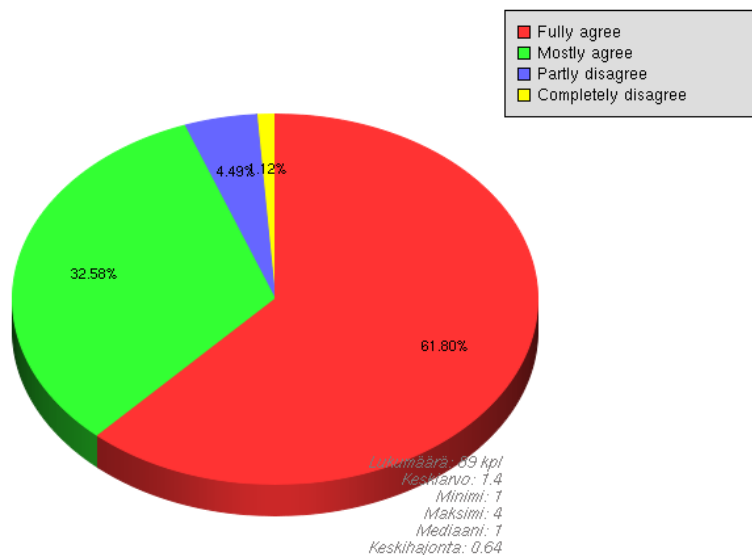
8.3.2 Kasvatuskumppanuuden toteutuminen I.C.E.C.:ssä

Väitteet 14 – 22 oli kohdistettu selvittämään erityisesti I.C.E.C.:n toimintatapoja vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyen. Oltiin kiinnostuneita kuulemaan kuinka I.C.E.C.:lle tyypilliset tavat toteuttaa kasvatuskumppanuutta monikulttuurisessa ympäristössä toteutuu. I.C.E.C.:ssä keskiössä ovat esimerkiksi iltajuhlat ja muut nonformaalit tapaamiset vanhempien kesken, erityinen avoimuus vieraita kulttuureja kohtaan sekä avainopettajuus.

I.C.E.C.:n metodien toimivuudesta kertoi väitteen 16. yhdenmukainen 95 % vastausprosentti, joka keskittyi työpäivän ulkopuolella tai ohella tapahtuvaan toimintaan. Vanhemmista lähes kaikki pitivät vapaa-ajan aktiviteetteja ja -tapahtumia tärkeinä tekijöinä kasvatuskumppanuudelle (*16." I feel extra-curricular activities e.g. evening parties, coffee mornings to parents and international food evenings carry a significant responsibility in a relationship between the nursery staff and parents"*).

16. I feel extra-curricular activities e.g. evening parties, coffee mornings to parents and international food evenings carry a significant responsibility in a relationship between the nursery staff and parents.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

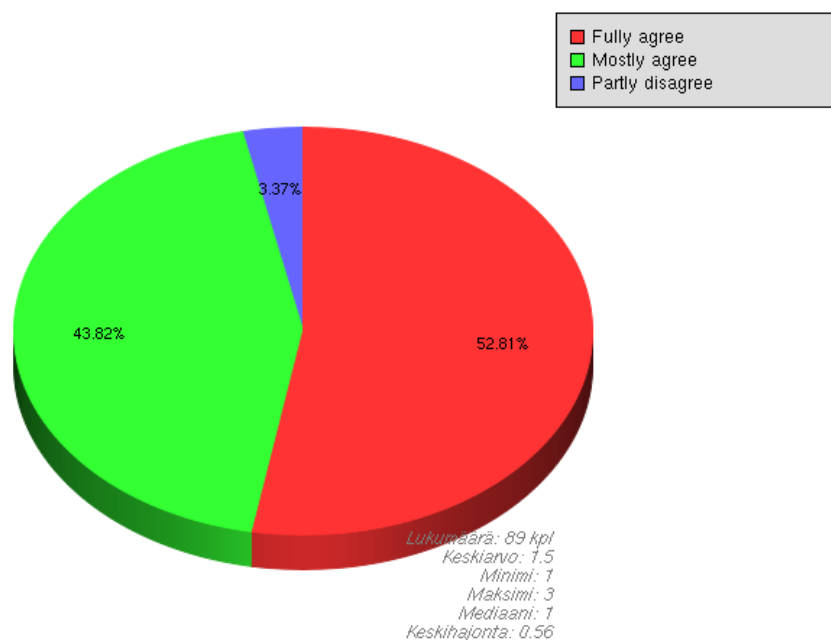
KUVIO 6. I feel extra-curricular activities e.g. evening parties, coffee mornings to parents and international food evenings carry a significant responsibility in a relationship between the nursery staff and parents.

Vanhemmat pitivät hyvin tärkeänä myös opettajien sitoutumista sovittuihin asioihin. kasvatuskumppanuudessa luottamus ja dialogisuus syntyy kun vanhemmat voivat luottaa päiväkodin henkilökunnan olevan paitsi asiantuntevia, myös kuuntelevan heidän mielipidettään lasta koskevista asioista ja pitävän kiinni tapaamisissa sovituista tavoitteista. Kyselylomakkeessa viimeisenä oleva väite kysyi vanhempien kokemusta omaopettajien sitoutumista yhdessä sovittuihin tavoitteisiin (22. *"I feel my child's keyteacher often follows the rules and goals we set together for my child."*).

22. I feel my child's keyteacher often follows the rules and goals we set together for my child.

Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

KUVIO 7. I feel my child's keyteacher often follows the rules and goals we set together for my child.

Väitteissä 14. (*"I feel nursery staff is positively open to different cultures."*) ja 21. (*"I feel nursery staff should be more considerate towards different cultures."*) oli havaittavissa jonkinasteista johdonmukaisuutta keskenään. Väite 21. oli väitteen 14. kontrollikysymys. Väitteessä 14. ei täysin eriäviä mielipiteitä ollut ollenkaan ja lähes samaa mieltä sekä täysin samaa mieltä oli lähes 99 % vanhemmista. Keskiarvo väitteellä 14. oli hyvin alhainen 1,2 ja sen kontrollikysymykselläkin (21.) keskiarvo nousi vain 1,6 saakka. Näiden kahden arvon välinen korrelaatiokerroin on 0,75, joka Kanasen (2008: 62) mukaan on kohtalaisen korrelaation ylärajoilla (0,4 – 0,8 kohtalainen korrelaatio; 0,8> voimakas korrelaatio). Väitteen 21. kanssa eri mieltä täysin tai osittain oli 91 %. Pitää kuitenkin muistaa, että kyselystä annetuissa palautteissa juuri kysymys 21. herätti tarvetta lisäselvitykselle kysymyksen asettelussaan. Osa vanhemmista kertoi kokeneensa kontrollikysymyksen toistona tai muuten hämäävänä. Kysymyksen vastausten välisestä suhteesta voidaan varovaisesti päätellä, että vanhemmat kokivat päivähoidon henkilökunnan olevan eri kulttuurit huomioonottavaa.

8.3.4 Kyselyssä annettu palaute

Viimeinen kysymys kyselylomakkeessa oli vapaavalintainen avokysymys, joka otsikoitiin vain "Kommentit" – otsakkeella jättäen näin vanhemmille varaa valita halusivatko he kommentoida itse kyselyä, saamaansa palvelua I.C.E.C.:ltä tai mahdollisesti selventää antamaansa vastaustaan johonkin tiettyyn kysymykseen. Suurin osa vanhemmista käytti tilan antaakseen palautetta saamastaan kokonaisvaltaisesta palvelusta yrityksen toiminnassa, ei vain kasvatuskumppanuudesta. Alle on koottu sisällönanalyysin kautta yleisimpiä aiheita suomeksi, jotka palautteissa tulivat esille englanniksi. Mukana ovat sekä positiiviset että negatiiviset palautteet. Taulukosta on kursivoitu ne asiat, jotka vanhempien voidaan olettaa kokevan negatiivisina vastauksissa ilmi tulleen kontekstin kautta ja joihin he mahdollisesti toivoisivat muutosta.

Taulukko 2. Vanhempien palautteista nousseet keskeiset käsitteet I.C.E.C.:n toiminnassa.

1. Henkilökunta	smiling, professionals, open to different cultures, considerate, giving support,
2. Muutokset	<i>change of staff</i> , discussion with the new teacher, <i>staff turnover</i> , minimizing staff changes,
3. Ruoka	to be ordered from a separate company to schools, food made at schools,
4. Kommunikaatio	discussions, <i>finding time</i> , meetings, giving feedback, <i>SMS / email / web, utilizing internet</i> ,
5. Laskutus	<i>monthly fee</i> ,

Moni mainitsi henkilökunnan hymyileviksi ammattilaisiksi, jotka ovat avoimia uusia kulttuureja kohtaan. Palautteista selvisi kuitenkin myös vanhempien huomio usein nuorekasta henkilökuntaa vaivaavaa työntekijöiden jatkuvaa vaihtumista kohtaan ja siihen liittyvistä uusien ja vanhojen työntekijöiden välillä ilmenevistä informaatiokatkoksista. He nostivat myös esille erilaisten kommunikaatiovälineiden hyödyntämismahdollisuudet tulevaisuudessa informaation jakamisessa. Ehdotuksina mainittiin muun muassa yrityksen internetsivujen ajantasaistaminen ja sähköpostilistojen luominen kaikkiin kouluihin. Myös yrityksen hintataso on keskimääräistä herätti muutamissa vanhemmissa kommentteja.

Yleisesti ottaen vanhempien tyytyväisyys oli hyvin korkealla I.C.E.C.:n toimintaa kohtaan ja he pitivät käytettyjä metodeja hyödyllisenä yhteistyömuotoina. Verrattaessa toimipaikkoja (Herttoniemi, Westend ja Töölö), joista suurin osa vastauksista saatiin (yhteensä noin 90%), saatiin kokonaistyytyväisyydeksi 1,68 (asteikolla 1-4). Mikäli jätetään huomiotta se, että vastausprosentti on parhaimmillaankin vain vähän yli neljäsosa I.C.E.C.:n asiakkaista, näyttävät opinnäytetyön tulokset suunnan onnistuneista kasvatuskumppanuuden keinoista juuri tässä yrityksessä.

Tulosten perusteella voidaan sanoa, että kasvatuskumppanuus näyttäytyy vanhemmille hyvin samankaltaisena kuin teoria ja aiemmat tutkimukset ovat käsitettä kuvanneet. Vanhemmille tärkeät kumppanuustaidot, kuten keskinäinen kommunikaatio, yhteistyö, yhtenevät arvot, vastavuoroinen tukeminen, keskiössä oleva lapsi ja kuunteleminen

näyttäytyivät tärkeinä kasvatuskumppanuutta tukevinä käsitteinä. Vastausten perusteella myöskään monikulttuurisella viitekehyksellä ei ole merkittävää vaikutusta kasvatuskumppanuuden toteutumiseen, mikäli henkilökunta on avointa ja luotettavaa.

9 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Reliabiliteettia ja validiutta on sivuttu jo aiemmin muun muassa kyselyn valintoja perusteltaessa, mutta tämän luvun tarkoitus on nostaa esille erityisesti vastaamiseen liittyneitä tekijöitä. Opinnäytetyön prosessi ja tulokset on pyritty kertomaan mahdollisimman läpinäkyvästi raportoiden mahdolliset vaikuttimet muun muassa osanottajamäärään. Käsitteet on haettu aikaisemmasta teoriasta ja aiemmista tutkimuksista. Kyselyn toteutuksessa eräs haastavimmista asioista on saada vastaajat ymmärtämään kysymys juuri tutkijan hakemalla tavalla. Alla on mainittu muutama kyselylomakkeeseen kohdistunut kriittinen palaute tai selvennys. Vastaukset on kerätty kyselyn vapaaehtoisesta avokysymyksestä (23. *”Kommentit”*). Numero vanhemman kommentin edessä viittaa kyselylomakkeessa olleeseen kysymykseen, johon vanhempi on kommentissaan viitannut. Sitaatit ovat suoria lainauksia vanhempien vastauksista.

6. Sukulaiset tai ystävät voivat vaikuttaa joko positiivisesti tai negatiivisesti lapsen kasvatukseen. Myös ympäristö ”maailma on suuri kylä”. Vanhemmilla on päävastuu lapsen suojelemisesta. 9. Kyllä, mutta aiempaan viitaten myös muut tahot voivat olla mukana. 10. On hyvä olla selvillä päiväkodin kasvatuksellisesta linjauksesta ennen päivähoitopaikkaan hakeutumista. Mikäli päiväkodin kasvatuksellista linjaa ei koeta toiveiden mukaiseksi, ei lastaan pitäisi päiväkotiin laittaa ollenkaan.

(”6. Child’s upbringing can be positively or negatively influenced by other parties such as relatives or friends. Environment as well. ”world is a big village” Parents hold the main responsibility of protection. 9. Yes but referring above that other ones can be involved as well. 10. One has to know the educational frame of the daycare before enrolling. So one should not enroll ones child in a daycare place if the curriculum does not match with ones wishes.”)

”Vastasin ”täysin eri mieltä” vastaukseen 21, koska he ovat jo erittäin huomaavaisia. En ole varma tarkoitettiinko kysymyksessä sitä.

(”I answered ”completely disagree” to question 21 because they are already very considerate. Not sure if that was the point there.”)

"Kysymys 21: osittain eri mieltä väitteen kanssa, sillä mielestäni henkilökunta on jo hyvin huomaavainen muita kulttuureja kohtaa eikä parantamisen varaa ole tarvetta."

("Question 21: I partly disagreed with the statement while I think that the staff already is very considerate towards different cultures, thus no more consideration is needed.")

Kaiken kaikkiaan suuria väärinkäsityksiä ei vanhempien vastauksista suoraan ollut nähtävissä. On mahdollista, että uudelleenmuotoilemalla väite 21., olisi hajanaisuutta ja hämmennystä vastauksissa sen osalta saattanut olla vähemmän. Mikäli kaikissa vastauksissa olisi ollut havaittavissa suurta hajontaa, olisi herännyt kysymys väitteiden väärinymmärryksestä. Johdonmukainen yhteneväisyys väitteissä, kontrollikysymyksissä ja avokysymyksissä kasvatuskumppanuuden toimivista keinoista, luo kyselylle luotettavuutta. Vanhempien yhtenevä käsitys kasvatuskumppanuudesta suhteessa opinnäytetyön viitekehykseen lisää osaltaan kyselyn luotettavuutta. Suuret myötäilevät prosenttiluvut kasvatuskumppanuutta tukevien käytäntöjen osalta laittaa pohtimaan, kuinka suuri rooli sattumalla vastauksissa on. On mahdollista, että jokaisella kyselyyn osaa ottaneella vanhemmalla on ollut tiedossa kasvatuskumppanuuden käsite ja siihen liittyviä käytänteitä, jolloin he ovat osanneet vastata kyselyyn juuri tutkijan haluamalla tavalla, mutta kuinka todennäköistä tämä olisi?

Koska tässä opinnäytetyössä liikutaan hyvin paljon yhteistyön eri konteksteissa (esimerkiksi kieli, kulttuuri, päiväkotit, perhe, vanhemmat ja lastentarhanopettajat) on hyvä tiedostaa, että yhteiskunnan monimuotoisuudesta ja vaihtelevuudesta johtuu, että yhden tutkimuksen tulokset eivät välttämättä päde toisena aikana tai toisessa yhteiskunnassa. (Alkula, Pöntinen, Ylöstalo 2002: 297–298). Tämän takia opinnäytetyön tulosten yleistettävyyttä pitää paikkansa vain niissä konteksteissa ja sillä viitekehyksellä, jotka on tässä opinnäytetyössä aiemmin määritelty. Vastauksissa voitaisiin olettaa löytyvän enemmän vaihtelevuutta, mikäli tutkittaisiin kollektiivisesti kaikkia Helsingin kunnallisia päiväkoteja, joissa asiakaskunta on selkeästi heterogeenisempää esimerkiksi kulttuuristen taustojensa osalta. Mikäli kysely sen sijaan toistettaisiin I.C.E.C.:ssä vuoden tai kahden kuluttua tai päiväkodissa, jossa asiakaskunta ja toimintamethodit ovat lähellä I.C.E.C.:tä, voitaisiin mitä luultavimmin olettaa tutkimustulosten olevan samansuuntaisia kuin nyt. Eroja tuloksiin voisivat aiheuttaa esimerkiksi toimintakielen muuttuminen englannista suomeksi, asiakaskunnan kulttuurinen yhtenäisyys tai suuri lasku perushoidon kokonaisuudessa koko yhteiskunnan tasolla.

Kokonaistulosten kannalta olisi mielenkiintoista tietää syitä, miksi vanhemmat eivät kokeneet tärkeäksi vastata kyselyyn, jonka aihe on kuitenkin osa heidän elämäänsä joka päivä. Voidaan spekuloida johtuiko tämä siitä, ettei suurin osa asiakkaista pidä kyselyyn vastaamista tärkeänä, he eivät kokeneet tuntevansa kasvatuskumppanuuskäsitettä ja jättivät sen takia lähtökohtaisesti vastaamatta tai eivät pitäneet sitä tutkimisen arvoisena. Vai ovatko he ehkä samaa mieltä sen prosenttiosuuden kanssa, joka lopulta vastasi kyselyyn, ja olettaessaan näin, eivät enää kokeneet tarpeelliseksi antaa omaa panostaan? Viimeksi mainittu ryhmä saattaisi koostua esimerkiksi perheiden isistä, joihin aiemmin on jo viitattu vastausprosentin yhteydessä. Voidaanko vastauskatoa selittää vain nykyperheiden kiireellä ja vanhempien väsymyksellä? On myös mahdollista, mikäli asiakasperheiden lausumaton konsensus on yleinen tyytyväisyys saamaansa palveluun, ei kyselyä välttämättä pidetty erityisen tärkeänä. Saattaa olla, että vaikka parannettavaa vastaamatta jättäjien mielestä olisi löytynyt, vaikutusmahdollisuuksia ei kyselyn tuloksilla koettu olevan.

Alkula, Pöntinen ja Ylöstalo (2002: 139–140) mainitsevat kirjassaan suurimmaksi kadon syyksi yleensä tutkimuksen aiheen kiinnostamattomuuden. He myös mainitsevat, että mikäli tutkija haluaa vastaajilta oikeasti vastauksia, on hänen tehtävä se selväksi. Herttoniemestä saatu korkea vastausprosentti antaa ymmärtää, että jo pelkkä tutkijan läsnäolo saattaa nostaa vastausprosenttia. Kun alhaista vastaamisprosenttia pidettiin mahdollisena yrityksen oman vuotuisen palautekyselyn vastausprosentin perusteella, haluttiin opinnäytetyöstä ja siihen liittyvästä kyselystä muistuttaa vanhempia aiempaa tehokkaammin, jonka seurauksena vastaamisprosentti nousi niinkin korkealle kuin nousi. Vaarana tässä erityisessä muistuttamisessa on sen toteutuksen valvomattomuus. Tutkija on ollut pakotettu luottamaan omien ohjeidensa riittävyyteen muiden päiväkotien osalta, mutta ei voida taata, etteikö kyselyssä tiedusteltua kasvatuskumppanuutta olisi kukaan työntekijä esimerkiksi tahattomasti selittänyt vanhemmalle. Tällainen inhimillisen virheen vaara on olemassa.

10 Johtopäätökset

Kekkonen (2012) on käsitellyt tutkimuksessaan kielen merkitystä vanhempien tapaan kuvailla ja hahmottaa muun muassa kasvatuskumppanuutta. Tämän perusteella oli aiheellista olettaa, että monista eri kulttuureista peräisin olevat vanhemmat hahmottavat kasvatuskumppanuutta hyvinkin eri tavoin, jolloin yhteistä kohtaamis pintaa päiväkodin henkilökunnan kanssa voi olla haastavampaa löytää. Tuloksista kävi kuitenkin ilmi, että kasvatuskumppanuuden perusajatus, kuten sitä on teoriassa kuvailtu, löytyy myös monikulttuurisilta vanhemmilta. Voitaisiin olettaa, että yleinen asenne yhteistyön tiivistämistä kohtaan päivähoidossa ei välttämättä olekaan riippuvainen yksiselitteisesti suomalaisesta kulttuuriperinnöstä, vaan on yleistyvä toimintatapa ympäri maailman. Vaihtelevasta kielitaidosta huolimatta monet vanhemmat päätyivät nostamaan esille samankaltaisia asioita määritellessään kasvatuskumppanuutta. Tämä tukee Poikolaisenkin (2002) esille nostamaa huomiota siitä, että vaikka perheet ovat erilaisia, lapsen parhaaksi koettu kasvatusta ei juuri vaihtelee. Empaattinen ja tunteet huomioonottava, reflektiivinen kasvatusta edistää lapsen kasvua paremmin kuin autoritääriin diktatuuri.

Epävarmuus siitä, minkälainen käsitys vanhemmilla omasta roolistaan kasvatuskumppanuudessa on, altistaa päiväkodissa vallitsevan kasvatuskumppanuuskulttuurin erilaisine rooleineen helposti vääristymille. Tulosten perusteella päiväkodin ja vanhempien välillä yhteistyö kuitenkin nähtiin vastavuoroisena ja vanhemmat myös ilmaisivat vastauksissaan tiedostavansa oman tasa-arvoisen roolinsa suhteessa päiväkodin henkilökuntaan. Päiväkotia ei nähty vain lapsen säilytyspaikkana sinä aikana kun vanhemmat ovat töissä, vaan ympäristönä, joka vaatii aikuisilta aktiivista yhteistyötä. Päiväkodille ja siellä tapahtuvalle toiminnalle annettiin painoarvoa ja uskottiin, että ammattilaisten ja vanhempien yhtenevä näkemys kasvatuskumppanuudesta on omiaan edistämään myös lapsen kehitystä. Alasuutarin (2010) horisontaalisen roolimäärittelyjen mukaisesti, myös opinnäytetyöhön osallistuneista vanhemmista suurin osa koki olevansa tasavertaisia päivähoidon henkilökunnan kanssa ja tiedostavansa ne haasteet, joita onnistunut kasvatuskumppanuus heiltä edellyttää.

Monikulttuurisessa kontekstissa on entistä tärkeämpää, että henkilökunta on tietoinen omista taustaoletuksistaan ja asenteistaan. Karila (2006) korostaa omassa

tutkimuksessaan juuri kulttuurin huomioonottamista ja mainitseekin, että tällaisessa tilanteessa asiantuntijoilla on tavallista suurempi vastuu kiinnittää huomiota kasvatuskumppanuuskulttuurin luomiseen ja ylläpitoon. Tulosten mukaan I.C.E.C.:n kulttuurinen sensitiivisyys ja positiivinen asenne monikulttuurisuutta kohtaan, tukee vanhempien näkökulmasta kasvatuskumppanuuden syntymistä. Näin ollen voidaan olettaa yrityksessä olevien käytäntöjen erityisesti edistävän positiivista kasvatuskumppanuuskulttuuri-ilmapiiiriä. Tulevaisuudessa on hyvä muistaa kasvatuskumppanuuden ollessa prosessi, josta on Kekkosen (2012) mukaan erotettavissa alku, ylläpito ja loppu, vanhempien tietoisuutensa lisääminen kasvatuskumppanuuden hyödyistä ja keinoista edistäisi pidemmällä tähtäimellä paitsi yksittäisen perheen ja päiväkodin yhteistyötä, myös parantaisi hoidon kokonaisvaltaista laatua. Siinäkin tapauksessa, että vanhemmilla olisi tällä hetkellä jo käsitys kasvatuskumppanuudesta. Jatkuvan arvioinnin avulla voidaan etsiä vahvuuksia, osoittaa mahdollisuuksia, selventää kehitystarpeita ja rohkaista. Kun ollaan tietoisia vallitsevasta kasvatuskumppanuuskulttuurista, kyetään kannustamaan yksilöitä ja yhteisöjä entistä parempiin suoriin varsinkin niillä alueilla, jotka kaipaavat kehittämistä.

11 Pohdinta

Kasvatuskumppanuutta monikulttuurisessa viitekehyksessä on tutkittu suhteellisen vähän. Kulttuurin merkitys tiedostetaan, mutta sitä ei ole aiemmin nostettu yhtä näkyväksi osaksi kasvatuskumppanuuden viitekehystä. Kun yhteistyö vanhempien ja päiväkodin välillä rakentuu hyvin paljon erilaisten diskurssien varaan, tulee pohtineeksi kuinka vanhempien ja päivähoidon henkilökunnan on mahdollista löytää yhteinen kosketuspinta erilaisten arvojen ja käsitteiden keskeltä. Miksi eri kulttuuritaustaisilla vanhemmilla olikin olemassa hyvin realistinen kuva kasvatuskumppanuuteen liittyvistä asioista? Erilainen kulttuuritausta kuitenkin aiheuttaa sen, että se mitä pidetään yhdessä kulttuurissa normina, on helposti toisen mukaan kyseenalaistettavissa arjen tilanteissa. Vaikka kasvatuskumppanuus vaatii aina henkilökunnalta hyvää ihmistuntemusta ja silmää sosiaalisille tilanteille, luo monikulttuurisuus siihen auttamatta lisähaasteen, johon on kiinnitettävä huomiota. Henkilökunnan on oltava kulttuurien suhteen hyvin avoimia ja valmiita oppimaan lisää, jotta kasvatuskumppanuussuhde voidaan muodostaa onnistuneesti.

Monikulttuurinen ympäristö ei luo lisävaatimuksia vain henkilökunnalle, vaan myös vanhemmille. Tullessaan uuteen maahan ja poiketessaan valtaväestöstä, heidän on usein huomioitava, että vallalla voi olla käsityksiä, jotka poikkeavat heidän näkemyksistään. Valitsemalla I.C.E.C.:n lapsensa hoitopaikaksi vanhempien tulisi ottaa huomioon monikulttuurinen henkilökunta ja päivähoidon tapa juhlia monen eri kulttuurin juhlia tasapuolisesti. Ympäröivä yhteiskunta luo siis sekä haasteita että mahdollisuuksia.

Yhtenä syynä yhteisen kasvatuskumppanuuden löytymiseen I.C.E.C.:ssä voisi olla sen valikoitunut asiakaskunta. Yksityisenä päiväkotina asiakaskunta saattaa pääsääntöisesti muodostua perheistä, jotka jakavat I.C.E.C.:n käsityksen siitä, minkä ajattelevat olevan lapselle kaikkein parhaaksi. Perheet itse päättävät hakeutumisestaan I.C.E.C.:n asiakkaaksi, jolloin voitaisiin olettaa, että he kokevat yhtenevää alusta alkaen yrityksen ja omien arvojensa välillä. Tarpeeksi yhtenevä käsitys henkilökunnan ja vanhempien välillä luo vaihtelevasta kulttuurista ja vieraasta kielestä huolimatta tarpeeksi selkeän päämäärän yhteistoiminnan onnistumiselle. Voidaan myös pohtia, onko vastausten perusteella pääteltävissä oleva käsitys siitä, mikä on lapsen parhaaksi katsottua toimintaa, jollain tavalla yhtenevä ihmisten kesken, jotka ovat samankaltaisissa elämäntilanteissa kulttuuritaustasta riippumatta. Olisiko kokonaisvaltainen asenne lapsen kasvatusta kohtaan todella muuttumassa läpi eri kulttuurien lapsilähtöisempää ja lapsuuden kokemuksellisuuden arvostamista kohti?

Henkilökunnalta toimivaan kasvatuskumppanuuteen pääseminen vaatii hyvää itsetuntemusta. On kyseenalaistettava omia uskomuksiaan ja nähtävä se lähtökohta, josta vanhempi yhteistyötä lähestyy. Monikulttuurisella henkilökunnalla voi etunaan olla se, että mikäli väärinkäsityksiä tulee, voi saman kulttuurin edustaja löytyä henkilökunnasta, joka selvittää molempien osapuolien lähtökohtia ja löytää tasapainon vanhempien ja lastentarhanopettajan välille. Ihmisten välisessä kanssakäymisessä on myös hyvä muistaa sanojen ja nonverbaalin viestinnän koheesion tärkeys. Se miten sanotaan, on yhtä tärkeää kuin mitä sanotaan. Usein tilanteessa, jossa käytetään molemmille osapuolille vierasta kieltä, ovat vaarana esimerkiksi väärinymmärrykset. Tällöin vastapuoli helposti kuuntelee enemmän intuitiotaan ja saattaa tehdä virhearvion vaikkapa lastentarhanopettajan antamasta ehdotuksesta eikä ratkaisua

löydetä. Kaiken kaikkiaan tulosten ja teorian perusteella voidaan todeta, että henkilökunnan on oltava yksilöinä ja yhdessä tietoisia omassa toimipaikassaan vallitsevasta kasvatuskumppanuuskulttuurista, sillä vastuu toimivasta kasvatuskumppanuuskulttuurista on jokaisella vanhemman kanssa tekemisissä olevalla työntekijällä.

Yllä mainittua henkilökunnan näkökulmaa ja toimintaa verraten haluttiin mainita pohdinnassa eräänlaisena esimerkkinä, että juuri I.C.E.C.:n toimipaikoissa toteutetut kasvatuskumppanuutta edistävät asiat, saivat vanhemmilta positiivista palautetta. Erityisesti nonverbaalissa viestinnässä tärkeä hymy tuli esille useassa vastauksessa. Valitettavasti huomiota saivat myös vanhempien näkökulmasta henkilökuntaa vaivaava jatkuva kiire ja henkilökunnan vaihtuvuus, jotka kaikki ovat tyypillisiä päiväkotialalle, mutta erityisesti yritykselle, jonka henkilökunta on keskimääräistä nuorempaa. Henkilökuntaa jää äitiyslomalle tai he palaavat kotimaahansa opiskelemaan lisää. Kasvatuskumppanuuskulttuuria koskevia huomioita esimerkiksi viestinnän väärinymmärryksistä tai henkilökunnan toiminnan epäjohtonmukaisuudesta ei juuri mainittu. Kaiken kaikkiaan yrityksen toimintaan oltiin kuitenkin tyytyväisiä ja voidaankin pohtia kuinka kopioitavissa tämänkaltaiset toimintatavat olisivat esimerkiksi kunnalliseen päivähoitoon, jossa resurssit ovat usein säännösteltyjä ja asiakkaiden taustat vielä monimuotoisempia. Olisiko erityinen tulkkauspalvelu tarpeen, mikäli yhteistä kieltä ei ole ollenkaan tai ehkä monikulttuuristen työntekijöiden sijoittaminen kunnan toimintapisteisiin niin, että suuremmalla todennäköisyydellä päivähoidossa olisi työntekijä, joka olisi erikoistunut juuri monikulttuurisiin perheisiin ja tukisi omalla olemassaolollaan kasvatuskumppanuuskulttuuria ja uusien kasvatuskumppanuuksien luomista?

Jokaisen yrityksen on nykyaikana oltava valmiita tarkastamaan omia toimintamallejaan silloinkin kun kaikki tuntuu toimivan hyvin. Tietoisuuden lisääminen kasvatuskumppanuudesta yhteistyöyrityksen henkilökunnan kesken, on ollut opinnäytetyön suurin anti. Opinnäytetyö herätti jo varsinaisessa kyselyvaiheessa paljon kiinnostusta ja mielenkiintoa. Kyselyn toteutuminen ja sen läpi näyttäytyvä kiinnostus kanssakäymistilanteita kohtaan sai myös paljon positiivista palautetta vanhemmilta suullisesti arjen haku- ja tuontitilanteissa suoraan tutkijalle. Kaiken kaikkiaan on helppo

olettaa, että ainakin tietoisuus kasvatuskumppanuuden olemassa olosta on lisääntynyt sekä kyselyyn osaaottaneiden vanhempien että yrityksen työntekijöiden keskuudessa.

Suomalaiset lastentarhanopettajat opiskelevat vähintään kasvatuskumppanuuden perusteet koulutuksensa aikana. I.C.E.C.:n työtehtävistä kuitenkin löytyy monesta eri kulttuurista kotoisin olevia opettajia erilaisine taustoineen, olisi lisäkoulutuksesta erityisesti kasvatuskumppanuuden näkökulmasta hyötyä. Yhtenäistävä, yrityksen omien käytänteiden mukainen koulutus vanhempien kanssa tehtävästä työstä olisi omiaan pitämään laadun korkealla ja yhtenäisenä yrityksen kaikissa toimipisteissä. Näin ollen, vaikkakin jokainen kasvatuskumppanuussuhde suodattuu päiväkodin työntekijän ja vanhemman välille molempien osapuolien kokemusten kautta, yhtenäistä kohtaamis pintaa syntyisi enemmän myös yrityksen sisällä henkilökunnan ja perheiden välillä toimipaikasta riippumatta. Yhtenäisyys yrityksen sisällä luo myös laadukkuutta kun asiakas voi luottaa samantasoiseen palveluun, vaikka vaihtaisikin päiväkotipistettä yrityksen sisällä.

Yrityksen sisällä suurimmat vastausmäärät saatiin Herttoniemestä, Töölöstä ja Westendistä (yhteensä 80 vastaajaa). Näiden toimipisteiden yhteinen vastausmäärä vastasi noin 90% kaikista vastauksista ja sen takia vain nämä kolme mainitaan tässä yhteydessä erikseen. Mielenkiintoista oli, että vaikka kyseessä on kolme täysin eri puolilla kaupunkia sijaitsevaa toimipaikkaa, joissa työntekijöiden kulttuuri- ja koulutustaustat ovat erilaisia, oli kokonaistyytyväisyys I.C.E.C.:n toimintaan kyselyssä esitettyjen väitteiden kautta hyvin korkea. Herttoniemessä ja Töölössä nousi keskiarvo 1,64 saakka (asteikolla 1-4, josta yksi merkitsee kasvatuskumppanuuden toimintamethodien ja vanhempien välistä koheesiota ja neljä taas vanhemmilla olevaa eriävää näkemystä kasvatuskumppanuudesta). Westendissäkin jäätin alle kahden (1,74), joka sekin kertoo suhteellisen korkeasta yhteneväisyydestä kasvatuskumppanuuden osalta vanhempien ja käytännön keinojen kesken. Yrityksen sisäise laaduntarkkailun kannalta on myös kiinnostavaa tietää, että kolmessa paikassa laatu vaikuttaa hyvin tasaiselta, vaikka aina on muistettava kasvatuskumppanuuden prosessinomainen luonne, joka voi muun muassa henkilökunnan vaihtumisen seurauksena alentaa kokonaistyytyväisyyttä. Mikäli tästä kuitenkin ollaan tietoisia, voidaan laatu pyrkiä pitämään korkeana esimerkiksi kiinnittämällä huomiota yhteneväisiin koulutuksiin, uusien ihmisten orientointiin ja tiedon jakamiseen.

Opinnäytetyön tulokset ja kokemukset kootaan yhteen jokaiselle toimipisteelle meneväksi. Siinä tulokset kirjoitetaan englanniksi auki kaikille luettavaksi. Kasvatuskumppanuutta tullaan myös vahvistamaan ja tukemaan opinnäytetyön tutkimustulosten perusteella sekä toimintaa kehittämään niillä osa-alueilla, joissa vanhemmat kokivat olevan parantamisen varaa.

Vaikkeivät tulokset olekaan suoraan verrattavissa kasvatuskumppanuuteen koko Suomen laajuudelta, antavat tulokset ainakin suuntaa lisätutkimustarpeille ja odotettavissa oleville tuloksille kansainvälisten päiväkotien saralla. Koska opinnäytetyössä keskityttiin vain yhden monikulttuurisen päiväkodin kasvatuskumppanuuden toteutumiseen, olisi kysely mahdollista laajentaa koskemaan esimerkiksi kaikkia pääkaupunkiseudun päiväkoteja, joissa toimitaan englannin kielellä. Vasta suuremman otoksen kautta voitaisiin kasvatuskumppanuuskoulutuksia ja – ohjeistuksia päivittää niin, että niitä olisi mahdollista soveltaa kunkin päiväkodin kulttuuriin ympäristöihin. Kuitenkin lähtökohtaisesti niin, että kasvatuskumppanuuden päätavoite, tehdä töitä yhdessä vanhempien kanssa, toteutuu. Tulevaisuudessa olisikin selvitettävänä kuinka paljon kasvatuskumppanuustoiminta vaihtelee eri päiväkotien välillä, mitkä ovat yleisimmät tavat toteuttaa yhteistyötä, mitkä tavat toimivat ja mitkä käytännöt eivät. Olisi mielenkiintoista myös tietää, millä tavoin kasvatuskumppanuuskoulutusta pitäisi toteuttaa, jotta esimerkiksi kasvatuskumppanuuskulttuurista tulisi konkreettisempi työskentelyn tavoite päiväkoteihin, riippumatta siitä, mistä kulttuurista asiakas tai henkilökunta on kotoisin. Ilman palautetta ja avoimuutta ottaa rakentavaa kritiikkiä vastaan, ei kehittyminen ole mahdollista.

Lähteet

Alanen, Leena – Karila, Kirsti (toim.) 2009. Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta. Tampere: Vastapaino.

Alkula, Tapani – Pöntinen, Seppo – Ylöstalo, Pekka 2002. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Juva: WS Bookwell Oy

Alasuutari, Maarit 2010. Suunniteltu lapsuus – keskustelut lapsen varhaiskasvatuksesta päivähoitossa. Tampere: Vastapaino.

Alasuutari, Maarit 2006. Kulttuuriset kehykset kasvatusvuorovaikutuksessa. Teoksessa Karila, Kirsti – Alasuutari, Maarit – Hännikäinen, Maritta – Anna Raija Nummenmaa – Rasku-Puttonen, Helena (toim.) 2006. Kasvatusvuorovaikutus. Tampere: Vastapaino. 70 – 90.

Alasuutari, Pertti 2007. Yhteiskuntateoria ja inhimillinen todellisuus. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Alitolppa-Niitamo, Anne 1993. Kun kulttuurit kohtaavat – matkaopas maahanmuuttajan kohtaamiseen ja kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen. Keuruu: Kustannusosakeyhtiön Otavan painolaitokset.

Bergbom, Barbara 2007. Maahanmuuttajien sosiaalinen integraatio suomalaisiin työyhteisöihin. Teoksessa Vartia, Maarit – Bergbom, Barbara – Giorgiani, Terhi – Rintala-Rasmus, Anita – Riala, Riitta – Salminen, Simo 2007. Monikulttuurisuus työn arjessa. Työterveyslaitos. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Bronfenbrenner, Urie 1977. Toward an Experimental Ecology of Human Development. American Psychologist July 1977, 513 – 513. Cornell University.

CACHE (Council for Awards in Care, Health and Education) 2011. Early Years, Care & Education. Verkkoartikkeli.

<<http://www.cache.org.uk/cachednn/CACHEQualifications/NQFQualificationsDirectory/EarlyYearsCareandEducationQualifications/tabid/65/Default.aspx>> Luettu 29.10.2011.

Davis, Hilton 2003. Miten tukea sairaan tai vammaisen lapsen vanhempia? Sipoo: Suomen Sairaanhoidajaliitto ry.

EYFS (Early Years Foundation Stage) 2007. Statutory Framework for the Early Years Foundation Stage – Setting the Standards for Learning, Development and Care for children from birth to five. Statutory framework. Department for education and skills. Crown.

Halonen, Jaana 2011. Ulkomaan kansalaiset ja vieraskieliset. Kuntaliitto. Verkkoartikkeli. Päivitetty 11.8.2011.

<http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/tilastot/vaestotietoja/ulkomaalaiset_ja_vieraskieliset/Sivut/default.aspx> Luettu 5.8.2012.

Heikka, Johanna – Hujala, Eeva – Turja, Leena 2009. Arvioinnista opiksi – havainnointi arviointi ja suunnittelu varhaispedagogiikassa. Vantaa: Printel Oy.

Helsingin Kaupunki n.d. Maahanmuutto ja maahanmuuttajat Helsingissä - tilastoja. <http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/48d667004a525997bf68ffc230444d78/tilastoliite_painoversio2_mukautettu+koko+216x303.pdf?MOD=AJPERES.> Luettu 4.2.2012.

Hujala, Eeva – Parrila, Sanna – Lindberg, Päivi – Nivala, Veijo – Tauriainen, Leena & Vartiainen, Pirkko 1999. Laadunhallinta varhaiskasvatuksessa. 2. painos. Oulu: Oulun Yliopistopaino.

Hujala, Eeva 2006. Varhaiskasvatuksen menestystekijät. Powerpoint –esitys. Luotu 30.6.2006. Tampereen yliopisto.

Huuhka, Maisa 2010. Luovan asiantuntijaorganisaation johtaminen. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Härkönen Ulla 2007. Teorian ja tutkimuskohteen vuorovaikutus – Bronfenbrennerin ekologinen systeemiteoria ihmisen kehitymisestä. Teoksessa Niikko, Anneli – Pellikka,

Ismo – Savolainen, Erkki (toim.) 2007: Oppimista, opetusta, monitieteisyyttä. Kirjoituksia kuninkaankartanonmäeltä. Joensuu: Joensuun Yliopistopaino. 21 – 39.

I.C.E.C. 2011a (International Childcare and Education Centre). I.C.E.C. Policies. Updated April 2011.

I.C.E.C. 2011b (International Childcare and Education Centre). Kotisivu. Verkkosivusto. <http://www.play-learn.fi/main/page_home.html> Luettu 12.05.2012.

Järvinen, Mervi – Laine, Anne – Hellman-Suominen, Kirsi 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa – Heinlahti, Kaisa 2006. Mitä on tutkimus? Argumentaatio ja tieteenfilosofia. Tampere: Tammer-Paino.

Kananen, Jorma 2008. Kvantti – Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylän Ammattikorkeakoulun julkaisuja 89. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino 2008.

Karila, Kirsti. 2012. "Mihin varhaiskasvatussuunnitelmaa tarvitaan ja käytetään? Luento ja powerpoint -esitys. Educa 2012 - Opetusalan valtakunnallinen koulutustapahtuma. 28.1.2012.

Karila, Kirsti 2006. Kasvatuskumppanuus vuorovaikutussuhteena. Teoksessa Karila, Kirsti – Alasuutari, Maarit – Hännikäinen, Maritta – Anna Raija Nummenmaa – Rasku-Puttonen, Helena (toim.) 2006. Kasvatusvuorovaikutus. Tampere: Vastapaino. 91–108.

Kaskela, Marja – Välimäki, Anna-Leena 2006. Varhaiskasvatus – tietoa pienten lasten vanhemmille. Opas. Stakes. Kirjapaino Edita.

Kaskela, Marja – Välimäki, Anna-Leena. n.d. Early Childhood Education and Care - Information for Parents of Young Children. Opas. Stakes.

Kekkonen, Marjatta 2012. Kasvatuskumppanuus puheena – Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoiton diskursiivisilla näyttämöillä. Tutkimus 72/2012.

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos. Tampere: Juvenes Print – Tampereen Yliopistopaino Oy.

Kekkonen, Marjatta 2010. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta. Lasten, nuorten ja perheiden palveluyksikkö, Lanu 29.4.2010. Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos.

Kekkonen, Marjatta 2009. Moniammatillinen kasvatuskumppanuus. Powerpoint –esitys. 15.1.2009. Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos.

Kesti, Marko 2010. Strateginen henkilöstötuottavuuden johtaminen. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Lainiala, Lassi 2010. Perhepolitiikan uudet tuulet – Perheen paluu. Perhebarometri 2010. Väestötutkimuslaitos Katsauksia E 39/2010. Helsinki 2010.

Nardi, Peter M. 2006. Doing a survey research – A guide to quantitative methods. 2. painos. Boston.

OECD 2012 (Organisation for Economic Co-operation and Development). Early Childhood Education and Care Home Page.

<http://www.oecd.org/document/3/0,3746,en_2649_39263231_27000067_1_1_1_1,00.html> Luettu 5.2.2012.

Paananen, Pirjo 2005. Eri teitä vanhemmuuteen - Kaksikymppisenä ja kolmekymppisenä lapsen saaneiden näkemyksiä perheellistymisestä ja vanhemmuudesta. Perhebarometri 2005. Väestötutkimuslaitos Katsauksia E 21/2005. Helsinki: 2007.

PgEYFS (Practice Guidance for the Early Years Foundation Stage) 2007. The areas of learning and development, non-statutory guidance, additional advice and information. Kääntökorttivihko. Department for Education and Skills. Crown.

Puroila Anna-Maija & Karila Kirsti 2001. Bronfenbrennerin ekologinen teoria. Teoksessa Karila, Kirsti – Kinon, Jarmo – Virtanen, Jorma (toim.) 2001. Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Juva: WS Bookwell Oy.

Poikolainen, Jaana 2002. Kasvatustietoisuuden ulottuvuuksia - Vanhempien käsityksiä kasvatuksesta ja vanhemmuudesta. Tutkimuksia 182. Helsingin Yliopisto. Kasvatustieteenlaitos. Helsinki: Yliopistopaino.

Ruokolainen, Risto & Alila, Kirsi (toim.). 2004. Varhaiskasvatuksen laatu on osaamista ja vuorovaikutusta – Varhaiskasvatuksen laadunhallinnan ja ohjauksen kehittämishankkeen julkaisu. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2004:6.

Stakes 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Toinen painos. Oppaita 56. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Vartia, Maarit – Bergbom, Barbara - Riala, Riitta - Giorgiani, Terhi 2007. Työ ja työympäristö maahanmuuttajien ja suomalaisten kokemana. Teoksessa Vartia, Maarit – Bergbom, Barbara – Giorgiani, Terhi – Rintala-Rasmus, Anita – Riala, Riitta – Salminen, Simo. 2007. Monikulttuurisuus työn arjessa. Työterveyslaitos. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Vartia, Maarit – Bergbom, Barbara – Giorgiani, Terhi – Huuhtanen, Pekka – Rintala-Rasmus, Anita – Riala, Riitta – Salminen, Simo 2007. Tutkimuksesta käytäntöön. Teoksessa Vartia, Maarit – Bergbom, Barbara – Giorgiani, Terhi – Rintala-Rasmus, Anita – Riala, Riitta – Salminen, Simo. 2007. Monikulttuurisuus työn arjessa. Työterveyslaitos. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Vartia, Maarit – Bergbom, Barbara – Giorgiani, Terhi – Rintala-Rasmus, Anita – Riala, Riitta – Salminen, Simo. 2007. Monikulttuurisuus työn arjessa. Työterveyslaitos. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Vehkalahti, Kimmo. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Vammala: Tammi.

Webster-Stratton, Carolyn. 2009. Ihmeelliset vuodet – Ongelmanratkaisupuos 2-8 – vuotiaiden lasten vanhemmille. ER-Paino.

LIITE 1 Kysely

WELCOME!

Form is timed: publicity starts 7.5.2012 7.45 and ends 8.6.2012 23.59

Welcome to take part in a survey done in cooperation with Metropolia University of Applied Sciences and International Childcare and Education Centre (aka I.C.E.C.).

PURPOSE: Answers will be part of a Master's thesis of Social and Health Care in Metropolia. Results will also help us in International Childcare and Education Centre to evaluate out methods, learn more and improve in what we do.

Time the survey will be open online is between 7.5. - 8.6.2012

FOR: Survey is for mothers and fathers who are currently customers in International Childcare and Education Centre. We wish both mothers and fathers to take part from the same family.

TIME: Questionnaire will take only 5-10 minutes to fill in.

WHAT WE ARE INTERESTED IN: We are specifically interested in your point of view about the way we work with the parents which we call "parents as partners" and "parental partnership".

In this survey these phrases are used as synonyms side by side. In the survey we also refer to "nursery staff" which means everybody working in the kindergarten your child goes to. We also refer to a "keyteacher" in the survey. This means your child's main carer or teacher in kindergarten.

INSTRUCTIONS: Questionnaire consists of three parts:

Part I – Background information

Part II – General statements about parental partnership

Part III – Parents as partners in International Childcare and Education Centre

You also have an opportunity to leave a comment in the end of the questionnaire.

In the parts II and III we present you with statements that we wish for you to rate according to your own opinion. Options are: "*Fully agree - Mostly agree - Partly disagree - Completely disagree*". Even if the option does not fully apply, choose the option that fits your opinion the closest.

In the open questions (nr. 3. & 23.) you have 500 characters in use. You can use words or full sentences.

Questionnaire is done completely in English.

We appreciate your efforts.

Answering is completely anonymous and any recognizable information will not be collected.

Please don't forget to save your answers in the end of the survey by clicking the "save" button.

THANK YOU!

BR, Jaana Jääskeläinen, I.C.E.C. Herttoniemi (p. 044-7509187)

[questionnaire starts]

PART I - Background information

1. Choose, whether you are: Mother or father

2. Which kindergarten does your child go to?

Schools:

Herttoniemi (Killingholmanukuja 3)

Töölö (Dunckerinkatu 2B 2-3)

Meilahti (Mäntytie 13C 17)

Niittykumpu (Kappelitie 6C)

Westend (Kanervatie 6)

3. What does parents as partners / parental partnership mean to you? Describe in your own words in english.

Part II – General statements about parental partnership

4. Building a trustworthy relationship in the beginning is only the nursery staff's responsibility.

Fully agree	Mostly agree	Partly disagree	Completely disagree
-------------	--------------	-----------------	---------------------

5. My role as a parent in kindergarten is to share information about my child with the nursery staff.

Fully agree	Mostly agree	Partly disagree	Completely disagree
-------------	--------------	-----------------	---------------------

6. Parents are the only ones who hold the responsibility of their child's upbringing.

Fully agree	Mostly agree	Partly disagree	Completely disagree
-------------	--------------	-----------------	---------------------

7. I feel I can trust nursery staff more when I know them personally.

Fully agree	Mostly agree	Partly disagree	Completely disagree
-------------	--------------	-----------------	---------------------

8. I see myself as an equal partner to nursery staff.

Fully agree	Mostly agree	Partly disagree	Completely disagree
-------------	--------------	-----------------	---------------------

9. Parents and the nursery staff share the responsibility of my child's upbringing.

Fully agree	Mostly agree	Partly disagree	Completely disagree
-------------	--------------	-----------------	---------------------

10. I feel I have a right to disagree on educational matters with the nursery staff.

Fully agree	Mostly agree	Partly disagree	Completely disagree
-------------	--------------	-----------------	---------------------

11. My role as a parent in kindergarten is mainly to receive information about my child from the nursery staff.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

12. I feel I can get support from the nursery staff in matters concerning my child's upbringing if needed.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

13. I prefer keeping the roles between nursery staff and parents fully and solely based on professional matters.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

Part III – Parents as partners in International Childcare and Education Centre

14. I feel the nursery staff is positively open to different cultures.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

15. I feel I am listened to by nursery staff.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

16. I feel extra-curricular activities e.g. evening parties, coffee mornings to parents and international food evenings carry a significant responsibility in a relationship between the nursery staff and parents.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

17. I feel the nursery staff is open to suggestions for development of the care in my child's kindergarten.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

18. Private parent and keyteacher meetings twice a year, is enough.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

19. I feel nursery staff is often available to give daily feedback about my child's day.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

20. I feel the nursery staff is easily approachable when it comes to concerns I have about my child.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

21. I feel the nursery staff should be more considerate towards different cultures.

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

22. I feel my child's keyteacher often follows the rules and goals we set together for my child

Fully agree Mostly agree Partly disagree Completely disagree

23. Anything you would like to add? Please feel free to comment below.

[questionnaire ends]

Thank you for taking part in the survey!

We appreciate your effort!

THANK YOU!

- Jaana Jääskeläinen, I.C.E.C. & Metropolia University of Applied Sciences

LIITE 2 Juliste

INVITATION TO ALL PARENTS!

I am happy to invite all parents of I.C.E.C. to take part in a study done in cooperation with Metropolia University of Applied Sciences and International Childcare and Education Centre.

This is your chance to express your opinion and experience beyond I.C.E.C.'s annual satisfaction survey. We are specifically interested in your point of view about the way we work with the parents.

Survey will be done online and will take only 5-10 minutes to complete.
We wish participation from both mothers and fathers from the same family.

Answers will be part of my Master's thesis of Social and Health Care in Metropolia.
Results will also help us in I.C.E.C.
to evaluate our methods, learn more and improve in what we do.
We need your help!

Address of the questionnaire:

<https://elomake.metropolia.fi/lomakkeet/5799/lomake.html>

As our goal is to hear from as many of you as possible,
please take a note (below) with you to recall the address of the questionnaire's website:

Time the survey will be open online:
7.5. – 8.6.2012

Answers from both parents would be highly appreciated.
Answering is completely anonymous and any recognizable information
will not be collected.

- THANK YOU! -

Contact person on the behalf of Metropolia is Jaana Jääskeläinen
(I.C.E.C. Herttoniemi, p. 044-7509187)

LIITE 3 Kirje henkilökunnalle

Parents as partners / parental partnership – questionnaire for parents

INTRODUCTION LETTER TO ALL STAFF 7.5.2012

Hello everyone!

My name is Jaana Jääskeläinen and I work in I.C.E.C. Herttoniemi. I have studied alongside work at Metropolia University of Applied Sciences for the past school year to achieve a Master's Degree in Social and Healthcare. In order to do this I have agreed to do my thesis about "parents as partners" / "parental partnership" and include the parents in I.C.E.C. to be part of it. This will not only benefit my thesis but also the company as they get to hear the parent's opinions. Through this we can improve our methods to meet families' needs better.

My mini-research is done via online survey. The questionnaire takes about 5-10 minutes to complete. My goal is to find out 1) what does parents as partners mean to parents, 2) what level of involvement are our parents willing to put into parental partnership and 3) do our methods specifically in I.C.E.C. help or hinder the parental partnership? The questionnaire consists of two open questions and several (max. 30) statements that parents are asked to rate from 1 to 4 either to agree or disagree (Likert scale: 1 – Fully agree, 2 – Mostly agree, 3 – Partly disagree, 4 – Completely disagree). The questionnaire is done completely in English but the end result, thesis will be in Finnish (excluding the summary and other possible articles etc.)

As the participating rate can be very low in online surveys and therefore hinder / lower the validity of the research I have decided to promote the survey to the parents with an A1 –sized poster. The poster works not only as an advertisement for it but as an "information letter" about the purpose of the questionnaire too. This was my method of choice, since posters are already a familiar practice in our schools to inform parents about our events rather than individually given little notes or email. With this said, my humble request for you is that you hang the poster somewhere in your school where it is nearly impossible to miss (e.g. *front door, eye level* etc.). As Metropolia's service e-form (survey's location) is used, the address of the website is not very catchy or easy to remember. Because of this, I have included a tiny pocket on the poster with pieces of paper that has the website's address on it to take as families go home. Please encourage them to do so. ☺

To secure the validity of the research and honesty in the results, I must advise the staff NOT to give away too much information or any hints about what kind of answers we are most interested in, despite parent's potential eagerness to find out exactly what and how we want them to answer. The results won't be as reliable if parents tell us what we want to hear and not what they really feel. ☹

Here are couple of points as a reminder that you CAN NOT tell the parents:

- do not define "parents as partners" in any other way than "how we work with the parents"
- leave out anything that can reveal parents our current idea of how we meet their needs in parental partnership and how well we do it
- any more specific information about the research in addition to the poster (e.g. information given to you in this letter), is not for the parents to know – at least not at this point of the research

To make sure we reach and activate as many mothers and fathers from our over 370 families (every answer counts!), I wish for you to promote, remind and advertise the survey and encourage parents to go online and have their say for the time period the survey is open (7.5. – 8.6.).

Here are few points that are more than fine to be mentioned. Information you are ENCOURAGED to give to the parents:

- Time the survey is open 7.5. – 8.6.2012
- It takes only 5-10 minutes to fill in
- The positive effect of taking part in the questionnaire -> higher quality in early years education practices and a service that meets THEIR needs better
- Point out our willingness as a company to keep on developing our current methods and work in a partnership with other instances like Metropolia University of Applied Sciences (this makes good PR!)
- Assure that instructions on how to fill in the questionnaire are available for them on the survey website and that there are no right or wrong answers
- Remind them to take the note with the survey's website on it with them as they go home <https://elomake.metropolia.fi/lomakkeet/5799/lomake.html>
- Ask the next day whether they have already filled in the survey
- Both the mothers AND fathers need to fill in the survey individually, even from the same family

Results will be revealed in the early 2013.

Thank you for helping me to make this thing happen!
Your help is priceless and highly appreciated!

BR,

Jaana Jääskeläinen, I.C.E.C. Herttoniemi in
cooperation with Helsinki Metropolia

LIITE 4 Kyselyn graafiset tulokset

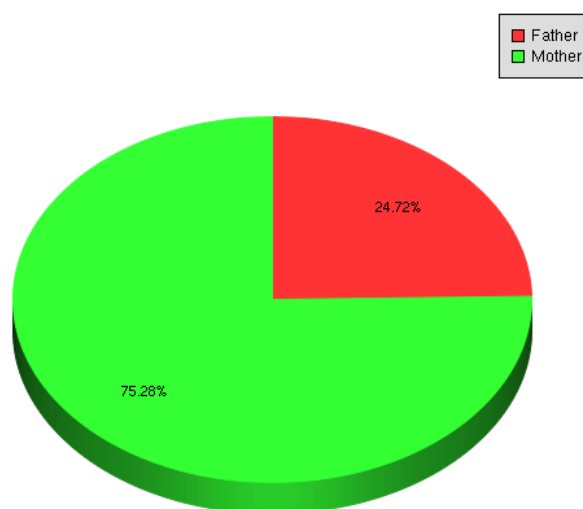
1.

Mothers 68

Fathers 21

1. Choose, whether you are:

Vastausten suhteellinen jakauma

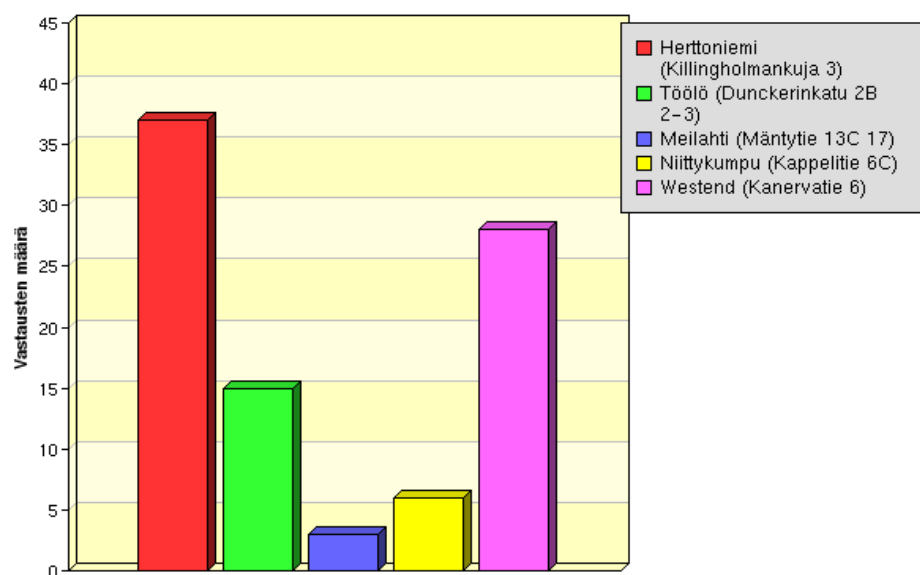
Lukumäärä: 89 kpl

2.

2. Which kindergarten does your child go to?

Schools:

Vastausten absoluuttinen jakauma

Lukumäärä: 89 kpl

Keskiarvo: 2.7

Minimi: 1

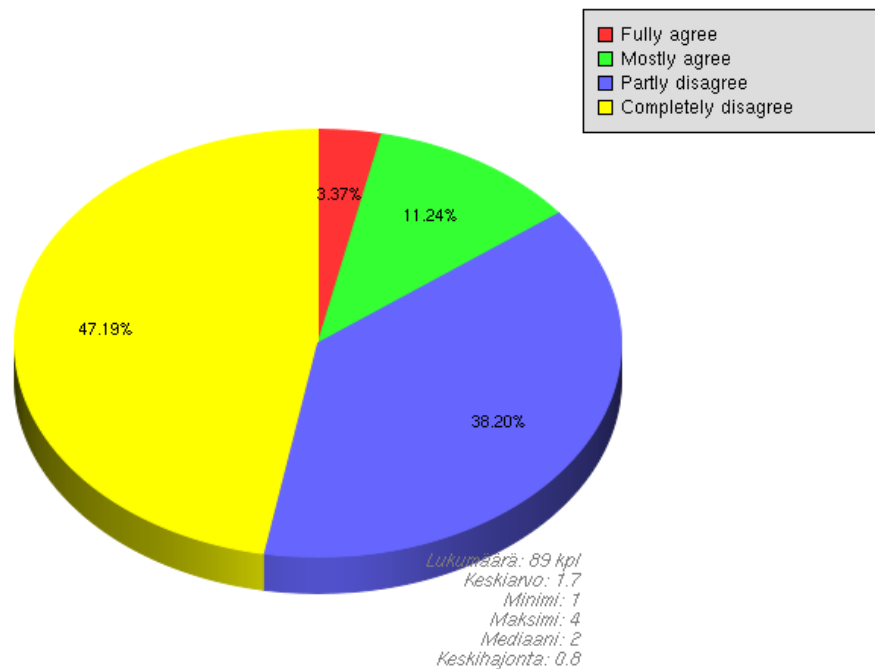
Maksimi: 5

Mediaani: 2

Keskihajonta: 1.75

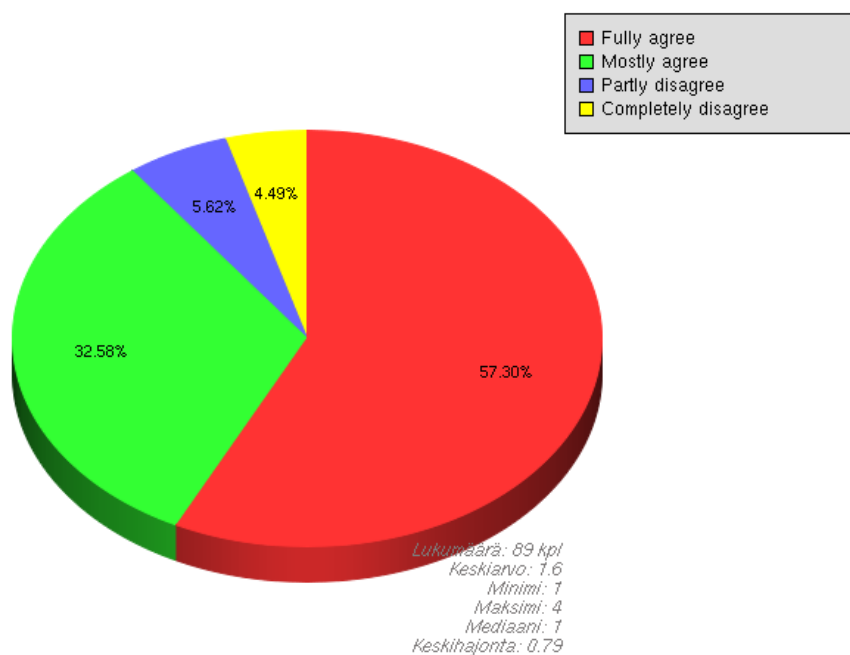
4. **4. Building a trustworthy relationship in the beginning is only the nursery staff's responsibility.**
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

5. **5. My role as a parent in kindergarten is to share information about my child with the nursery staff.**
Options:

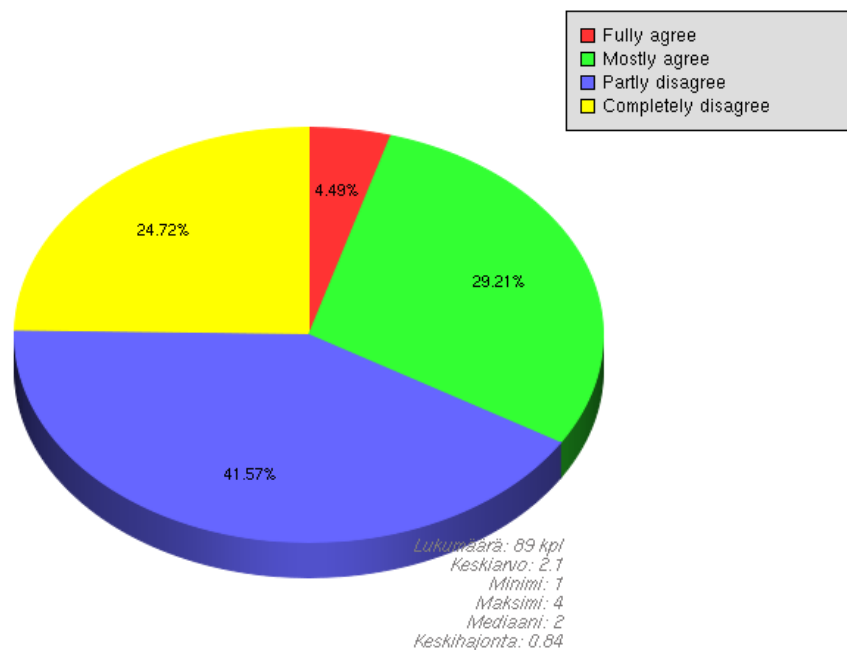
Vastausten suhteellinen jakauma

6. "6. Parents are the only ones who hold the responsibility of their child's upbringing.

Options:

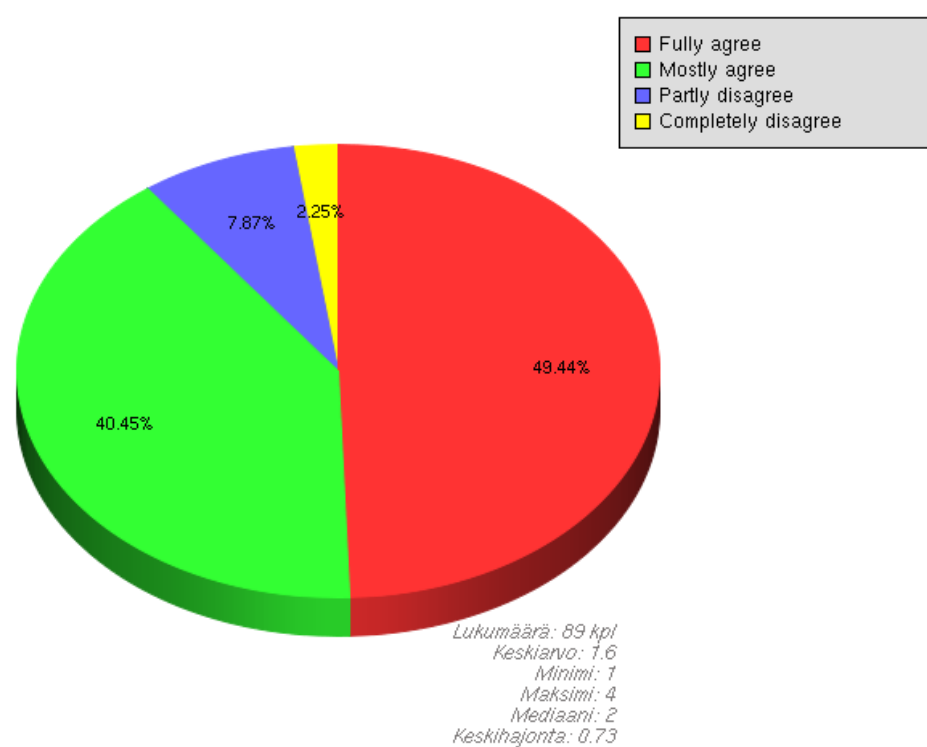
Vastausten suhteellinen jakauma

7. 7. I feel I can trust nursery staff more when I know them personally.

Options:

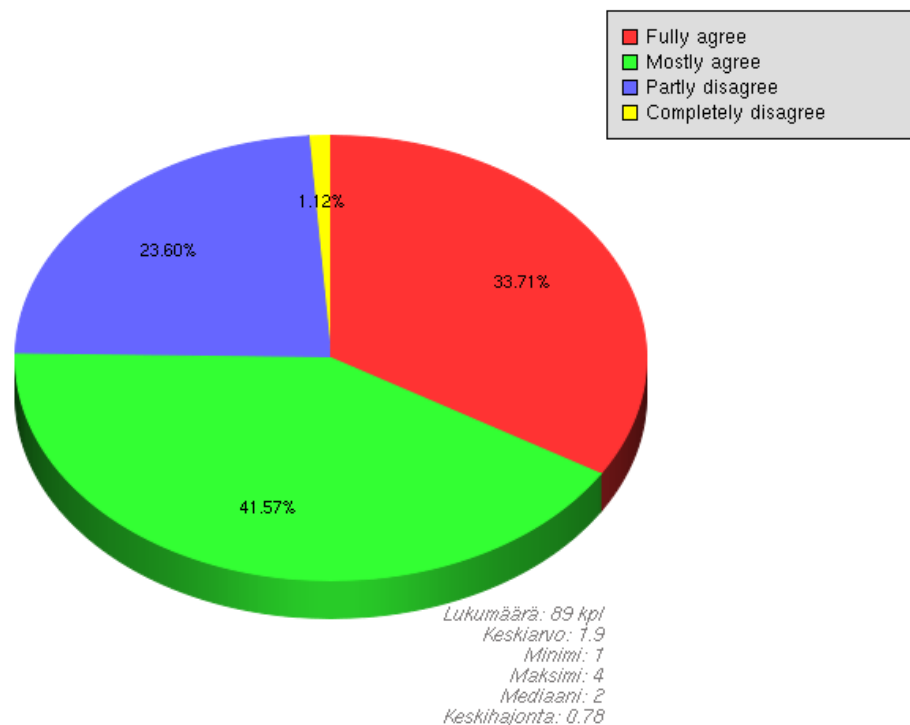
Vastausten suhteellinen jakauma

8. 8. I see myself as an equal partner to nursery staff.

Options:

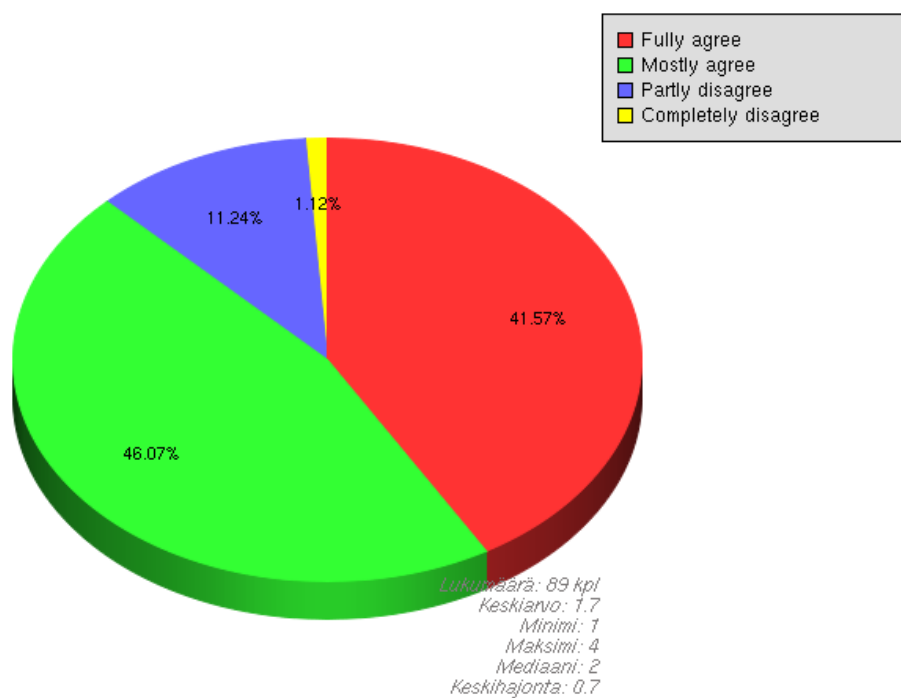
Vastausten suhteellinen jakauma

9. 9. Parents and the nursery staff share the responsibility of my child's upbringing.

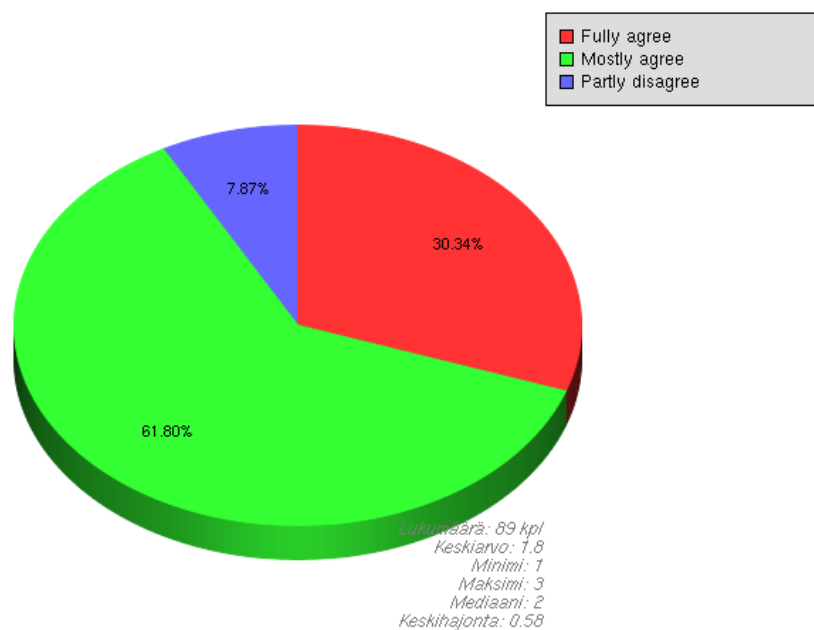
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

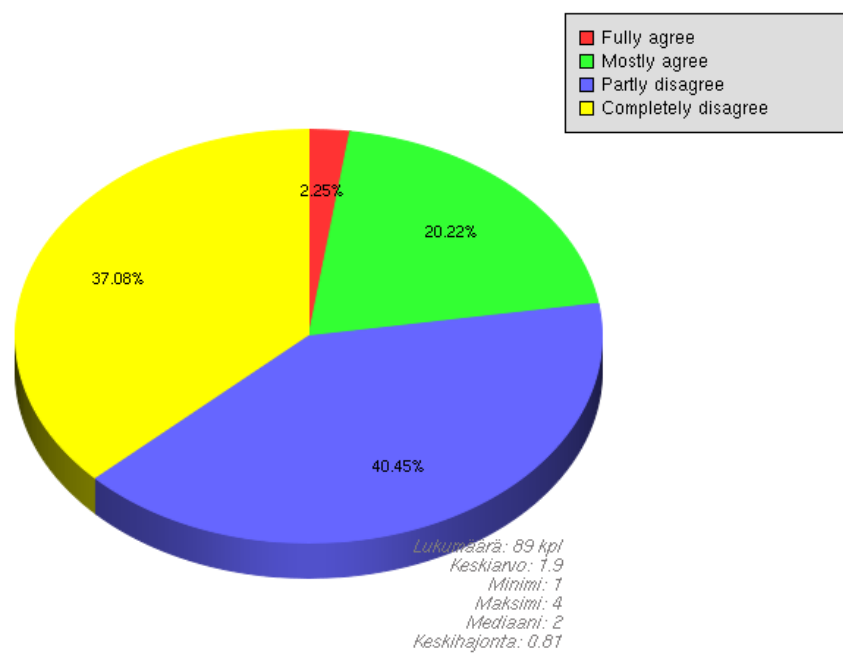
10. 10. I feel I have a right to disagree on educational matters with the nursery staff.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

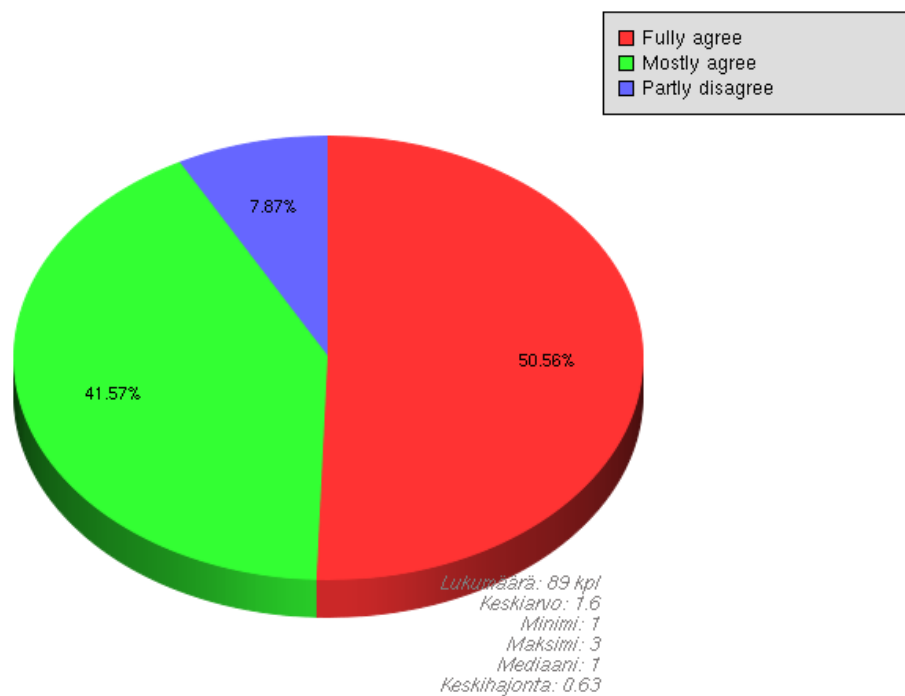
11. 11. My role as a parent in kindergarten is mainly to receive information about my child from the nursery staff.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

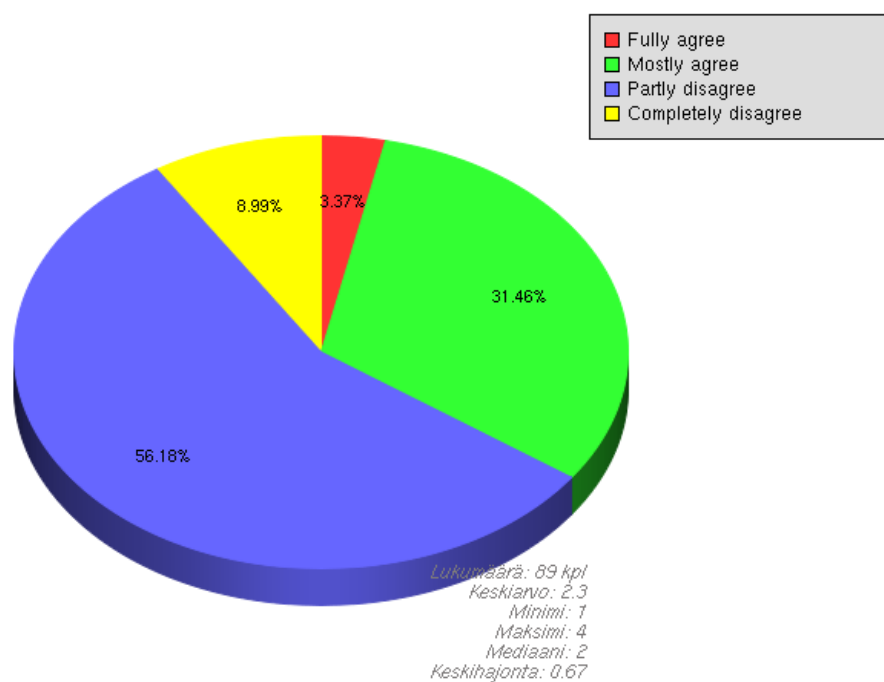
12. I feel I can get support from the nursery staff in matters concerning my child's upbringing if needed.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

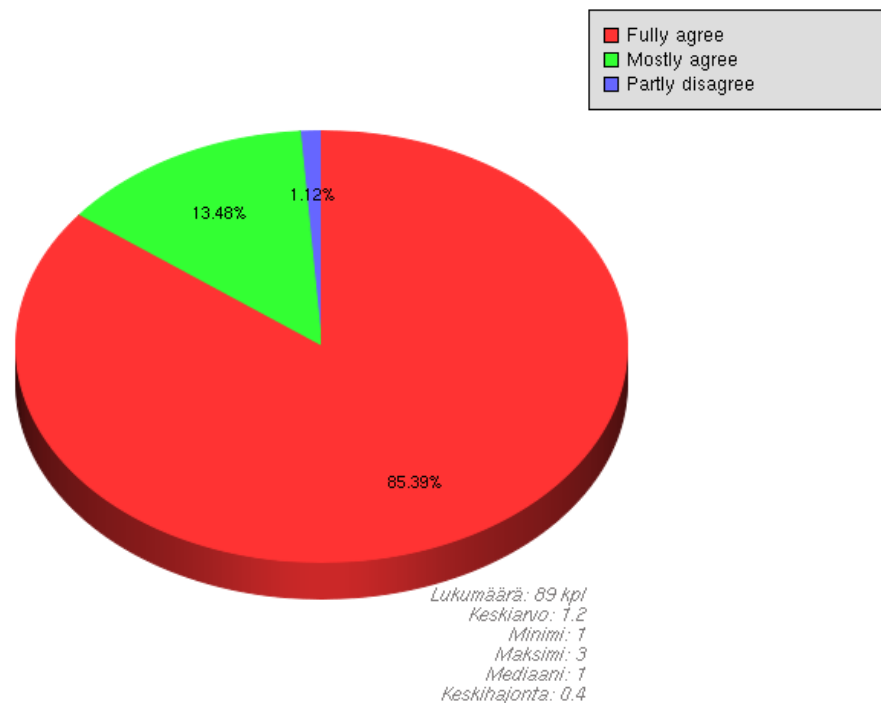
13. I prefer keeping the roles between nursery staff and parents fully and solely based on professional matters.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

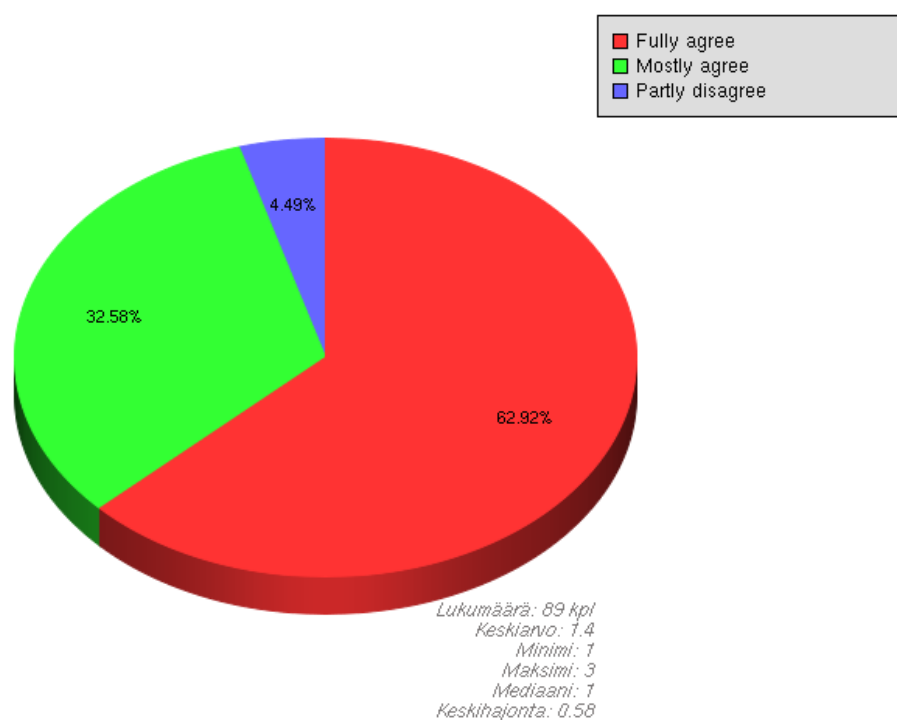
14. 14. I feel the nursery staff is positively open to different cultures.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

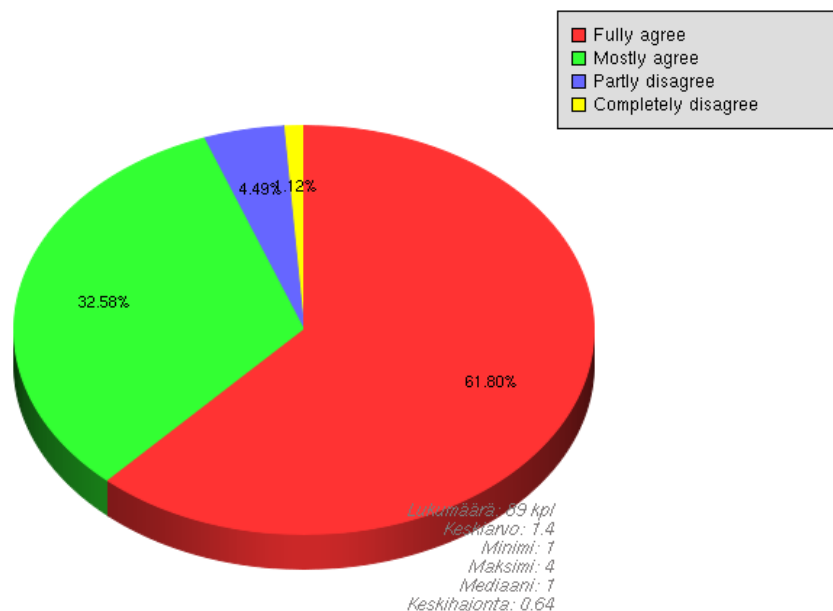
15. 15. I feel I am listened to by nursery staff.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

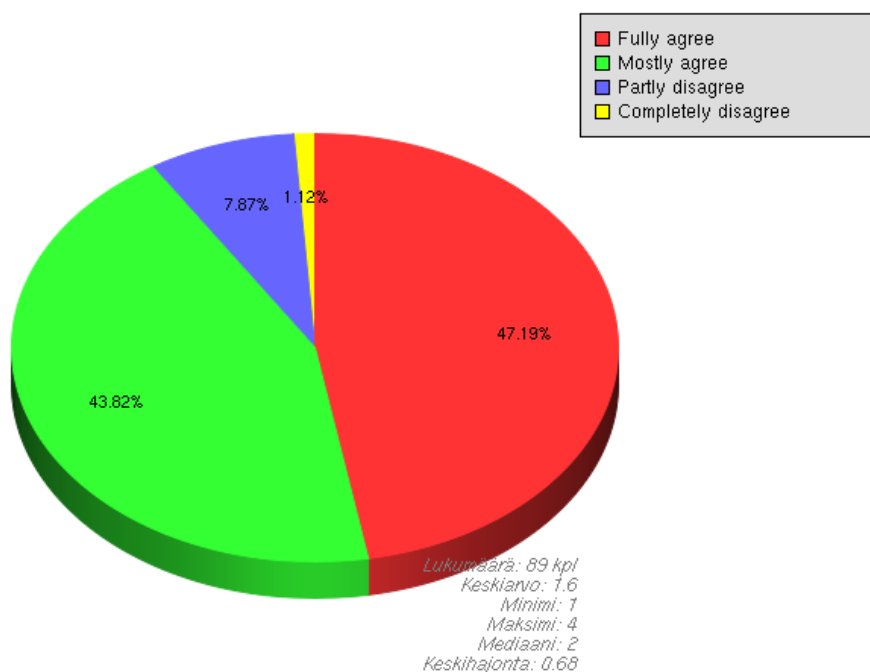
16. 16. I feel extra-curricular activities e.g. evening parties, coffee mornings to parents and international food evenings carry a significant responsibility in a relationship between the nursery staff and parents.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

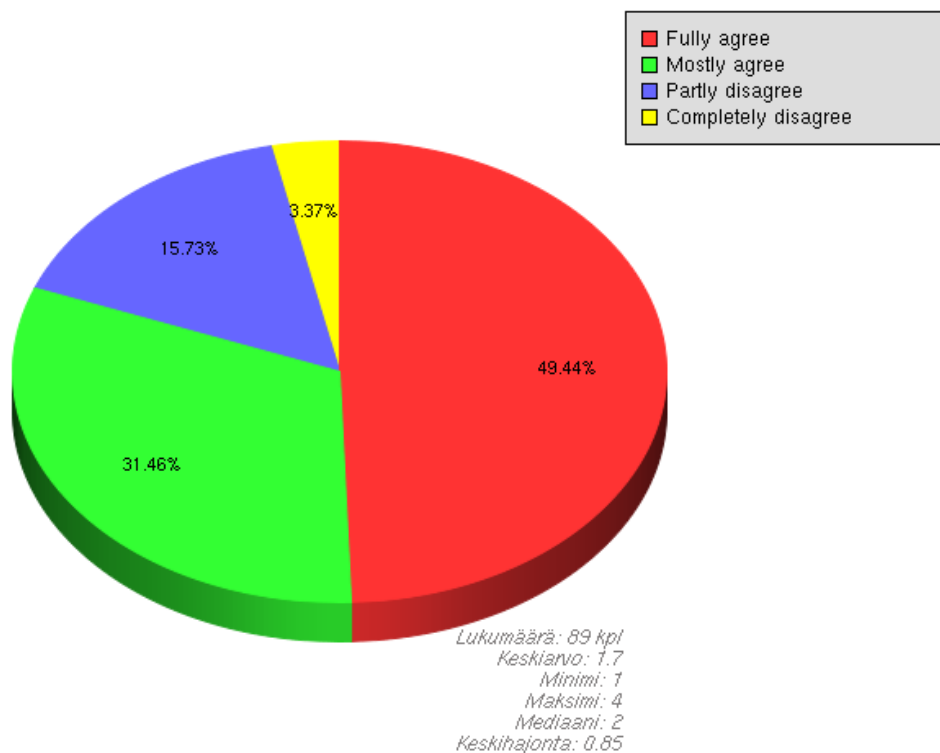
17. 17. I feel the nursery staff is open to suggestions for development of the care in my child's kindergarten.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

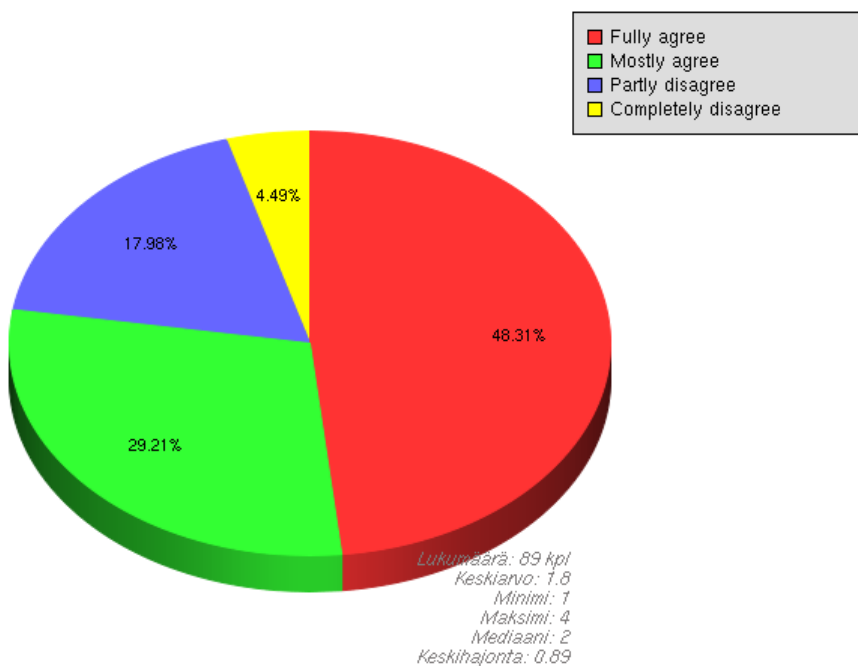
18. 18. Private parent and keyteacher meetings twice a year, is enough.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

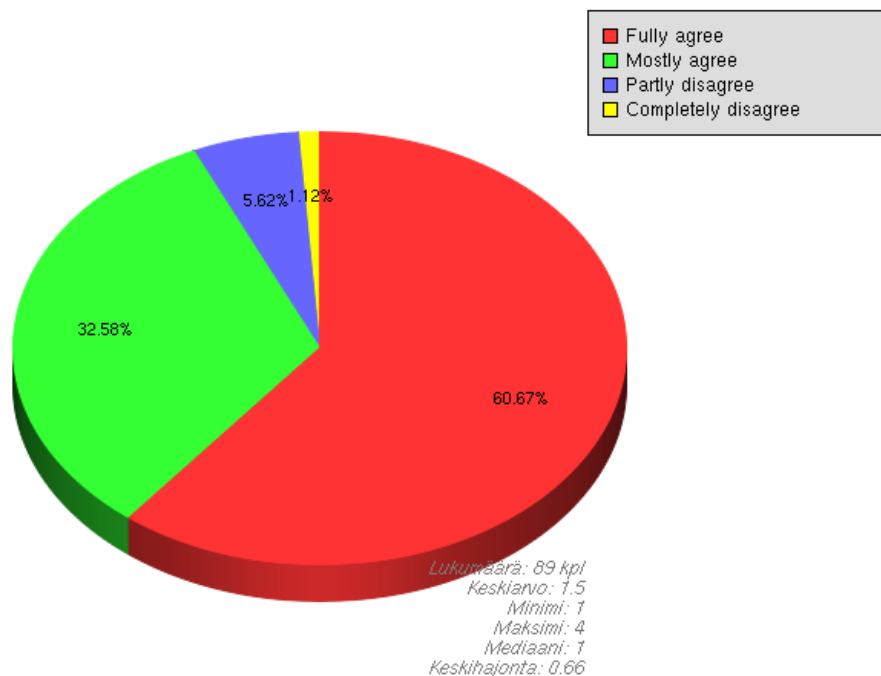
19. 19. I feel nursery staff is often available to give daily feedback about my child's day.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

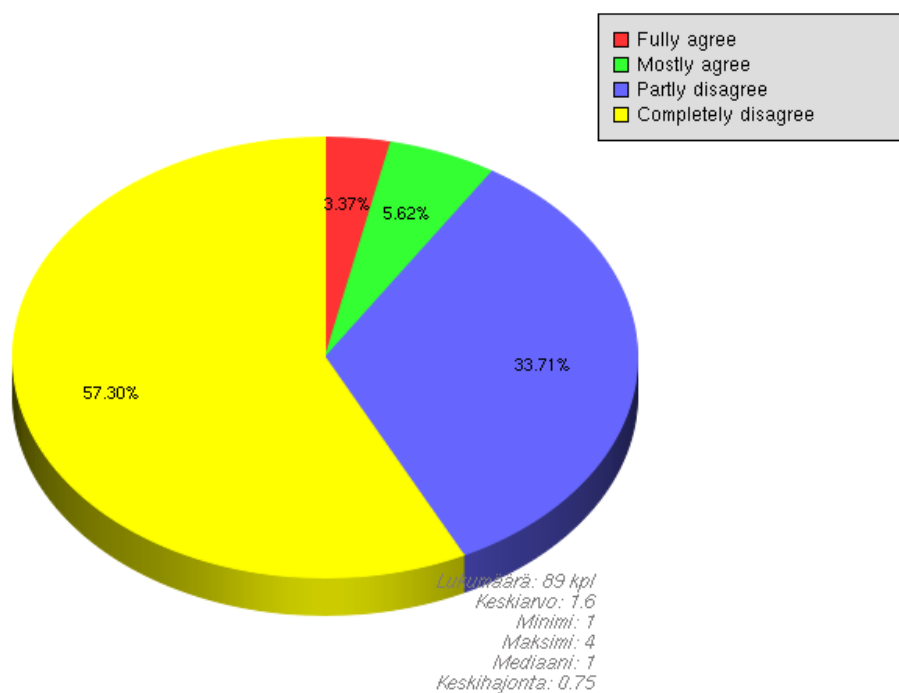
20. 20. I feel the nursery staff is easily approachable when it comes to concerns I have about my child.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

21. 21. I feel the nursery staff should be more considerate towards different cultures.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

22. 22. I feel my child's keyteacher often follows the rules and goals we set together for my child.
Options:

Vastausten suhteellinen jakauma

